RÂSUL LUMII

Funeralii fericite!

Adrian Lustig

HUMANITAS

colecția

Adrian Lustig (n. 1953, București) absolvă cursurile Facultății de Automatică a Politehnicii din București, iar din 1989 este doctor în calculatoare electronice al Institutului Politehnic bucureștean. Formația sa tehnică se împacă bine nu doar cu vocația umanistă, ci și, după 1989, cu flerul omului de afaceri. Adrian Lustig debutează în presă în 1979, în revista *Luceafărul*, pentru ca trei ani mai târziu să-i apară primul volum, romanul *Romanță cu stagiari* (Editura Cartea Românească). Prima apariție la televiziune are loc în 1987, cu teleplay-ul *O poveste romantică*, iar debutul în teatru se petrece la Iași, în 2002, cu piesa *Circul Matteo*. Cea dintâi piesă radiofonică, *Poker*, i se joacă în 2003, în timp ce pentru primul film, *Nunta mută*, trebuie să așteptăm anul 2008. De ani buni, Adrian Lustig își dovedește versatilitatea și hărnicia în literatură, televiziune, radio și cinematografie. *Funeralii fericite!*, odiseea dulce-amăruie a unui român aspirant la naturalizare în Franța, este romanul care-l readuce în atenția lumii literare românești după o perioadă rezervată altor priorități.

Cărți de Adrian Lustig:
Romanță cu stagiari
Legea timidității universale
Un loc pe roată
Un băiat ura o fată
Un ceai cu tipele de sâmbătă
Poker și alte două comedii

ADRIAN LUSTIG

Funeraliile fericite!

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Prolog foarte lung

în care aflăm ce hram poartă Lionel, cum face domnul Claude o asigurare oneroasă, cum ghicește Esmé moartea cu bon fiscal și TVA inclus și cum se consolează femeile neconsolate din Nantes. Cântă Dalida.

Angers e un oraș situat în nord-vestul Franței... dar pe cine interesează orașul Angers? Poate pe primarul din Angers. Și pe el, doar în preajma alegerilor locale. Ar fi de interes faptul că are o catedrală cu cel mai frumos vitraliu din secolul al XIII-lea, reprezentându-l pe sfântul Julien – cine-o mai fi fost și ăsta. Aceasta și-a disputat cu catedrala din Metz – pe toată durata Evului Mediu – posesia capului original al sfântului Ioan Botezătorul; amândouă lăcașurile dețineau câte unul. Cum era evident pentru toată lumea că sfântul n-ar fi putut să aibă în nici un caz două capete, iar Salomeea – singura capabilă să tranșeze disputa fără echivoc – murise demult, adevărul a rămas undeva la mijloc, la catedrala din Tours. Această dispută de marketing religios a avut însă o influență benefică asupra răspândirii circului în Europa. Circ care continuă și azi: au proliferat trupele itinerante care prezintă, în panopticumuri,

diverse vietăți cu două capete, de la viței la broaște țestoase și purici. Ar mai fi de spus doar că orașul are o echipă de fotbal – SCO Angers – care se zbate în apele mlăștinoase ale ligii a doua franceze. Pe la mijlocul romanului, SCO Angers, dintr-o confuzie generală, va promova, pentru o noapte, în Ligue 1. A, să nu uit: aproximativ prin mijlocul orașului trece râul Maine.

La periferie, a crescut din asfalt, prin anii '80, un bloc de opt etaje, identic cu alte blocuri care au apărut pletoric în acea perioadă, ca să facă față unei demografii debordante. Blocul are garsoniere și apartamente cu două camere, dar n-are interfon. În loc de interfon, există o portăreasă – *madame* Agnès – care decide discreționar cui să-i deschidă ușa și cui nu. *Madame* Agnès are un mic oficiu chiar la intrare și nimeni nu poate intra sau ieși din bloc fără ca ea să-l repereze. E mereu îmbrăcată în negru și, în spatele ferestruicii prin care monitorizează tot ce mișcă în holul blocului și nu numai, prestează, cât e ziua de lungă, două activități complementare: gătește cușcuș la un primus și calcă. E de la sine înțeles că holul miroase a ulei și a detergent ieftin, dar chiriașii blocului au locuit și în condiții mai proaste. Chiar mult mai proaste. Nici unuia nu-i trece prin cap să protesteze. Atât i-ar trebui.

E duminică, 6 mai. Ne aflăm în garsoniera cu bucătărie americană, de la etajul patru, în care

locuiește, cu chirie, Lionel Frunza. Ceasul electronic al radioului de pe noptieră arată 5.59. Exact când se pregătește să țârâie enervant de ora 6, Lionel sare ca un arc în capul oaselor și-l oprește; radioul începe imediat să difuzeze o muzică ritmată. Un zâmbet victorios se întinde pe fața lui Lionel, de la un obraz la altul: de când și-a cumpărat radioul, acum opt ani, și a pus ceasul să-l trezească la ora 6 dimineața, a reușit să se scoale întotdeauna înainte ca sirena să sune. Așa că nici măcar nu știe dacă alarma funcționează sau nu.

Lionel e deja pe covorașul de lângă pat, unde face cea de-a patruzeci și opta flotare din seria de cincizeci executată zilnic. Se simte în formă maximă. Flotările terminate, ia extensorul din debara, deschide fereastra de la balcon și începe tracțiunile. Energia pe care o degajă îi este diminuată de imaginea lămâiului pitic care se veștejește într-un ghiveci de pe balcon. Ia un pahar, îl umple cu apă plată Evian, pune în el o aspirină efervescentă și o lasă să se dizolve. Până atunci, duce extensorul în debara. De unde revine cu o pungă pe care scrie Carrefour. Potrivește două scaune spate în spate și le depărtează ușor, atât cât să poată sprijini punga de cele două spătare. Pune o pernă pe mochetă, între cele două scaune. Face câteva exerciții de respirație ca un karateka experimentat, după care, cu o lovitură precisă, sparge cele două cărămizi din pungă. Punga

cade pe pernă, fără să facă vreun zgomot sau mizerie pe jos. Duce punga la ușă, se întoarce, ia paharul cu aspirina dizolvată și-l varsă la rădăcina lămâiului. Tot ce face, face în ritmul muzicii de la radio. Mângâie duios singura lămâie, scofâlcită, rămasă în pomișor, care se ambiționează să nu moară.

Acum Lionel e în baie. A terminat cu bărbieritul. E într-un maiou gri și poartă niște boxeri gri, mulați. Verifică în oglindă calitatea rasului. Din oglindă îl privește un Woody Allen de acum 20 de ani, când nevroza lui era la început. Ăsta e un fel mai literar de-a spune că Lionel poartă ochelari cu dioptrii mari, că a început să chelească și că e stenic (dacă Woody Allen nu s-a născut direct astenic). Mulțumit de cum arată, își pregătește un mic dejun frugal, nu lasă nimic, dar absolut nimic, în farfurie, spală vasele și le pune la scurs, după care deschide dulapul. Alege cu grijă un costum de culoare gri – pe cel mai din dreapta – dintre cele trei costume gri, identice, pe care le are. Asortează la el o cravată gri uni și – n-are de ales – culege o cămașă albă de pe un umeraș. Din păcate, nu se prea găsesc cămăși gri în comerț, deși sunt foarte practice, pentru că nu se observă depunerile de pe guler. În schimb, ciorapi gri și pantofi gri se găsesc pe toate drumurile.

Îndreaptă o cută invizibilă a cuverturii întinse peste patul făcut impecabil și iese în vestibul. Ia din cuier un parpalac și o pălărie – vă las să ghiciți de ce culoare – și se oprește în fața unei oglinzi uriașe.

E foarte mulțumit de ceea ce vede: un bărbat pe care-l așteaptă un viitor fericit. Peste o săptămână. Nu-și permite să stea prea mult cu zâmbetul ăla tâmp, de fericire, pe figură și-și trage fața publică de anonim: colțurile buzelor i se lasă, ochii privesc fix spre vârfurile pantofilor, umerii îi cad, iar el scade cu doi centimetri în înălțime. Ar vrea să fie atât de șters, încât să nu se vadă nici măcar în oglindă. Se apleacă, ia punga de la Carrefour cu cărămizile sparte și iese pe ușă.

Despre Lionel

Lionel e băiat bun. Și român, pe deasupra. A venit în Franța în urmă cu opt ani, ca să uite de toate umilințele din România – dar despre asta, mai târziu. Când s-a dat jos din autobuz, la Strasbourg, știa o singură propoziție în limba franceză: *Bonjour, camarade professeur!* Era tot ce se prinsese de el în cei patru ani de liceu. Nu i-a fost de mare folos. A încercat și alte propoziții, dar toate i-au lăsat pe francezi cu gura căscată: n-au înțeles nimic.

Mult mai de folos i-a fost diploma de inginer constructor. Bula imobiliară tocmai începuse să se umfle, așa că n-a fost prea complicat să-și găsească de lucru. Ușor-ușor, a învățat toată limba franceză, inclusiv pronunția: acum graseiază mai accentuat ca Edith Piaf când cânta *Laissez vous faire, milord.*

Din șantier în șantier, Lionel a ajuns cu cinci ani în urmă la Angers, unde și-a depus dosarul de naturalizare pentru a deveni cetățean francez. Îndeplinea toate condițiile cerute de Legea Sarkozy din 26 noiembrie 2003: era rezident în Franța de mai mult de cinci ani, n-avusese niciodată vreo condamnare și era perfect asimilat de societatea franceză – la nivel cultural și lingvistic. Peste opt zile, mai exact luni, 14 mai, imediat după ziua lui de naștere, urma să devină cetățean francez. Poate că autoritățile aleseseră special această zi ca să-i facă un cadou de aniversare. Și ce cadou! Asta presupunând că autoritățile ar putea avea sentimente.

Cel mai greu a fost să-și dovedească asimilarea. A început prin a nu mai vorbi deloc limba română. Făcea totul în franceză: gâfâia în franceză, înjura în franceză, ofta în franceză. (Făcea și alte lucruri în franceză… când i se ivea ocazia; din anumite motive, ocazia asta i se ivea destul de rar. Mai exact, o dată pe lună.) Ajunsese să nici nu mai viseze în română, ceea ce, să recunoaștem, nu e ușor, românii fiind niște visători consacrați. A învățat istoria Franței mai bine decât francezii, iar în Revoluția Franceză era doctor. Îl citise pe Beigbeder în întregime, ba avea în bibliotecă mai multe cărți decât scrisese, în total, Beigbeder. Luase plasă și cumpărase o ediție revizuită din *99 de franci*. Abia după ce a terminat-o, și-a dat seama c-o mai citise o dată: nu era vina lui că toate cărțile lui Beigbeder semănau între ele.

Era abonat la *Nouvel Observateur* și citise, odată, când era malmur, o cronică la o carte de Attali, ceea ce-l îndreptățea să se bage, la bistrou, în discuții de politică monetară cu alți bețivi. Să nu se înțeleagă de aici că Lionel ar fi bețiv, dar îi place și lui să bea, seara, ca fiecărui om, câte un pahar-două, trei, depinde de atmosferă și de companie – fără să depășească, vreodată, măsura într-atât încât să cadă sub masă și să fie scos din local în șuturi. I-ar strica dosarul de naturalizare.

La una dintre ultimele verificări făcute de o comisie de la prefectură, pronunțase chiar și numele lui Alain Minc – într-un context pe care nu și-l amintea –, iar comisia s-a declarat complet edificată. La o reconstituire a examenului, făcută cu doi kosovari care urmau să dea același examen, s-a dovedit că-l confundase pe Alain Minc cu Alain Giresse.

Dar cel mai greu la aceste verificări nu erau examinările de la prefectură sau primărie: pentru astea te pregăteai din timp, și cine a trecut de examenul de rezistența materialelor de la Facultatea de Construcții din București nu mai putea să aibă probleme la vreun examen. Cel mai greu era să treci de verificările pe care le făceau, discret, în cartier, poliția, jandarmeria și subdirecția de naturalizări. Inspectorii puteau întreba pe oricine orice și oricine putea să spună orice despre tine fără să te poți apăra. Era suficient să i se pară cuiva că te-ai uitat nu știu cum la el și să te-ngroape. De aceea, Lionel nu se uita

niciodată în ochii oamenilor, ținea privirea în pământ și făcea tot ce putea ca să treacă neobservat. Asta îi oferea și avantajul că vedea pe unde calcă, iar pantofii lui aveau, astfel, o durată de viață peste medie. Observa mai întâi încălțările interlocutorului și abia apoi ridica, timid, privirea spre el. Vorbea în șoaptă – obicei păstrat din țară, de frica microfoanelor ascunse în pereți, în pat, în aer.

Ca să-și dovedească apartenența deplină la cultura franceză, Lionel a mai făcut următoarele: a mâncat tot ce zboară, se târăște și înoată; a învățat *pétanque*, a devenit expert în *bilboquet*; și-a luat abonament la meciurile echipei SCO Angers; e cu cotizația la zi în asociația pescarilor de crap din Maine-et-Loire; a văzut de trei ori filmul *Bienvenu chez les Ch'tis* (ca să fie sigur că e observat în sală), la care a râs de două ori: la a treia vizionare. Ce mai, a devenit francez!

Lionel aruncă punga cu resturile de cărămizi la ghenă. Închide ușa de la ghenă și se întoarce spre lift. În raza privirii îi apar două picioare de femeie. Ridicându-și încetișor privirea, vede mai întâi o fustă de piele demodată, o curea subțire și puțin roasă, un bichon frisé care obturează o pereche de sâni la limita observabilității, o pereche de ochelari de vedere severi și, în cele din urmă, pe Liliane, posesoarea picioarelor, fustei, curelei, cățelușului, sânilor și ochelarilor. Liliane e vecina de palier a lui

Lionel. În cei cinci ani de când sunt vecini, au schimbat între ei câteva sute de „bună ziua", câteva zeci de „bună seara" și, la sfârșitul fiecăreia din aceste conversații prescurtate, câte un „la revedere" mai mult decât politicos. Pe bichon îl cheamă Robespierre și, așa cum prevestește numele lui, îi urăște în egală măsură pe oameni și pe ceilalți câini. Liliane îl întreabă din priviri dacă vrea să-l aștepte cu liftul. Lionel confirmă. De la parter se aude glasul inconfundabil al lui *madame* Agnès:

— Ce se-ntâmplă cu liftul la etajul patru?

Întrebarea rămâne fără răspuns.

— Bună ziua, domnișoară Liliane, spune Lionel, de cum intră în liftul care poate căra maximum 200 de kilograme.

— Bună ziua, domnule Lionel, răspunde ea, încercând să-l potolească pe Robespierre, care ar vrea să-l muște puțin pe Lionel dacă ar fi lăsat să ajungă până la el.

Șansa lui Lionel este că liftul ajunge la parter. Nesansa lui Lionel e că *madame* Agnès e prezentă la datorie și-i observă tocmai când el se decide să-și ia inima în dinți și s-o conducă pe Liliane, câțiva pași, prin parc.

— Bună dimineața, *madame* Agnès, se grăbește Lionel să salute primul, ținând ușa la lift deschisă, să iasă vecina cu odorul.

— Dumneavoastră erați, domnule Lionel? Da' uite-o și pe domnișoara Liliane... Ce matinală

sunteți azi... Înțeleg că drăguțul de Robespierre vrea să facă un pipi mic? zice *madame* Agnès, încercând să-l mângâie pe Robespierre, dar oprindu-se la timp.

— Bună ziua, *madame* Agnès. Măcar sâmbăta și duminica să-l plimb și eu, că în rest... profit de dumneavoastră. La revedere, *madame* Agnès. Mă grăbesc, să nu se scape pe mine. La revedere, domnule Lionel.

— La revedere, domnișoară Liliane.

După ce fata iese, *madame* Agnès îi spune lui Lionel, complice:

— Săraca domnișoară Liliane, nu se mai mărită: fetele bune n-au noroc. Uite eu... Noroc cu câinele ăsta, are și ea un suflet de care să se-agațe. Știți că Robespierre e proaspăt? Înainte a avut alt câine.

— Serios? se arată Lionel interesat, neștiind cum să scape mai repede.

— Un buldog. Îl chema Danton. A murit de tânăr, decapitat.

— Parcă am auzit ceva...

— Pe trecerea de pietoni. Un BMW în mare viteză. Până la urmă, tot marea burghezie i-a venit de hac lui Danton. Adevărul e că lătra cam tare.

— Așa e, confirmă Lionel, fără să știe exact despre care Danton e vorba până la urmă: revoluționarul sau buldogul?

Când să încerce să-și ia la revedere și să se fofileze în parc, portăreasa îi spune, conspirativ:

— Ieri au fost iar... De la direcția de migrații... Ultima verificare... V-am dat niște referințe... După ce primiți cetățenia, ați putea candida ca primar în Angers.

— Mulțumesc, *madame* Agnès, nu trebuie exagerat. Vreau să fiu un cetățean francez ordinar.

— M-am săturat de ordinari! Ne trebuie francezi de calitate. S-a umplut țara de imigranți. Persoanele de față se exclud. Cum îi mai merge lămâiului?

— Prost. Am încercat rețeta cu aspirina: nici o ameliorare.

— Nu e grav, trebuie să perseverați. Să nu uit, o să am nevoie de dumneavoastră.

— Oricând.

— Mâine după-masă. Vreau să facem un control inopinat prin toate apartamentele: cred că cineva face modificări interioare neautorizate.

— E grav. Cum v-ați dat seama?

— Nemernicul a înfundat ghena cu cărămizi. Da-l prind eu: o să am grijă să fie expulzat.

Lionel scade brusc în înălțime cu alți doi centimetri. Se uită la ceas.

— Trebuie să plec, întârzii la șantier. La revedere, *madame* Agnès.

— La revedere, domnule Lionel. Contez pe dumneavoastră. Și nu mai munciți atâta: azi-mâine sunteți francez, ce naiba! Să nu uit: cu tot respectul, vă stă grozav de bine în gri.

— Nu port decât gri, spune Lionel mirat.

— De-aia sunteți un domn bine. Nu ca bosniacul de la șase.

Lionel părăsește imobilul în grabă.

Baraca șefului de șantier e așezată strategic, chiar la intrarea dinspre stradă. Deși în inventar e trecută banal „baracă", clădirea are tot ce-i trebuie: aer condiționat, WC, chiar și o bucătărioară în care domnește o ordine desăvârșită. Lionel e șeful de șantier, așa cum o indică o frumoasă plăcuță de alamă așezată pe biroul lui. Fereastra din spatele lui Lionel dă spre stradă, așa că lumina cade exact cum trebuie peste planurile clădirii rezidențiale pe care compania la care e angajat a început s-o construiască înainte de căderea pieței imobiliare. E după-amiază și Lionel face exerciții de musculatură la mâna stângă, strângând periodic o minge de baseball pe care îi e imposibil s-o deformeze. Are mânecile de la cămașă suflecate și haina de la costum e pusă frumos pe spătarul scaunului. Aude un scrâșnet de frâne, dar n-are curiozitatea să vadă de unde provine. Nemulțumit de ceea ce citește într-o situație de șantier, mototolește hârtia. Când s-o arunce la coș, ușa de la baracă se deschide. Lionel vede intrând două perechi de bocanci militari, necunoscuți. Pune pe birou mingea de baseball și ghemotocul de hârtie. Își desuflecă rapid mânecile de la cămașă și-și pune haina de la costum. Ridică

privirea încetișor și vede mai întâi o canistră galbenă, pe urmă două haine de piele ca în filmele americane cu comisari sovietici, pe urmă două maxilare pătrate ca în filmele cu Edward G. Robinson și, la urmă, două perechi de ochelari de soare negri, ca în filmul *Blues Brothers*. Numai că posesorii bocancilor, canistrei, hainelor de piele, maxilarelor și ochelarilor nu sunt actori și, cu atât mai puțin, nu sunt americani. Sunt racheți moldoveni de peste Prut. Adică mai puțin răi decît racheții albanezi sau ucraineni. Pe șef îl cheamă Grișa, iar pe haidamacul cu canistra îl cheamă Vaniușka, în ciuda celor doi metri și a celor o sută douăzeci de kilograme. Până și maică-sa, care trăiește în raionul Bălți, are 72 de ani și o pensie de douăzeci de lei moldovenești, îl alintă Vaniușka chiar și atunci când el o bate ca să-i dea economiile, să le poată schimba pe vodcă. Cum se pot face economii dintr-o pensie de 20 lei e un secret pe care numai moldovenii de peste Prut îl știu. Și nu-l spun nimănui.

Racheții se apropie amenințător de biroul lui Lionel. Grișa întreabă în română:

— Muncim și duminica?

Vaniușka are impresia că lui îi este adresată întrebarea și răspunde:

— Da.

Grișa îl privește ca pe un imbecil, ceea ce și este. Lionel, panicat, întreabă în franceză:

— De la inspecția muncii?

Grișa ignoră întrebarea – sau nu înțelege o boabă de franceză, ceea ce e foarte plauzibil. Pune a doua întrebare în aer:

— În urmă cu planul?

— Da, se repede Vaniușka să răspundă, interpretând încă o dată greșit cine este destinatarul întrebării.

De data asta, Grișa îi dă un pumn în burtă haidamacului, care începe să râdă, crezând că a început să se bată pe burtă cu șeful. Neînțelegând nimic din ce se petrece, Lionel continuă dialogul ionescian în franco-română:

— De la bancă?

Între timp, cei doi racheți au ajuns lângă birou. Grișa ia plăcuța de alamă de pe birou și silabisește:

— Li-o-nel Frun-za. Zi așa, Ionele, ai uitat româna?

Vaniușka (pe care prietenii nerusofoni îl strigă „Ionele!") e cât pe-aci să răspundă „Nu!", dar un gest al lui Grișa spre subsuoara mâinii stângi, unde ține pistolul, îl reduce la tăcere. Lionel începe să înțeleagă despre ce e vorba.

— Puteți vorbi în română, eu o să vă răspund în franceză.

— *Bonjour, camarade professeur,* rostește Grișa singura expresie pe care o ține minte din cei opt ani de franceză făcuți la liceul agricol din Chișinău. Așa e bine? Ionele, să nu mai pierdem vremea. Treaba stă cam așa: uită-te pe geam, în spatele tău, și spune-mi ce vezi.

Lionel se uită printre jaluzelele verticale și vede parcat, vizavi de șantier, un autobuz vechi, de când lumea, pe care scrie mare, în românește: *Vizitați castelele de pe Valea Loarei.* Întoarce privirea spre Grișa, care-i explică:

— Am 38 de salahori. Au terminat de construit socialismul în Moldova și acum sunt șomeri. Vor să ajute la construcția socialismului în Franța. Îmi sunt datori vânduți: eu i-am trecut granița, pașapoartele lor sunt la mine, familiile lor au garantat pentru ei. Muncesc douășpe ore pe zi, fără pauză de masă, că n-au ce să mănânce. Nu fumează, nu se pișă, n-au sindicat. Sclavi, înțelegi, sclavi. Dacă nu făceau francezii piramida de la Luvru, oamenii mei o făceau într-o săptămână. E drept că se și dărâma după o săptămână, râde el spre Vaniușka, punându-l pe acesta în mare încurcătură: să râdă, să nu râdă? Ce zici?

Vaniușka nu răspunde. Lionel încearcă o scăpare:

— Cu contracte de muncă?

— Ce contracte, ai înnebunit? Cine a auzit de contracte de muncă în construcții? În afară de ăia care au dat faliment. Îmi plătești douăzeci de euro de căciulă la sfârșitul fiecărei zile. Dacă vine un control, i-am încărcat în autobuz și-am dispărut: vizităm Valea Loarei. Ziua aia nu mi-o plătești. Batem palma?

— Fără contracte, nu pot.

— Faci pe nebunul cu noi? Știi că șantierele mai iau și foc...

Grișa se sprijină în cotul stâng de birou și-l privește amenințător. Vaniuşka lasă canistra jos și-i deșurubează capacul. Scoate o cutie mare de chibrituri rusești, aprinde unul, se sprijină în cotul mâinii drepte de birou și apropie chibritul de Lionel. Între timp, cu mâna stângă, înalță canistra la nivelul biroului și o înclină periculos peste planuri. Cad câteva picături de benzină.

Cineva care ar fi ascultat la ușă s-ar fi mirat, pe bună dreptate, de cât de bine se înțeleg doi oameni care vorbesc unul în franceză și altul în română.

Cineva chiar ascultă la ușă. Și cum nu-și poate explica tonul ridicat al celui care vorbește română, intră pe ușă. Și nu singur, ci cu o bâtă de baseball în mână.

Lionel vede, pe deasupra flăcării chibritului, intrând în încăpere mai întâi o pereche de cizme de cauciuc verzi, pe urmă o bâtă ținută în mâna dreaptă, care lovește, periodic, palma mâinii stângi și, la urmă, pe Roman.

De data asta, lui Lionel i se face frică de-a binelea. Aranjează jaluzelele verticale în așa fel încât să nu se poată vedea de afară și-l imploră pe proaspătul intrat:

— Roman, nu, te rog, nu!

Numitul Roman îl ignoră și înaintează spre birou. Racheții îl privesc stană de piatră. După ce-l evaluează pe fiecare, Roman ia o poziție de primitor la baseball, ochește mingea de pe birou și-i aplică o lovitură cu toată forța. Din păcate, ratează mingea, dar stinge flacăra chibritului și nimerește în plin antebrațul lui Vaniușka. Spre norocul acestuia, pentru că flacăra începuse să-l frigă la degete. A fost singurul lui noroc: pârâitura care s-a auzit a confirmat ruperea osului. Ca tacâmul să fie complet, de durere, Vaniușka a dat drumul canistrei, care i-a căzut pe laba piciorului stâng, rupându-i câteva tarsiene, la întâmplare. Oricât ai fi de haidamac, o asemenea combinație de suferințe te face să răcnești din toți rărunchii. Ceea ce Vaniușka se pregătește să facă. Deschide larg gura, dar nu apucă să scoată nici un sunet, pentru că Lionel îi vâră instantaneu mingea de baseball în gură. Haidamacul își înfige cu poftă dinții în minge, ocazie cu care își rupe doi dinți din față.

— Nu te-a învățat maică-ta, când erai mic, că e periculos să te joci cu focul? pune Roman gaz peste foc, în limba rusă, după care se întoarce spre Grișa.

Acesta privise stupefiat acțiunea lui Roman, care, adevărul e, se desfășurase în mare viteză. Grișa își revine din uluială și duce mâna dreaptă spre pistol. Înainte de-a ajunge la pistol, Roman îi proptește vârful bâtei în piept și-l avertizează:

— Nici să nu te gândești. Ia zi, durule, știi să scrii cu mâna stângă?

— Nu, răspunde Grișa, tot în rusește.

— Ar fi cazul să înveți.

Cu o lovitură de baseball, la fel de puternică, îi rupe și lui brațul drept. Nici Grișa nu apucă să țipe, cum i-ar fi plăcut, pentru că Lionel îi înfundă în gură ghemotocul de hârtie pe care nu apucase să-l arunce la coș. Deși maică-sa l-a învățat de mic că nu-i frumos să vorbești cu gura plină, Grișa reușește să articuleze:

— *Protektor?*

— *Protektor*, îi confirmă Roman, după care îi ajută, îndatoritor, pe cei doi răniți să părăsească baraca.

Mai ales pe Vaniușka: acesta sare într-un picior, ca la șotron, deși nu-și amintește să fi jucat vreodată jocul ăsta.

Bistroul *Aux Immigrants Heureux* e situat într-o zonă periferică a Angers-ului și e frecventat mai ales de imigranți cu situație incertă. Cunoscuse și vremuri mai bune, pe vremea când toate literele din firma fluorescentă erau aprinse. Acum, de când cu criza, neoanele care alcătuiau primul *i* și primul *m* din firmă erau arse, așa că numele devenise *Aux migrants Heureux* și atrăgea o faună și mai pestriță în local. Pe patron îl cheamă Claude Fernandez

și e uns cu toate alifiile. Are doi angajați: un chelner – Francis – și un picolo – Didier. Mesele sunt vechi, acoperite cu mușamale pătate impresionist și arse, cu mucuri de țigară, pointilist. Scaunele sunt de mai multe feluri, majoritatea cu patru picioare egale ca înălțime. Acolo unde există câte un picior mai scurt, neajunsul e rezolvat cu câte un dop de bere sau cu un șervețel împăturit în două, în patru sau în opt, după cum e cazul. Originalitatea localului o dau farfuriile umplute cu *pepperoni* care înlocuiesc clasicele alune, măsline, grisine sau sărățele. Se pare că *pepperoni* stimulează grozav consumul de alcool. Ca și cum acest consum ar fi trebuit stimulat. Bistroul are doar parter, iar dedesubt există o pivniță în care se intră printr-un chepeng aflat în spatele tejghelei. Mai trebuie spus că lumina e cât se poate de intimă – domnului Claude nu-i place să arunce banii pe fereastră –, iar atmosfera e întreținută de un difuzor la care se aud mai ales melodii vechi, cântate de foști emigranți: Charles Aznavour, Dalida, Enrico Macias sau Georges Brassens. În această duminică, acum, la ora 7.45 seara, Dalida tocmai povestește cum și-a trăit viața *à sa manière*. Bistroul este arhiplin, Francis și Didier de-abia fac față comenzilor. Exact în momentul în care Dalida începe să-și povestească o aventură din Egipt cu un tinerel care a făcut-o să se simtă bătrână, de la o masă așezată în cel mai retras colț se aude o voce

de bas – unii ar zice de beţiv răguşit – care începe cazaciocul *Pe un drum ce duce în Rusia.*

— Roman, mai încet, deranjăm pe toată lumea, încearcă Lionel să-l potolească.

— Ţie de ce-ţi mai e frică? Peste o săptămână eşti francez, poţi să te sui şi pe masă.

— Abia peste o săptămână…

La masă cu Lionel şi Roman se mai află Kiril. Lionel stă cu spatele la sală, ca să nu fie văzut decât de cei doi comeseni. Roman se opreşte brusc din cântat, dă pe gât paharul de vodcă şi ridică două degete spre Didier. Semnul nu înseamnă „Prezent" – cine ar putea crede că Roman lipseşte duminică seara de la crâşmă? –, ci „O vodcă dublă"!

Se pare că Lionel tocmai a terminat să-i povestească lui Kiril incidentul de dimineaţă, cu racheţii moldoveni.

— Habar n-ai ce bine vorbeşte Roman ruseşte. Pentru un polonez.

— Moldovenii nu ştiu de frică decât în limba rusă, explică, modest, Roman.

— Ce mare lucru: şi noi, în Bulgaria, am învăţat obligatoriu rusa la şcoală, minimalizează Kiril prestaţia lui Roman. Darmite ei, în Polonia.

— Asta cam aşa e, confirmă Roman.

— Unde-o fi Claude, că nu l-am văzut? se impacientează Kiril. Mâine-mi vine un transport de *pepperoni.* Deschid lista de comenzi.

Domnul Claude se află în pivniță împreună cu domnul Sami Hirsch, agent de asigurări. Patronul bistroului tocmai s-a decis să-și facă o asigurare împotriva inundațiilor. Unii, mai suspicioși, s-ar putea mira că l-a apucat prevederea tocmai duminică seara, dar o asigurare este o chestiune de inspirație. Și lui Claude i-a venit inspirația duminică seara. Putea să-i vină să parieze pe un cal. Dar lui i-a venit să parieze pe o inundație.

— Nu te asiguri și la incendiu? îl întreabă Sami, în timp ce clatină, periculos, țevile care au fost schimbate ultima oară acum 25 de ani.

— Sami, mai ușor cu scuturatul. E imposibil să ai un incendiu și o inundație în aceeași zi. Se exclud între ele. Ce rost are să arunc banii pe fereastră?

— E adevărat. Mai bine-i aruncăm noi...

— Nu sunt banii voștri.

— Dar ai cui?

— Ai acționarilor. Cum s-ar spune, ai nimănui.

— Și asta-i adevărat.

Trebuie spus că Sami și Claude se cunosc de ani de zile, de-aia se tutuiesc. Sami trage o primă concluzie defavorabilă lui Claude.

— Sistemul pare cam putred...

— Tot sistemul de asigurări e putred. La câte miliarde de euro ați pierdut în ultimul timp, ce mai contează trei sute de mii de euro?

— Și asta-i adevărat. Ai raportul de expertiză?

Claude îi întinde un plic. Sami se retrage sub un bec mai puțin chior și numără trei mii de euro în hârtii de cinci sute. Satisfăcut de expertiză, întreabă într-o doară:

— Și zici că ai făcut ultima revizie generală săptămâna trecută?

— Exact. Poate de-atunci… să fi ros vreun șobolan vreo țeavă…

— Ai șobolanul?

Claude dă afirmativ din cap.

— Să fie ceva curat…

— Apa spală tot.

— Te-aștept mâine-dimineață să semnăm actele?

— Mâine, pe la zece.

— Plătești *cash* sau prin bancă?

— Ce bancă, ai înnebunit? Și dacă nu-ți intră banii până marți și am ghinionul să fie marți inundația, nu m-am ars?

— Atunci, asigură-te și pentru incendiu.

Râd amândoi de gluma lui Sami. Nu știu cât de bun e domnul Hirsch la asigurări, dar la bancuri e imparabil.

— Nu rămâi să bei ceva, din partea casei?

— Eu am imigrat mai demult și nici nu sunt atât de fericit. E bine să nu fiu văzut…

— Și asta-i adevărat, îl citează Claude.

Exact în clipa în care Dalida, excitată, anunță *Arriva Gigi l'Amoroso!*, Claude scoate capul din chepeng. Kiril îl detectează imediat și-l strigă:

— Domnule Claude, ia fă-te-ncoa'!

— Care-i treaba, bulgarule? se prezintă patronul la datorie.

— Mâine-mi vine un transport de *pepperoni* de toate soiurile: *red*, *mild* și *light*. Stimulează consumul de alcool de nu se poate. În Bulgaria, înțărcăm copiii cu *pepperoni*: nu mai pun gura pe lapte toată viața. Te trec cu ceva?

— Trece-mă cu douăzeci de borcane de *red*, cinci de *mild* și cinci de *light*. Ai și picante?

— Fără filtru îmi vin săptămâna ailaltă.

— Să trăim până săptămâna ailaltă.

— Să trăim, de ce să nu trăim? Ia o mostră pentru Clovis.

Kiril scoate din geanta de sub masă o pungă pe care i-o dă lui Claude. Conținutul pungii pare mai curând paralelipipedic decât cilindric, dar bulgarii sunt în stare să pună murături în orice.

În clipa aceea intră pe ușă Albert – zis Albanezu'. Îl ochește dintr-o privire pe Kiril și se apropie de el.

— Ia zi, bulgarule, te interesează o promoție de weekend: două fete la preț de una?

— Fete mari?

— Aproape: n-o să simți diferența.

— Kiril, mă bag și eu: o iau pe-a doua, aia care e gratis, se trezește Roman din amorțeală și mai ridică două degete, fiind observat instantaneu de Didier.

— N-o să știi care-i prima și care-i a doua, că sunt gemene.

— Siameze? se bagă în vorbă și Lionel.

— Siameze, acum le-am despărțit. De un client.

Râd toți patru. Albanezu' bagă două degete în gură și dă un fluierat de-ntoarce toată lumea capul spre ei. Lionel se ascunde sub masă (la figurat).

În ușa bistroului apar cele două gemene. Sunt îmbrăcate la fel, în niște rochii scurte, mulate, cu dungi ca de zebre. Încearcă să se miște la fel: ca la înot sincron, dar pe uscat. Totuși, ceva îi face pe cei trei comeseni să se îndoiască de reușita operației de despărțire a siamezelor. Și acel ceva nu e faptul că între cele două fete e o diferență de vârstă de cel puțin zece ani și de înălțime de cel puțin zece centimetri – s-au mai văzut operații nereușite de despărțire de siameze –, dar fetele sunt de culori diferite: una e albă-albă, cealaltă e neagră, dar neagră de nu poți crede c-a fost uitată în incubator. Albanezu', mândru de colecția lui de primăvară-vară, sondează piața:

— Ce ziceți de zebrele mele? Fac orice, puteți să le călcați în picioare.

— E prea devreme, strâmbă din nas Kiril. Mai pe înnoptate.

— Poate viitorul nostru francez...? încearcă Albanezu'.

Kiril și Roman râd în cor. Albanezu' își dă seama de ce râd și zice:

— Pardon, am uitat că azi e prima duminică din lună.

Toți râd și mai tare, în timp ce Lionel îi privește nedumerit.

— Atunci, plec. Știți unde mă găsiți. Oferta rămâne valabilă până la miezul nopții.

Albanezu' își ia fetițele și iese. Claude scutură un clopoțel.

— Atențiune, ultima comandă! Îmi pare rău pentru voi – și pentru mine –, dar la ora opt e razia lunară a lui Clovis. Cine are actele-n regulă poate să rămână.

Se aud murmure de dezaprobare de la toate mesele:

— Nu-i corect, ce razie e asta la ora opt? Măcar la nouă, e duminică, ce dracu'! Suntem oameni, nu găini! Beți-vi din toată lumea, uniți-vă!

Protestele se termină rapid. Toată lumea cere nota. Francis și Didier fac față cu greu ultimelor comenzi. Kiril îi spune lui Lionel:

— O să rămâi singur în tot localul.

— Vin cu voi. Singur, n-are nici un haz.

Roman devine practic:

— Mergem după Albanez: nu cred c-a apucat să le lipească.

— Eu am o treabă... se rușinează Lionel.

— Eu zic așa: îl conducem pe Lionel la gară, pe urmă călcăm fiecare pe zebra lui, propune Kiril.

— De acord, spune Roman, agitându-și disperat degetele pentru o ultimă rație de vodcă. Nu plătești tu? îl întreabă el pe Lionel. În cinstea cetățeniei.

— Nu. Din superstiție. Când o să fiu francez...

— Când o să fii francez, o să vrei să plătim nemțește, conchide Roman.

La opt fără două minute, localul e gol. Didier stinge și aprinde firma de trei ori. Într-un minut, două mașini de poliție opresc, cu scrâșnet de frâne, în fața bistroului. Inspectorul Clovis și șase polițiști descind în forță. Doi agenți mai tineri îi pun cu fața la perete pe Francis și Didier. După ce-i legitimează, inclusiv pe Claude, cel mai bătrân dintre polițiști îi raportează lui Clovis:

— Sunt în regulă, dom' inspector.

— Cred și eu că ăștia au actele în ordine, se enervează Clovis. Unde sunt ceilalți? Cineva a sifonat! Pun eu mâna pe șobolan.

— Clovis, nu te enerva, știi că ai tensiune. Pur și simplu nu mai sunt clienți. E criză...

Claude îl tutuia și pe Clovis așa cum, de altfel, tutuia pe oricine care intrase măcar o dată în cârciuma lui. Clovis se enervează și mai tare:

— Îți bați joc de mine? Duminica nu mai sunt bețivi? În Angers?

— Beţivi sunt tot timpul. Dar lunea până şi beţivii trebuie să meargă la lucru. Trebuia să faceţi razia cu o oră mai devreme.

— Aşa ai zis şi luna trecută. O să ajungem să facem razia la cinci dimineaţa.

— Atunci chiar că n-o să prindeţi pe nimeni, nici un beţiv nu mai e treaz la ora aia.

— Aşa e, se dă bătut Clovis. Băieţi, la mese! Aţi avut o săptămână grea.

Din toate piepturile se aude un „Mersi, şefu'" sincer. Claude îi spune lui Didier să servească fiecărui poliţist câte un *pastis* din partea casei şi se retrage în spatele tejghelei cu Clovis, care-i spune:

— Data viitoare, trebuie neapărat să arestez pe cineva, au început să mă ia la ochi.

— Găsim noi pe cineva de sacrificiu…

— Ai grijă pe cine alegi, să fie o jagardea, nu vreau să-mi fac păcat cu nimeni.

— Clovis, întotdeauna ai fost un om bun. Când ai liber săptămâna viitoare?

— Marţi.

— Mergem la un pescuit?

— Vii să mă iei?

— Se-nţelege. Bei ceva?

— Niciodată în timpul serviciului. Cu excepţia cazului în care e vorba de un Courvoisier necontrafăcut.

Claude umple două pahare de coniac din rezerva personală, din care nu servise niciodată vreun client.

Cei trei prieteni de pahar o iau pe o scurtătură, să ajungă mai repede la gară. Trec pe lângă un teren viran. Mai exact, pe lângă un teren pe care-l știau viran. Acum, pe el se așezase o tabără de nomazi – într-o exprimare *politically correct*. Câteva corturi, câteva căruțe cu coviltir, multe cutii de carton și focuri de vreascuri, ici și colo. Din mijlocul taberei se aud niște viori vesele și câte un nechezat de cal, neliniștitor. Și lătrat de câini înfometați.

— Țigani români, își dă Lionel cu presupusul.

— Și dacă sunt țigani bulgari? nu se lasă Kiril mai prejos.

— Și dacă sunt de-ai mei? țâșnește mândria din Roman.

— Pariu pe o sută de euro? își încearcă Lionel norocul.

Cei trei bat palma și se apropie ca să verifice cine a câștigat. La marginea taberei, e așezată o rulotă ultramodernă care le atrage atenția printr-un glob fosforescent care urcă și coboară, lent, ca globul din Times Square de Anul Nou. Păstrând proporțiile, pentru că ăla doar coboară și doar o dată pe an. Globul afișează anul 2010. Pe rulotă este inscripționată, cu litere de foc, o adresă de internet: www.sorcieresdefrance.org. Rulota are și o firmă luminoasă pe care scrie: *Esmé, clarvăzătoare practicantă.*

Exact când băieții se apropie, tot mai curioși, de rulotă, globul își pierde ritmul și începe să urce și să coboare halucinant, afișând, alandala, cei mai diverși ani. Lionel se uită la ceas, vede că razia și scurtătura i-au economisit destule minute până la plecarea trenului și le propune:

— Intrăm?

— Bani aruncați pe fereastră, zice Kiril, care făcuse la școală și cursuri obligatorii de ateism științific. Nu cred în chestii de-astea.

— Mie mi-e frică, eu cred, spune Roman. Mai bine mergem la curve, cred și-n ele.

— Hai, mă, ne distrăm și noi, insistă Lionel.

— Voi ați vrut-o, se dă bătut Roman și apasă pe soneria de la intrare.

Globul se oprește brusc și afișează din nou 2010. O cameră de luat vederi, în infraroșu, se rotește indiscretă deasupra lor. Ușa se deschide pneumatic. Cei trei urcă. Ușa se închide brusc în urma lor. Jaluzele metalice coboară la ferestre. Rulota este împărțită în două compartimente printr-un perete translucid, ca la bănci. Într-o parte stau clienții – cam înghesuiți, în cazul de față, pentru că sunt trei și Roman face cât doi –, în cealaltă, prezicătoarea. Esmé are în jur de 40 de ani, păr negru, lung, o coroană pe cap și, în general, arată ca o clarvăzătoare care apare la posturi de televiziune regionale. Lângă ea, un pitic – Edy –, care o ajută cu recuzita show-ului.

Comunicarea între cele două compartimente ale rulotei se face prin microfoane și difuzoare. Totul este foarte *high-tech*. Transferul banilor și al obiectelor de la clienți la ghicitoare – pardon, la clarvăzătoare – se face printr-un sertar glisabil, ca la casieriile băncilor. Lionel, sigur de câștigarea pariului, face o excepție de la regula pe care și-a impus-o acum cinci ani și i se adresează în română:

— Cât costă un ghicit?

— Pardon? se miră Esmé. Vă rog să vorbiți în franceză.

— Cât costă ghicitul? reia Lionel rușinat în franceză.

— O sută de euro de persoană. Și nu e ghicit, e prezicere.

— V-am spus eu că mai bine mergem la curve. Cu o sută de euro, le luăm pe gemenele albanezului, spune realist Roman.

— Nu faceți reduceri la grupuri? intră în joc Kiril.

— Numai în caz de calamități naturale, precizează rece Esmé. Altfel, fiecare cu destinul lui. N-am de ce să fac reduceri. Dacă aveți o problemă, intrați pe rând.

— Ce preziceți la banii ăștia? întreabă într-o doară Lionel, care e gata să abandoneze.

— Moartea, răspunde înghețat Esmé.

— Eu plec, spune cu o voce pierdută Roman.

— Cum adică, moartea? redevine curios Lionel.

— Vă spun când o să muriți.

— Eu încerc, nu stau într-o sută de euro, se decide Kiril.

Piticul împinge sertarul pe care se află o farfurioară. Kiril pune pe farfurioară o sută de euro. Piticul trage sertarul spre el și ia bancnota. Împinge din nou sertarul spre Kiril.

— Și un fir de păr, spune severă Esmé.

Kiril are o problemă: e ras în cap. Esmé îi face semn că poate să-și smulgă un fir din mustață sau din nas. Bulgarul alege mustața, pune firul pe farfurie și Edy trage farfuria spre el. Esmé îi privește întrebător din ochi pe Lionel și Roman: ce au de gând? Cei doi schimbă priviri lămuritoare între ei, scot câte o sută de euro din buzunar, își smulg câte un fir de păr din cap – Roman la întâmplare, Lionel, mai din margine, să nu-și agraveze începutul de chelie, mai ales într-o primă duminică din lună – și le trimit clarvăzătoarei prin intermediul farfurioarelor. Esmé ia banii, le verifică autenticitatea la un aparat cu infraroșii, bagă banii în sertar și le dă câte un bon fiscal. Kiril citește cu atenție bonul și întreabă amuzat:

— Se plătește TVA la preziceri?

— Fiscul e cu ochii pe noi. De destin mai scapi, de fisc – niciodată. A fost o glumă; nici de destin nu scapi niciodată.

— Dacă am bon fiscal, pot să trec suta asta la deduceri personale? zice Lionel la mișto.

— Dacă mai apuci să-ți faci declarația de impozit.

Esmé dă foc pe rând fiecărui fir de păr. Își apropie mâinile la câțiva milimetri de un glob de cristal, fără să-l atingă. Globul începe să plutească între mâinile ei ca în numerele de magie de la circ. Esmé e în transă. Îi face un semn din cap piticului: Edy presară scrumul din farfurioara lui Kiril peste globul de cristal. Urmează același ritual cu scrumul din celelalte două farfurioare. Esmé deplasează globul spre piedestalul lui. Iese din transă. Deschide sertarul, scoate o bancnotă de o sută, o pune pe farfurioară, pune farfurioara în sertar și împinge sertarul spre Kiril.

— Bulgarule, ia-ți banii înapoi. Edy, fă storno în casa de marcat.

— De ce, sunt nemuritor? spune cu o voce nesigură Kiril, fără să se atingă de bani.

— O să mori mâine. Statutul nostru ne interzice să luăm bani de la un client dacă nu putem să-i dăm un preaviz de 24 de ore, să aibă timp să se pregătească de înmormântare. Nu e vina mea c-ai venit așa târziu.

— Mâine nu pot să mor: îmi vine un transport de *pepperoni*. Ce-o să zică clienții? n-o ia Kiril în serios.

— O să-nceapă mai întâi o ninsoare în plină zi… recită Esmé.

— Ninsoare în luna mai? E o escroacă! o întrerupe Roman și vrea să iasă, dar ușa e blocată.

— ...și o să mori din cauza unei sinucideri, își continuă Esmé, imperturbabilă, prezicerea.

— Eu să mă sinucid? Niciodată! răsuflă ușurat Kiril și își ia suta.

— Am zis din cauza unei sinucideri, repetă Esmé.

— La franceza ei... șoptește Lionel.

— Ce-are franceza mea?

— Mă scuzați.

Esmé trage aer în piept și-și îndreaptă privirea spre Roman.

— Rusule, ești pregătit?

— Nu sunt rus, sunt polonez! se enervează Roman.

— Slavule, ești pregătit?

— Nu vreau s-aud! Păstrează-ți banii, nu vreau s-aud!

Face o criză de isterie, e gata să rupă clanța, clatină rulota s-o dărâme și începe să cânte un marș rusesc ca s-o acopere pe Esmé. Prima oară când Roman trage aer în piept, clarvăzătoarea profită de momentul de liniște ca să-și decarteze prezicerea:

— Tu ai venit la timp: o să mori poimâine. Ai timp să te pregătești.

Roman se oprește brusc din cântat. Cade în genunchi, își împreunează mâinile la piept și începe să plângă. Se șterge cu dosul palmei la ochi și la nas. Ține mâna mai mult la nas și miroase cu atenție,

după care începe să-și lingă dosul palmei. Toți îl privesc mirați.

— Minune de la Dumnezeu, lacrimile mele au gust de vodcă, își face el o cruce mare și încearcă să reizbucnească în lacrimi.

— Mare minune, confirmă Kiril.

Printre sughițuri, Roman întreabă:

— Cum o să mor?

— Înecat, dă Esmé verdictul.

Roman se ridică în picioare și începe să râdă în hohote:

— Trișoareo! Escroaco! Târfo! Eu am fost campion al Uniunii Sovietice la 400 de metri spate! Trec oceanul înot. Dă-ne banii înapoi, hoațo!

Începe să dea cu pumnii în peretele de sticlă incasabilă care desparte cele două compartimente. Se oprește când încep să-l doară pumnii. Lionel, încă binedispus, întreabă ironic:

— O să mor și eu?

— Toți murim. Mai devreme sau mai târziu. Uite, Edy, fiu-meu, o să moară mai târziu, la 120 de ani.

— Piticania asta e fiul tău? râde Roman spre Edy, care-l privește urât.

— Păcatele tinereții: l-am făcut c-un vârcolac. M-a luat cu vrăjeala și am uitat că e lună plină.

— Cu moartea mea cum rămâne? se impacientează Lionel.

— Nu-i purta tu de grijă, că vine ea, drăguța. Peste o săptămână: pe 13 mai.

— Nu s-ar putea pe 14? continuă Lionel s-o dea pe glumă.

— De ce?

— Luni, 14, primesc cetățenia franceză. Măcar să mor francez.

— Nu pot, vrei să le stric statisticile?

— Și cum o să mor?

— Mai întâi, o să-ți taie calea o oloagă, la drum de seară. Partea bună e c-o să te culci cu ea.

— Perversule, îl încurajează Kiril.

— O să-ți mai taie calea și doi – ezită – de fapt, trei ciungi. Voi doi nu mai apucați să-i vedeți, îi liniștește ea pe Roman și Kiril. O să fiți deja morți.

— Ce bine, ciungii aduc ghinion, zice Kiril, mai liniștit.

— Dar ăștia au mai puțină importanță, le ignoră Esmé comentariile. Important e că, în cele din urmă, o să mori pe neașteptate. Adică nu chiar pe neașteptate, că acum știi de la mine. Gata, sunt epuizată. Puteți pleca. Ușa e deschisă.

Stinge lumina în compartimentul lor. Roman are un acces de furie:

— Îi dau foc! Și-a bătut joc de noi!

— Roman, te rog, nu vreau scandal, se sperie Lionel.

Împreună cu Kiril, încearcă să-l oprească, dar Roman scoate o brichetă și dă foc perdelușelor de la geamuri. În clipa în care o perdea se aprinde,

din tavan începe să cadă spumă ignifugă, ca la marile hoteluri în caz de incendiu. Kiril deschide ușa și sare afară. Se pregătește să iasă și Roman, când Esmé îi spune lui Lionel în română:

— Compatriotule, să zici mersi: trebuia să mori pe 12 mai, da' ți-am făcut cadou o zi de la mine, s-apuci să-ți serbezi ziua de naștere. În ziua morții, din păcate.

— Dacă tot mi-ai făcut cadou o zi, de ce nu-mi faci mai multe?

— Puterile noastre sunt limitate. Și așa o să trebuiască să fac un referat, să dau explicații ce e cu ziua asta în plus. O să mă acuze de patriotism prost înțeles. Dar treacă de la mine, n-ai avut o viață prea fericită, măcar să dureze cu o zi mai mult decât ți-a fost scris. Gata, afară, până nu mă răzgândesc.

Roman și Lionel sar și ei din rulotă. Lionel întinde palma către cei doi tovarăși. Kiril nu înțelege. Lionel îi explică:

— Pariul. Câte o sută de căciulă: era româncă.

Cei doi îi întind câte o sută. Toți trei grăbesc pasul spre gară. Sunt foarte tăcuți.

Esmé își dă jos cu grijă peruca neagră, lăsând să-i cadă o coamă blondă, numai zulufi. Piticul o întreabă:

— De ce porți perucă neagră când ai un păr așa de frumos?

— Cine s-ar încrede într-o țigancă blondă? Du-te și te culcă, e târziu.

Îi dă o hârtie de zece euro. Edy iese printr-o trapă din acoperiș. Esmé stinge lumina care face globul de cristal să strălucească. Se așază în fața oglinzii. Cu precauție, își scoate peruca blondă și, în întunericul din încăpere, strălucește doar capul ei, ras complet, ca un craniu de cristal.

Despre Esmé

Nimic despre Esmé – mi-e frică.

Cei trei sunt pe peronul gării Saint-Laud din Angers, în așteptarea trenului care-l va duce pe Lionel la Nantes. Roman și-a mai revenit puțin din șocul prezicerii, dar nu de tot. Din păcate pentru el, i-a secat al lacrimilor izvor. Constată cu voce tare:

— Că murim eu și Kiril, nu prea contează, noi doi nu existăm pentru francezi. Dar tu, să mori cu o zi înainte s-ajungi francez cu acte, e o mare pierdere. Pentru Franța.

— Chiar crezi în prostiile astea? se miră Kiril.

— Chiar cred, spune apăsat Roman și i se adresează lui Lionel: Te-ai gândit ce-o să se schimbe în viața ta când o să fii cetățean francez? O să respiri altfel, o să te pișI altfel, o să fuți altfel?

— Asta în orice caz, răspunde Kiril în locul lui Lionel. Măcar mai des.

Amândoi râd în hohote, atrăgând atenția unui impiegat. Lionel duce degetul la buze, sugerându-le să facă liniște.

— Acum, de ce-ți mai e frică? Lunea ailaltă sau ești francez, sau ești mort și atunci chiar că nu mai contează nimic. De ce trăiești, ca să te-ascunzi? Ascunde-te-n pământ, acolo nu te caută nimeni! Măcar șapte ani, că pe urmă trebuie să eliberezi groapa pentru altul, își încheie Roman peroratia, făcându-l pe impiegat să se apropie de ei, spre groaza lui Lionel.

Noroc că tocmai atunci trenul de Nantes trage la peron. Lionel țâșnește în vagon. Impiegatul începe să verifice osiile. Kiril îi face o propunere bărbătească lui Roman:

— Hai să mergem la Albanez, până nu expiră oferta: plătesc eu. Cine știe cât mai avem de trăit?

— Noi, răspunde sec Roman.

Despre Lionel

Lucrul cel mai greu de demonstrat în dosarul de naturalizare este *respectarea bunelor moravuri.* Nu există o evidență clară a bunelor moravuri, așa că respectarea lor e foarte interpretabilă. Ca să fie sigur, Lionel nu fuma, nu juca nici un joc de cărți

la care se puteau câștiga sau pierde bani, nu se-mbăta criță decât de unul singur – la el în garsonieră, când îl apuca disperarea – și nu avea păreri politice. Cu femeile lucrurile se complicau. Nu că Lionel ar fi fost un afemeiat, ca să zici „Bă, da' ce afemeiat e ăsta!" Dimpotrivă: întotdeauna fusese ponderat în privința femeilor, viața de șantier nepermițându-i relații mai lungi de o lună cu șantieriste fără mari pretenții sentimentale, dar cu considerabile pretenții fizice. Asta în România.

În Franța, moravurile erau și mai relaxate, dar nu pentru candidații la naturalizare. De aceea, Lionel nu putea profita de promoțiile Albanezului, mai ales că toată lumea știa că acesta își rotunjea veniturile cinstite, din munca de proxenet, cu veniturile ilicite din munca de informator la poliție, profesie din care spera să obțină o pensie la bătrânețe. Așa că Lionel, în lungile lui deplasări șantieristice de-a lungul și de-a latul Franței, descoperise, lângă gara din Nantes, un salon de dans unde duminica putea veni oricine, nu numai cursanții. De obicei, veneau femei neconsolate din Nantes, pe care soții, amanții sau rudele de sex bărbătesc de la gradul doi în sus le neglijau. Veneau în căutarea unei consolări de o noapte, precedată de câteva dansuri cu figuri.

În prima seară când a intrat în acest salon – atras de un paso doble care se auzea din stradă –, Lionel a prins o văduvă mare amatoare de salsa, care până

la urmă s-a dovedit o profesionistă. Lui Lionel i-a plăcut tare mult acea primă experiență, drept care și-a luat – cu doar 220 de euro pe an – un abonament *Fréquence* pe căile ferate franceze, abonament care-i permitea să se urce, oricând, în orice tren pe ruta Angers-Nantes-Angers și să-și ia bilet direct de la controlor, la clasa a doua, cu 50% reducere. Făcea 40 de minute dus, 40 de minute întors. Ca un inginer pedant ce era și cu un apetit sexual care-l încadra statistic la frecvența *o dată pe lună*, specifică gulerelor albe, Lionel s-a decis să frecventeze salonul de dans în prima duminică din fiecare lună, să salte o dansatoare de ocazie, s-o ducă la un hotel de două stele din apropierea gării, s-o consoleze rapid, ca să apuce să ia trenul înapoi la timp și să doarmă câteva ore bune, cât să nu meargă lunea obosit la serviciu. Era micul lui secret și al uneia, Polichinelle.

În cei cinci ani de când descoperise salonul, consolase 58 de nanteze. Sigur că un cititor mai scrupulos, dispus să înmulțească cinci ani cu douăsprezece luni, ar pune imediat întrebarea: de ce nu șaizeci de nanteze, sau două au rămas neconsolate și după prestația lui Lionel? Pentru a nu-l denigra aiurea pe Lionel, trebuie să precizăm adevărul istoric că, în cele două duminici care nu ies la socoteală, a fost câte o grevă a SNCF-ului, sindicatele căilor ferate franceze nedeosebindu-se cu

nimic de sindicatele altor societăți feroviare similare: trântesc câte o grevă când ți-e lumea mai dragă. Iar lui Lionel lumea îi era mai dragă și mai dragă în prima duminică din fiecare lună.

Pe geamul larg deschis al salonului de dans de lângă gara din Nantes se aude un tangou pătimaș. E ora 9.40 și în sală mai sunt doar șase amatoare de dans. Toate mestecă gumă. Se uită, toate deodată, la ceas: dacă Lionel nu vine nici cu trenul de 9.40, duminica asta e pentru ele o duminică ratată. Pe marginea sălii sunt douăsprezece scaune. Fetele sunt așezate picior peste picior, un scaun da, un scaun nu, ca să nu se eclipseze una pe alta. Fete – e mult spus: mai curând e vorba de niște persoane de sex femeiesc, fiecare declarând între patruzeci și cincizeci de ani – în funcție de onestitatea profesională. Ele având, de fapt, între cincizeci și șaizeci de ani, dar arătând în funcție de priceperea chirurgului plastician la care apelaseră. S-ar putea pune întrebarea: rămăseseră doar șase femei neconsolate în Nantes? Sigur că nu. Dar există o solidaritate tacită între aceste nefericite care au pus la punct un telefon fără fir prin care știu încă de sâmbătă cine sunt cele șase care au dreptul la speranță. Regula e necruțătoare: cele cinci nealese – sau 6 în caz de grevă SNCF – își pierd rândul și trec în coada listei de așteptare. Lionel trebuie să trăiască 263 de ani ca

să mulțumească toată lista, asta presupunând că se sistează înscrierile și că Lionel, la 263 de ani, va mai putea ține ritmul amețitor de o dată pe lună. Pe lângă cele șase aspirante, în sală, la intrare, mai stă Fernando – corepetitor, rupător de bilete și DJ. Are 68 de ani și predă rumba intensiv la el acasă, după program. Pentru că are niște vecini imposibili, cursurile de acasă le ține fără muzică și fără mișcări de dans. Nici una dintre cursante nu s-a plâns. Cel puțin așa susține el.

De obicei, Lionel face de la gară până la salon douăsprezece minute în pas normal și cincisprezece minute când e cu chef și vine bătând step. E ora 9.50. Fetele – să rămânem la termenul ăsta, eufemistic – măresc ritmul de mestecare a gumei. Matilde, care-și așteaptă rândul de peste patru ani, de dinainte de divorț, îi strigă corepetitorului:

— Fernando, pune radioul, să vedem dacă n-a intrat SNCF-ul în grevă neanunțată și noi stăm ca proastele!

În clipa în care Fernando vrea să se conformeze, ușa de la salon se crapă. Fetele simt frisoane peste tot și sparg, sincron, câte un balon de gumă. Două dintre ele, mai năsoase, se umplu de gumă pe față. Lionel intră, își scoate pălăria și face o reverență către fete, ca un *latin lover* ce este. Un oftat de admirație se aude din douăsprezece silicoane: în WC-ul trenului, Lionel și-a lipit o mustăcioară și și-a dat

părul – mă rog, ce i-a rămas din el – cu briantină. Cu un gest ca dintr-un musical de pe Broadway, Lionel își aruncă pălăria spre cuier. Pălăria plutește prin aer, ratează cuierul și cade pe parchet. Un *Ah!* dezamăgit – ca la ratarea unei lovituri de la 11 metri – se aude de pe margine. Impasibil, Lionel își scoate parpalacul și, cu același gest dezinvolt, îl aruncă spre cuier. Parpalacul plutește prin aer, ratează ținta și cade pe parchet. Un *Ah!* violent îl face pe Lionel să sară în mijlocul ringului: e o fiară. Fetele sunt înfierbântate la maximum. Cu gestul învățat de la Sharon Stone din *Basic Instinct,* fetele își schimbă poziția picioarelor în ritmul muzicii. Lionel le privește turbat: e momentul s-aleagă. Le exclude din start pe cele două nenorocoase care se chinuie să-și dezlipească guma de pe nas. Din cele patru rămase, o alege pe Matilde, care a văzut *Basic Instinct* de patru ori – cu gândul să-l omoare pe bărbatu-său – și-i cunoaște toate dedesubturile lui Sharon Stone. Așa că Matilde nu mai are, nici ea, nimic de ascuns pentru Lionel. Violent, viitorul francez o smulge pe Matilde de pe scaun. Dansează cu ea tangoul până la capăt, după care se îndreaptă spre ușă. Din mers, Fernando îi pune pălăria pe cap și parpalacul pe umeri. Lionel și Matilde ies pe ușă în pas de dans. Fernando anunță funebru:

— Fetelor, programul artistic din seara asta s-a încheiat. Urmează ultimul dans. *Damen tango!*

Cele cinci fete rămase de căruță se scoală, dezamăgite, se cuplează două câte două, a cincea cuplându-se cu Fernando, și dansează un tangou de înmormântare. Ca să nu se spună c-au venit degeaba la salon.

Între timp, Lionel urcă în camera de hotel cu Matilde. Fără prea multe vorbe – de fapt, fără nici o vorbă –, Lionel își îndeplinește misiunea de misionar al amorului pe sponci. I-a pus lui Matilde o pernă pe față pentru că nu se poate uita în ochii femeilor pe care urmează să le părăsească.

E ora 1.45 noaptea. Lionel intră în blocul lui din Angers cu inima cât un purice. De pomană: la ora asta, *madame* Agnès doarme. Ajunge în cameră. Se dezbracă, își potrivește ceasul să sune la ora 6.00 și se culcă.

Capitolul 1

în care ninge în luna mai, un chinez sare în gol, Claude are un ciubuc pentru Roman, iar lui Lionel îi taie calea o oloagă, la drum de seară. Cântă Jacques Brel și Gilbert Bécaud, în această ordine.

E luni, 7 mai. Ceasul electronic al radioului de pe noptiera lui Lionel arată 5.59. Exact când se pregătește să țârâie de ora 6, Lionel sare ca un arc în capul oaselor și-l oprește; radioul începe imediat să difuzeze o muzică ritmată. Un zâmbet victorios se întinde pe fața lui Lionel, de la un obraz la altul.

E deja pe covorașul de lângă pat, unde face cea de-a zecea flotare din seria de cincizeci executată zilnic. Își amintește cu mare plăcere, iuțind ritmul, cum, câteva ore mai înainte, făcea același exercițiu, cu o femeie sub el, femeie care a insistat să-i spună că pe ea o cheamă Matilde – ca și cum ar fi interesat pe cineva, în acele momente, cum o cheamă pe ea.

Se simte în formă maximă. Odată terminate flotările, Lionel ia extensorul din debara, deschide fereastra de la balcon și începe tracțiunile. Vede lămâiul pitic care se veștejește în ghiveciul de pe

balcon. Ia un pahar, îl umple cu apă plată Evian, pune în el o aspirină efervescentă și o lasă să se dizolve. Până atunci, duce extensorul în debara, de unde revine cu o pungă pe care scrie Carrefour. Potrivește două scaune spate în spate și le depărtează ușor, atât cât să poată sprijini punga de cele două spătare. Face câteva exerciții de respirație, ca un karateka experimentat, după care simulează o lovitură fulgerătoare. Dosul palmei se oprește la fix un milimetru de pungă. Ia punga și o duce în debara, după care se întoarce, ia paharul cu aspirina dizolvată și-l varsă la rădăcina lămâiului. Tot ce face, face în ritmul muzicii de la radio. Mângâie duios singura lămâie scofâlcită, care se ambiționează să nu moară.

Acum Lionel e în baie. A terminat cu bărbieritul. E în alt maiou gri și poartă aceiași boxeri gri, mulați. Verifică în oglindă calitatea rasului. Din oglindă îl privește de data asta Fred Astaire, drept care bate un step scurt – folosindu-se de papuci – și fredonează *Puttin' on the Ritz*. Un logician pedant – care mai e și cinefil pe deasupra – ar putea obiecta, în baza principiului tranzitivității, că Woody Allen și Fred Astaire nu prea seamănă între ei și că, prin urmare, Lionel nu poate semăna cu ambii. E adevărat: cu Fred Astaire doar se autosugestionează că seamănă! Pe ce se bazează?

Despre Lionel

Pe Lionel nu l-a chemat dintotdeauna Lionel. Când l-au găsit abandonat într-o scară de bloc, în cumplita iarnă a lui 1953, avea deja șase luni și un carton legat de gât, pe care scria: *Ionel Frunză, 13 mai.* De cum a ajuns în Franța, și-a schimbat prenumele în Lionel, pentru că Ionel e cel mai des nume la români și și-ar fi trădat originea din start. S-a gândit să-și schimbe și numele de familie – tot n-avusese niciodată o familie. Dar traducerea *mot-à-mot* – *Feuille* –, prea ducea cu gândul la foietaj. În plus, în anuarul telefonic erau o mie de Feuille.

Nici pe Fred Astaire nu l-a chemat întotdeauna așa. Când s-a născut – pe 10 mai, aproape în aceeași zi cu Lionel –, purta nefirescul nume de Frederick Austerlitz. La maturitate, când a fost abandonat într-un studio de la Hollywood, ca să dea o probă, specialiștii de la RKO au scris într-un memo către bossul David O. Selznick: „Nu știe să cânte. Nu știe să interpreteze. Chelește. Știe ceva dans." La bătrânețe, Astaire a ținut să pună lucrurile la punct, precizând că de fapt raportul specialiștilor a fost mult mai încurajator: „Nu știe să interpreteze. Are un început de chelie. De asemenea, dansează."

E clar acum pe ce se bazează Lionel? Nici el nu știe să interpreteze, are un început de chelie și... dansează! Poate să viseze.

Mulțumit de cum arată, își pregătește un mic dejun frugal, nu lasă nimic, dar absolut nimic în farfurie, spală vasele și le pune la scurs, după care deschide dulapul. Pune cu grijă pe umerașul cel mai din stânga costumul purtat ieri și ia un costum identic de pe umerașul cel mai din dreapta. Asortează la el o cravată gri uni și culege o cămașă albă de pe un umeraș. Se încalță, îndreaptă o cută invizibilă a cuverturii întinse peste patul făcut impecabil și iese în vestibul. Ia din cuier un parpalac și o pălărie și se oprește în fața oglinzii. E foarte mulțumit de ceea ce vede. Nu-și permite să stea prea mult cu zâmbetul ăla tâmp, de fericire, pe figură și-și trage fața publică de anonim: colțurile buzelor i se lasă, ochii privesc fix spre vârfurile pantofilor, umerii îi cad și scade cu doi centimetri în înălțime. Iese pe ușă.

Când trece prin dreptul lui Agnès, aceasta îl privește, plină de reproș, de după un munte de cușcuș.

— Bună dimineața, *madame* Agnès.

— Bună dimineața, domnule Lionel, răspunde ea atât de rece, încât trebuie să mărească flacăra la primus, să nu se stingă.

— Știu, aseară am venit târziu acasă, se simte Lionel obligat să se scuze.

— Nu e grav. Prima duminică din lună... e de înțeles. Munciți prea mult, domnule Lionel.

Lionel o privește lung: ce i-o fi apucat pe toți cu aluzii la prima duminică din lună? Să fi răsuflat ceva de la Polichinelle? Greu de crezut.

— Nu uitați de controlul inopinat de după-masă! Mi-ați promis.

— Contați pe mine, spune Lionel, care evitase, la milimetru, catastrofa. La revedere, *madame* Agnès.

— La revedere, domnule Lionel.

E ora patru după-masă. În baraca lui, în timp ce verifică o situație de șantier, Lionel își face exercițiile pentru mâna stângă cu mingea de baseball: vrea să încerce, în curând, să spargă cărămizi și cu această mână. Se deschide ușa. Vede intrând mai întâi o pereche de cizme de cauciuc, pe urmă o pungă grea, de la Carrefour. Răsuflă ușurat: e Mathieu, zidarul, care-i aduce rația pentru mâine-dimineață. N-are de unde să știe că șeful nu și-a consumat rația pe azi.

— Cărămizile dumneavoastră, domnule inginer.

— Lasă-le lângă birou, nu poate să-l refuze Lionel, pentru că ar însemna să-i expună toată povestea cu înfundarea ghenei.

În timp ce Mathieu se apropie de birou, în baracă intră Roman. S-a schimbat de hainele de lucru și e mai elegant ca de obicei: are o eșarfă roșie înnodată la gât. Pare descins direct din *Tragedia optimistă*.

— S-a terminat programul. M-a sunat Kiril pe mobil: a făcut toate livrările de *pepperoni* și vrea să ne facă cinste de… ziua morții lui.

Mathieu îl privește nedumerit și presupune că polonezul a băut iar în timpul serviciului. Iese. Lionel își desuflecă mânecile, își pune haina de la costum, stinge luminile și iese împreună cu Roman.

Despre Kiril

E timpul să spunem câte ceva, succint, despre bulgar pentru că, dacă ar fi să ne încredem în Esmé, poate să moară în orice clipă și încă nu știți cum arată. E mic de statură, îndesat și musculos, ca halterofilii bulgari de pe vremea când câștigau toate medaliile olimpice și mondiale, iar testele antidoping erau la începuturi. Umblă ras în cap și și-a lăsat o mustață ostentativă, ca să semene cât mai puțin cu poza care l-a făcut celebru și pe care o au afișată, în ghereta lor, toți polițiștii de frontieră din spațiul Schengen. Practic, părea o caricatură de interlop și totul în figura lui urla: *Arestați-mă, sunt un infractor!* Cu toate astea, se plimbă liber ca pasărea cerului, pentru că polițiștii suferă, în general, de orbul curcanului. Mai ales când sunt stimulați să sufere.

Altfel, Kiril era și el băiat bun, ca toți din această poveste. (Mai puțin racheții, domnul Claude și alții,

care n-au apărut încă.) Făcea contrabandă, de mică anvergură, cu țigări, mai ales Marlboro. Oficial, se ocupa de importul de murături bulgărești. Fusese însă prins, în urmă cu doi ani, cu un camion de ardei capia umpluți cu varză roșie – după cum scria în documentele vamale –, dar cartoanele, sub stratul de borcane de la suprafață, erau umplute cu cartușe de Marlboro fără filtru. A plătit un avocat ca lumea și a scăpat doar cu o amendă pentru fals în declarații, o expulzare *par avion* și o interdicție de-a intra în Franța în următorii cinci ani. De cum a ajuns la Sofia, a pierdut, din neatenție, pașaportul pe care figura interdicția, și-a scos un pașaport nou – pe care nu i l-a cerut nimeni vreodată – și s-a reîntors în Franța unde mult îi place, bulgarii fiind cunoscuți drept cei mai francofoni dintre slavi. S-a retras mai la nord și s-a decis să fie mai discret: nu mai livra cu camionul, livra cu sacoșa. Avea o geantă de tenisman profesionist în care încăpeau suficiente pachete de țigări încât să mai rămână loc și pentru câteva borcănașe de *pepperoni* și două rachete de tenis. În caz de control întâmplător, pe stradă. Dar cine să controleze un tenisman care umblă cu geanta de sport la el, de dimineața până seara, prin cele mai improbabile locuri?

Kiril îi așteaptă pe băieți în dreptul Podului Verdun, așa cum s-a înțeles cu Roman. E extrem

de binedispus: a livrat toată marfa și acum mai are în geantă doar două rachete de tenis profesionale. Și în buzunarul interior al sacoului, câteva zeci de mii de euro. Mai exact, treizeci.

Băieții o iau pe Bulevardul Carnot. Se opresc în dreptul restaurantului *Duc d'Anjou*, cel mai cunoscut și mai scump restaurant din Angers. Se apropie de fereastra uriașă de la intrare și-și pun mâinile streașină la ochi. Se uită înăuntru: la ora asta, 4.30 după-amiaza, restaurantul e pustiu. Imaginea le e obturată de căruciorul cu deserturi, deasupra căruia tronează clasicul ananas uriaș. Băieții își continuă drumul.

— Cred că ananasul ăla are o sută de ani, își dă cu părerea Kiril, expert în tot ce se poate conserva. În câte restaurante am fost la viața mea – și am fost în câteva sute –, n-am văzut pe nimeni să aibă curaj să ceară ananasul.

— Fraților, am o idee, ca să nu mai ziceți că sunt zgârcit: luni seară, după ce primesc cetățenia, sunteți invitații mei la *Duc d'Anjou*. La desert, comand ananasul!

— Care dintre noi nu vine înseamnă c-a murit deja... spune trist Roman.

— Iar începi cu tâmpeniile? râde Lionel. Eu am și uitat ce ne-a cobit vrăjitoarea.

În clipa aia, deasupra lor încep să plutească niște fulgi. Toți trei încremenesc. Încearcă să-i prindă

în palmă. Ce e ciudat – fulgii nu se topesc. Ridică privirile: o femeie, aplecată peste un balcon de la etajul trei al unui bloc de opt etaje, își dă seama că a exagerat cu bătutul unei perne din care a vrut să scoată praful: fața de pernă s-a rupt și fulgii plutesc liber. Își cere scuze: –„ Mă scuzați" – și intră în casă.

— Bă, da' știu că v-ați speriat, râde Lionel de ei, alb ca varul.

Kiril, care a rămas cu ochii îndreptați în sus, vede un chinez pe acoperișul blocului. Chinezul duce ceva în brațe. Se apropie de streașină. Strigă:

— Société Générale, n-o să mă ai!

Sare în gol. Kiril se așază exact sub chinez și-l prinde în brațe înainte de-a se izbi de asfalt. Nu mai are timp să realizeze ce ține chinezul în brațe pentru că pietroiul respectiv îi zdrobește capul. Chinezul are la gât o pancartă pe care scrie *Mai bine la ruletă decât la bursă!* Încă amețit de șoc, fără să-și dea seama cum de-a scăpat cu viață, chinezul își scoate pancarta de la gât, o aruncă peste ce-a rămas din capul lui Kiril și o ia la fugă printre blocuri. Roman cade în genunchi. Își împreunează mâinile la piept și începe să plângă. Se șterge cu dosul palmei la ochi, dar dosul palmei rămâne uscat, semn că Mathieu l-a bănuit de pomană că ar fi băut în timpul serviciului.

— *Boje moi*, spune Roman în rusește. *O să mori din cauza unei sinucideri*, citează el gânditor din Esmé.

— Ratate. Ce ți-e scris, în frunte ți-e pus, spune Lionel cu o voce de pe altă lume.

Roman, aflat aproape de cadavrul lui Kiril, se uită sub pancarta chinezului.

— Pe fruntea lui nu se mai poate citi nimic, nu mai are frunte. Să-l ducem la spital, face el o propunere aberantă.

— Ai înnebunit? Nu vezi că e mort? Vrei să vină poliția, să-ți ceară actele și să te expulzeze?

Lumea începe să iasă la ferestre, să vadă cauza bufniturii. Lionel intră în panică. Deocamdată, tot ce poate vedea lumea este o pancartă de sub care ies niște picioare și două rachete de tenis profesionale.

— Repede, să fugim în direcții diferite! spune precipitat Lionel.

— De ce? se scoală greoi Roman și se mai șterge o dată la ochi, tot degeaba.

— Să nu ne poată urmări.

— Nu ne urmărește nimeni, zice polonezul și se uită de jur-împrejur.

— Deocamdată.

— Cine să ne urmărească: moartea, mafia chinezească?

— Ne întâlnim peste o oră la catedrală, nu-l mai bagă Lionel în seamă. Ne facem că nu ne cunoaștem.

— Și cum vorbim între noi? e tot mai confuz Roman.

— Facem cunoștință. Gata, eu o iau peste pod, tu tai-o de-a lungul apei, să ne piardă urma.

— De-a lungul apei? Ai înnebunit?

O iau la fugă amândoi, în direcții diferite.

Lionel îl așteaptă pe Roman la intrarea în catedrală. Frunzărește atent un maldăr de hârtii. Vine și Roman. Dă să treacă pe lângă el, ignorându-l.

— Roman, sunt aici!

Roman îl privește mirat:

— Ne cunoaștem de undeva? zice el și-i întinde mâna, prezentându-se: Roman Wajda.

Luat prin surprindere, Lionel îi întinde și el mâna:

— Lionel Frunza. Apoi își dă seama de ridicolul situației și-i spune:

— Îți bați joc de mine?

— N-ai zis tu că nu ne cunoaștem și că să facem cunoștință? îi șoptește Roman. Ce-i cu hârtiile astea?

— Rezultatele de la analize, pentru cetățenie. Sunt sănătos tun. Doctorul mi-a zis c-o să trăiesc o sută de ani.

— Parcă țiganca ți-a dat mai puțin...

— Tu în cine crezi, în țigănci sau în doctori?

— În doctori... în nici un caz. Intrăm?

Își fac amândoi cruce și intră.

— Ți-ai făcut cruce ca noi, ortodocșii, îi atrage atenția Lionel.

— Da, și?

— Polonezii nu sunt catolici?

— Polonezii da, dar eu nu sunt polonez. Sunt rus. Mai nou, bielorus.

— Deci ghicitoarea... De ce zici că ești polonez?

— Instalatorii polonezi sunt cei mai de încredere. Englezii îi adoră.

— Și numele? întreabă, tot mai confuz, Lionel.

— Mă cheamă Vitali Semeonov. Am copilărit la Minsk, lângă un cinema. Am văzut toate filmele lui Andrej Wajda și ale lui Roman Polanski. Când m-am decis să mă dau drept polonez, am făcut și eu o coproducție: Roman Wajda.

— Aprindem câte o lumânare, de sufletul lui Kiril?

Se apropie de locul unde se vând lumânări. Lionel cumpără una, Roman două. Lionel îl întreabă:

— De ce-ai cumpărat două?

— Una pentru Kiril, una pentru mine. Ai uitat c-o să mor mâine?

— Cu lucrurile astea nu se glumește.

— Cine glumește?

Aprind amândoi lumânările și le pun sub icoana Sfintei Fecioare. Se îndreaptă spre ieșire. Roman se întoarce din drum și mai cumpără o lumânare. Lionel glumește:

— Asta-i pentru mine?

— Dacă mor din senin, s-o găsi un creștin care să mi-o aprindă la cap. Ne vedem la Claude?

— La șapte fix. Mă duc acasă să mă schimb.

Ies.

Lionel intră în holul blocului. *Madame* Agnès atât așteaptă:

— Începem controlul, domnule Lionel?

— Cred c-o să trebuiască să amânăm: a murit Kiril.

— Nu e grav, și bărbatu-meu a murit.

— Când? întreabă plin de compasiune Lionel.

— Acum 32 de ani.

— Cât trebuie să-l fi iubit! Să purtați și acum doliu după el...

— Doliu după el? Dă-l în mă-sa! Scuzați-mă. Cu tot respectul pentru morți, dar nenorocitul a fost un bețiv! N-a fost bun decât să-mi lase o pensie. Port negru că slăbește, îi explică Agnès cochetă. Cine e Kiril?

— Îl știți, bulgarul... cu *pepperoni*... Îl cunoaște tot cartierul.

— Nu cunosc nici un bulgar și nici nu-mi doresc, de când ne-a dat Kostandinov golul ăla în prelungiri. Ne-a mâncat calificarea. Mai fac și niște murături dulci... A murit de diabet?

— *Din cauza unei sinucideri,* citează Lionel din Esmé.

— Bine că i-a reușit și nu s-a făcut de râs, ca atâția alții. Dom'le, când vrei să te sinucizi, te sinucizi, nu te-ncurci și nu-i încurci nici pe alții. Kiril ăsta al dumneavoastră îmi face impresia că a fost om serios, chiar dacă bulgar. Cum rămâne cu controlul?

— Am putea amâna pe mâine?

— De acord.

Lionel urcă în garsonieră și-și schimbă costumul cu unul identic, de pe umerașul cel mai din dreapta. Apoi pleacă spre bistrou.

Atmosfera din local este destul de sobră. Sunt mai puțini consumatori ca de obicei, totuși destui pentru o zi de luni. Asta pentru că marțea domnul Claude le dă liber celor doi angajați și lui însuși în contul duminicii lucrate. Clienții sunt intrigați de absența farfurioarelor cu *pepperoni* în locul cărora au apărut farfurioare cu alune, lucru nemaivăzut de ani de zile. Nimeni nu întreabă de ce, dar bănuiește. Jacques Brel se dă de ceasul morții cântând *C'est dur de mourir au printemps.*

— Mie-mi spui? i se adresează Roman lui Brel, lingându-și o lacrimă de pe obraz.

Când Brel își ia la revedere și de la Antoine – amantul nevesti-sii – și își dă duhul, pe fir – adică în difuzor – se bagă Gilbert Bécaud cu *Nathalie*. Când ajunge la partea aia cu *Quand la Place Rouge était vide*, Roman dă un răcnet de parcă l-ar fi înjunghiat cineva. Tot localul întoarce capul spre el și încremenește. Pe față, domnul Claude, personal, îi dă primul ajutor cu o vodcă dublă.

— Unde te doare? îl întreabă el pe rus, crezând că e polonez.

— Mă doare sufletul c-a murit Kiril.

— Care Kiril? face pe prostul, foarte serios, Claude.

— Îți bați joc de mine? se enervează Roman. Kiril, bulgarul care aducea *pepperoni*...

— Ce să fac eu cu *pepperoni* într-un bistrou în care lumea comandă numai băutură?

— Didier, vino-ncoa'! începe Roman să-și piardă răbdarea.

— Da, domnule, se prezintă picoloul la masă, dar nu singur, ci însoțit de o vodcă dublă pe care rusul o execută imediat.

— Nici tu n-ai auzit de Kiril, bulgarul care aducea – îi face cu ochiul – *pepperoni red, mild* sau *light*?

— În viața mea n-am auzit de *pepperoni mild*. Și nici de Kiril, răspunde îndatoritor Didier.

Didier pleacă să servească alți clienți. Lionel asistă stupefiat la toată scena. Claude se simte dator cu o explicație.

— Ascultă, Roman. A fost pe-aici, acum doi ani, un bulgar pe care, dacă mi-amintesc bine, îl chema Metodiu, dar s-ar putea să-ncurc borcanele.

— De *pepperoni*, comentează Lionel, gândindu-se la altceva.

— Făcea contrabandă cu țigări, continuă Claude. *Di grandă*: camioane de Marlboro *red, mild* și *light*, cu filtru sau fără filtru. Cel puțin așa se vorbea în târg. I-au arestat și l-au expulzat. De-atunci, nu l-a mai văzut nimeni. Are interdicție de intrare în Franța.

— Și ăla pe care l-a storcit chinezul care s-a aruncat de la etaj?

— Un amărât care n-avea nici un act asupra lui. În schimb, i-au găsit treizeci de mii de euro în buzunarul interior al sacoului.

— De unde știi? devine interesat Lionel.

— Mi-a spus Clovis. A pus și-un diagnostic: *imigranții între ei.* I-au incinerat cadavrul. Oricum, era imposibil de identificat, avea capul făcut musaca.

— A gustat Clovis? ironizează Lionel.

Roman trage un pumn în masă de sar toate alunele din farfurioara de care nu se atinsese nimeni.

— Deci Kiril, cu care am băut aseară la masa asta și căruia i-ai comandat douăzeci de borcane de Marlboro asortate, vreau să zic *pepperoni*, n-a existat?

— Roman, cred c-ar trebui s-o lași mai ușor cu băutura.

— De mâine. Didier, o vodcă dublă!

— Polonezule, am o treabă pentru tine, își amintește Claude. Poți să-mi faci mâine o revizie la instalația de apă? Tot e închis bistroul.

— Îmi dai liber o zi? îi cere Roman voie lui Lionel.

— Nici o problemă, răspunde absent Lionel.

— Patroane, o să te cam coste revizia asta: e ultima mea zi de viață și mă vând scump.

Claude îl privește suspicios, neînțelegând la ce face aluzie Roman.

— N-o să iei pielea de pe mine. Te-aștept mâine, la opt.

— Eu m-aș cam duce acasă, mă simt obosit, se ridică Lionel.

— Eu mai rămân, zice Roman. Dacă tot mă las de băutură de mâine, în seara asta vreau s-o fac lată.

Lionel intră în holul blocului. Vede, mai întâi, vârful unei cârje, pe urmă un picior în ghips și un altul în ciorap, pe urmă pe Robespierre sub o subsuoară de femeie și, la urmă de tot, figura dezolată a lui Liliane. O fată cu un picior în ghips poate fi omologată la categoria oloage?

— Exact, spune Agnès în loc de bună seara. Domnișoara Liliane și-a scrântit piciorul.

— Nu e grav, minimalizează Liliane.

— Și tocmai acum s-a oprit și liftul: dracii ăia de copii ai albanezilor de la opt s-au jucat cu el până l-au stricat. E un scandal. Am să-l sun pe Clovis, trebuie să ia măsuri. Am ajuns o țară de imigranți. Cum o să urce acum domnișoara Liliane până la etajul patru?

Lionel se uită lung la cârja și la ghipsul lui Liliane. Doar nu degeaba face el în fiecare dimineață exerciții de forță. Se hotărăște pentru un gest demn de Fred Astaire, dintr-un film hollywoodian.

— Domnișoară Liliane, îmi permiteți să vă duc în brațe până la vastele dumneavoastră apartamente?

— Sunteți prea amabil, domnule viconte, intră Liliane în rol.

Lionel o ia în brațe și începe să urce scările. Liliane ține în mână cârja, pe care o manevrează destul de neîndemânatic. Agnès, emoționată, comentează:

— Ce romantic, ca la o nuntă. Atenție, mireaso, să nu zgârii pereții, că ți-i pun la plată.

Pe palierul etajului trei, Lionel se oprește să-și tragă sufletul. Robespierre profită de situație și-i trage o limbă pe obraz. Lionel n-are cum să se apere, având mâinile ocupate. Se strâmbă și Robespierre înțelege că-i place și-i mai trage o limbă. Cărăușul repornește, nu înainte de-a întreba:

— Mai e mult?

— Încă un etaj, domnule conte, și calvarul dumneavoastră o să ia sfârșit.

Pe palierul etajului patru, Lionel se mai oprește o dată, epuizat. Liliane îl izbăvește:

— Am ajuns. Domnule marchiz, ați fost eroic. Ajutați-mă să descalec.

— Dacă tot am ajuns până aici, vă duc până-n poartă.

— Cum doriți.

Lionel, cu un oftat de ușurare – care-l îndeamnă pe bichon la un nou gest de afecțiune umedă –, își descarcă povara. Liliane se simte obligată la o invitație:

— Domnule duce, ce-ați zice de o cafea?

— Regret, sunt atât de stors, că n-aș fi în stare să mă port ca un prinț.

— Păcat, v-aș fi tratat regește…

Liliane deschide ușa apartamentului propriu și, înainte de-a o închide la loc, îi spune:

— Noapte bună, valetule.

(Ce dialoguri se scriau pe vremuri, la Hollywood...)

Lionel privește lung spre ușa care se închide și se îndreaptă, cocârjat, spre propria garsonieră.

E ora 10. Roman, cu o canistră galbenă în mână, se îndreaptă, pe două cărări, spre fostul teren viran pe care s-a aciuat șatra de țigani – e prea beat ca să mai fie *politically correct*. Aude scârțâitul viorilor, lătratul câinilor și nechezatul cailor, dar nu vede globul strălucitor care să indice rulota. Pe locul pe care se aflase ieri seară, acum e un dreptunghi curat – exact de dimensiunea rulotei –, care contrastează puternic cu mizeria din jur. Vede, sticlind în întuneric, printre cartoane, la înălțimea de 140 cm, doi ochi. La înălțimea asta, nu pot fi nici de câine, nici de cal. Sunt ochi de pitic. Edy se apropie fără să scoată un cuvânt. Se oprește la câțiva metri de Roman și, cu o ușurință incredibilă, ridică un capac de canal și intră pe jumătate în el. Acum, la înălțimea de 70 cm, ochii par de coiot. Protejat de distanța la care se află de rus, îl întreabă:

— Vitali Semeonov, n-ai murit încă?

Râde sfidător. Furios, Roman lasă canistra și se repede spre el. Foarte agil, Edy intră și mai mult

în canal, până nu i se mai vede decât capul. De la înălțimea de 15 cm, ochii par de șarpe. Edy mai spune „Cenușă și diamant!" și dispare în canal, trăgând capacul deasupra lui.

Roman ajunge la canal și se chinuie să ridice capacul. Îi e imposibil: pare sudat de-o veșnicie. Se uită pe cer: e lună plină. Furios, ia canistra, stropește cartoanele cu benzină și le dă foc. O ia la fugă. În urma lui se aud chirăituri.

Lionel se pregătește de culcare. În ultima clipă, se duce la birou, ia o foaie de hârtie A3 și desenează un dreptunghi. Îl împarte în șapte căsuțe egale. Deasupra fiecărei căsuțe, scrie câte o zi a săptămânii. Se duce în vestibul și prinde, cu patru piuneze, scadențarul deasupra oglinzii. Cu un pix, face un *X* în căsuța pe care scrie *luni*. Încă șase zile de trăit! Stinge lumina.

Capitolul 2

În care madame Agnès are un pont pentru Lionel, Roman e beat mort, Claude și Clovis nu pescuiesc nimic și Liliane face o cafea proaspătă. Cântă Lionel Frunza – prohodul.

E marți, 8 mai. Ceasul electronic al radioului de pe noptiera lui Lionel arată 5.59. Exact când se pregătește să țârâie de ora 6, Lionel sare ca un arc în capul oaselor și-l oprește; radioul începe imediat să difuzeze o muzică ritmată. Pe Lionel îl doare puțin capul, dar asta nu-l împiedică să se simtă plin de energie.

E deja pe covorașul de lângă pat, unde termină de executat seria de cincizeci de flotări. Ia extensorul din debara, deschide fereastra de la balcon și începe tracțiunile. Vede lămâiul pitic care se vestejește în ghiveciul de pe balcon. Ia un pahar, îl umple cu apă plată Evian, pune în el o aspirină efervescentă și o lasă să se dizolve. Până atunci, duce extensorul în debara, de unde revine cu un aspirator cu care culege niște urme invizibile de praf de pe covor. Duce aspiratorul în debara. Se întoarce, ia paharul cu aspirina dizolvată, se uită cu părere

de rău la lămâi și dă paharul pe gât. Închide ușa de la balcon, fără să mai mângâie lămâia scofâlcită: soarta lămâiului pare, și ea, pecetluită. Tot ce face, face în ritmul muzicii de la radio.

Acum, Lionel e în baie. A terminat cu bărbieritul. Verifică în oglindă calitatea rasului. Din oglindă îl privește de data asta Lionel Fruza, cu care seamănă leit, mai puțin expresia tristă a feței. Se forțează și zâmbește cu toți dinții: și dacă povestea cu Kiril a fost pur și simplu o coincidență?

Mulțumit de cum arată, își pregătește un mic dejun frugal, nu lasă nimic în farfurie, spală vasele și le pune la scurs, după care deschide dulapul și ia un costum de pe umerașul cel mai din dreapta.

Nu vede nici o cută pe cuvertura patului făcut impecabil și iese în vestibul. Ia din cuier un parpalac și o pălărie. Se oprește în fața oglinzii. Vede scadențarul morții fixat deasupra oglinzii, ceea ce-l ajută să-și compună fața cu care a reușit să devină un anonim perfect: colțurile buzelor i se lasă, ochii privesc fix spre vârfurile pantofilor, umerii îi cad, iar el scade cu doi centimetri în înălțime. Iese pe ușă.

Când trece prin dreptul lui Agnès, o salută deferent:

— Bună dimineața, *madame* Agnès.

— Bună dimineața, domnule Lionel, îi răspunde ea plină de bunăvoință, după care îi șoptește: Am impresia c-am fost descoperiți.

— În legătură cu ce? se sperie Lionel.

— Cu controlul nostru inopinat: infractorul sau a mirosit ceva, sau nu mai are bani de renovare, sau a terminat lucrările. De două zile, nici o cărămidă la ghenă.

— Și noi cum acționăm în situația asta? face pe prostul Lionel.

— Nu e grav. Stăm la pândă, nu se poate să nu se dea gol. La unii, modificarea apartamentelor e o boală, nu se pot abține. Lămâiul?

— Își dă duhul.

— Am un pont extraordinar: pomilor exotici le merge cel mai bine cu potasiu. Nu se compară cu aspirina.

— Unde găsesc eu potasiu?

— Cel mai bun potasiu se găsește în cenușă. Iar cel mai mare conținut de potasiu îl are cenușa umană. Dacă aveți o sursă...

— Sunteți sigură?

— Mi-a spus Fatima, de la băcănie. O știți, nu?

— Cum să nu? zice Lionel fără să aibă habar nici de Fatima, nici de băcănie.

— Fatima avea un smochin care se usca văzând cu ochii. Și, dintr-odată, a dat norocul peste ea: acum patru ani, i-a murit soacra. A ars-o la crematoriu și a pus cenușa la rădăcina smochinului. Acum smochinul dă două recolte pe an. Din smochine, Fatima face jeleu, dulceață și, în anii secetoși, chiar

și lichior. Ce mai, a prins gustul soacră-sii, deși a urât-o toată viața: o savurează aproape zilnic. Vă spun așa, că suntem prieteni, deși nu-i frumos să bârfești, dar am impresia că Fatima a început să devină dependentă de lichior.

— Potasiu ziceți? se miră Lionel, complet aiurit de povestea portăresei. Am reținut. Să vedem cum fac rost. La revedere, *madame* Agnès. Mulțumesc pentru pont.

— Pentru puțin. La revedere, domnule Lionel și, vă rog, nici o vorbă despre năravul Fatimei: e o femeie respectabilă. Sau, mă rog, a fost.

Lionel iese pe ușă și se îndreaptă spre serviciu.

E ora 8.10. Roman și Claude se află în pivnița bistroului. Roman are la picioare o uriașă geantă cu scule și un pachet plin cu țevi de diverse mărimi. Claude deschide un robinet din care nu curge nici o picătură de apă.

— Am închis alimentarea cu apă de la conducta principală și am golit boilerul, poți să te-apuci de treabă. Cât timp o să-ți ia?

— Cinci-șase ore, depinde ce găsesc, răspunde morocănos Roman, încă mahmur după beția, de unul singur, din noaptea precedentă.

Claude începe să urce scara spre chepengul care duce în bistrou. Îl întreabă într-o doară:

— Te-nchid pe dinafară, să nu intre hoții? Mă-ntorc la prânz și-ți deschid.

— De acord.

Claude iese prin chepeng. Bagă capul din nou și întreabă:

— Închid și chepengul?

— Închide-l, să nu mă găsească moartea.

Claude zâmbește, dar Roman n-are cum să-l vadă. Lasă chepengul și-l blochează cu un drug transversal. Ia toți banii din sertarul casei de marcat și iese în curte. Se duce la roțile vanelor și redeschide alimentarea cu apă. Își face o cruce mare – ca un bun creștin ce este –, se suie în mașină și pleacă să-l ia pe Clovis: oricum, e destul de târziu pentru o partidă de pescuit la crap.

Roman se pregătește de lucru: întinde un șervet peste o ladă goală. Scoate din trusa de scule o bucată mare de pește afumat și un borcănel de castraveciori bulgărești în oțet – cel mai bun remediu pentru mahmureală.

Despre Roman

Roman chiar este un băiat bun: și-ar da și cămașa de pe el pentru o sticlă de vodcă Stalichnaia. Până la 25 de ani, cât timp a fost campionul URSS la 400 de metri spate, n-a pus picătură de alcool în gură.

A băut însă toate poțiunile pe care i le-au dat doctorii sovietici în cantonamente. Deși aceste poțiuni n-aveau un gust la fel de bun ca al licorilor pe care le dădeau medicii germani înotătoarelor din RDG – de ajunseseră săracele să se bărbierească de două ori pe zi –, aveau totuși suficiente puteri magice cât să-l facă să câștige câteva zeci de medalii și o diplomă de inginer de instalații. Fără să fi trecut vreodată pe la facultate. A ajuns o forță a naturii și un inginer jalnic. Dar față de atâția alții de felul lui, după ce a terminat cu activitatea de performanță, în loc să se facă antrenor, s-a dus pe șantierele patriei, unde a învățat meseria de instalator, furând secretele de la meșteri adevărați. Cu diploma de inginer s-a șters efectiv la cur. După o diaree cruntă, făcută în urma unei beții cu alcool obținut din pâine mucegăită, filtrată prin pufoaică.

Când a crăpat imperiul sovietic și s-a trezit că e bielorus din Minsk, a fugit imediat în Vest. A trăit din ciubucuri, fiind chiar un instalator extrem de priceput. A ajuns până la urmă la Angers, unde Lionel a închis ochii și a strâmbat din nas la diploma lui, destul de îngălbenită și de urât mirositoare, și l-a angajat pe șantier.

Trăia după principiul *O viață avem, nu știm cât durează – mai bine să trăim fiecare clipă ca și cum ar fi ultima! Carpe diem!* ar fi putut zice Roman, mai pe

scurt. Dacă ar fi fost latin sau cult. Dar el era slav și incult.

Roman termină de mâncat. Scutură pe jos șervetul, ochește o ladă de vodcă și ia o sticlă. Se răzgândește, o pune la loc și scoate o cheie franceză din trusa de scule. Începe să desfacă o garnitură. Un jet puternic de apă îl împroașcă în față.

— Ce dracu'-i asta?

Claude și Clovis sunt amândoi membri ai asociației de pescari *Anjou Carpe*. De aceea, acum dau la crap, în Maine, lângă Podul Segré. Au lansete ultrasofisticate și nu prind nimic. Scopul pescuitului sportiv nu este să prinzi pește, ci să ai scule ultimul răcnet. Fiecare e așezat pe un scăunel rabatabil, cu trei picioare. Folosesc ca momeală porumb cu aromă de căpșuni.

— O zi perfectă pentru pescuit, constată Claude, ca să anime atmosfera.

— Nici că se putea mai bună, întreține Clovis focul conversației.

— De mult voiam să te-ntreb: de unde-ți vine numele ăsta – Clovis?

— De la un rege al Franței.

— Asta o știam și eu. Cine ți l-a dat?

— Nașă-mea, a făcut liceul la seral.

— Atunci se explică, pune Claude punct frământărilor sale lăuntrice.

E ora 9.40. În subsolul localului *Aux Immigrants Heureux*, un imigrant nu e deloc fericit: instalația de apă a cedat complet. Țevile au spărturi peste tot și apa țâșnește din ele ca din fântânile arteziene. Roman aleargă înnebunit, ca un șobolan, dintr-o parte în alta, încercând să acopere găurile cu cârpe. Cum astupă o spărtură, apa țâșnește în altă parte. E disperat. Apa are deja douăzeci de centimetri înălțime. În panică, urcă pe scara metalică. Încearcă să ridice chepengul; acesta a fost blocat de Claude pe dinafară, dacă vă amintiți. Nu înțelege de ce nu se deschide și împinge cu toată forța. Fără succes.

E ora 11.10. Claude mulinează încet. Scoate montura din apă și schimbă momeala: trece pe *boillies* cu aromă de scorțișoară. Îl întreabă pe Clovis:

— De când venim noi la pescuit?

— De când m-am apucat de băut, răspunde Clovis fără să ezite.

— De-o viață de om, face Claude socoteala.

Lansează cu noua momeală și așază lanseta în stativ.

E ora 11.15. Roman încearcă să spargă chepengul cu un baros. Inutil. Apa a ajuns la un metru înălțime. Îi vine o idee salvatoare: ia aparatul de

sudură, sperând să poată tăia chepengul cu flacăra. Bagă aparatul în priză, dar nu ajunge cu el la chepeng. Găsește un prelungitor. De data asta flama ajunge la chepeng. Reușește să dea o mică gaură. Între timp, apa ajunge la priză. Se produce un scurtcircuit. Roman e nevoit să arunce aparatul din mână ca să nu se electrocuteze. Rămâne complet în întuneric. Aprinde lumânarea pe care a cumpărat-o la catedrală și o fixează de ultima treaptă.

E ora 11.55. Pescarii amatori n-au prins, evident, nimic. Claude sparge tăcerea care trebuie menținută cu dinții pe durata unei partide de pescuit:

— Tu îți amintești când am prins ultimul pește?

— Da, când a fost Juppé premier.

— Ce memorie ai! Cred că nici nevastă-sa nu-și mai amintește exact când a fost el premier.

Claude se uită la ceas și vorbește mai mult pentru sine:

— E ora unu. S-a terminat cu el.

— Cu cine?

— Cu pescuitul nostru.

— Ne-am făcut norma, se uită Clovis în juvelnicul gol. Mă lași acasă?

— Unde vrei tu.

Încep să-și strângă lansetele.

E ora 13.02. Roman stă pe scară, chircit, cu creștetul capului lipit de chepeng. Lumânarea de-abia

mai pâlpâie. Apa îi ajunge la piept. Pe genunchii ridicați la gură, are o ladă de vodcă. Ține câte o sticlă în fiecare mână. Bea din amândouă deodată. Vorbește în rusă:

— N-am să mor înecat. Mă auzi, hoașca dracului? N-am să mor cum vrei tu!

Aruncă sticlele goale și, cu dinții, deschide alte două sticle din care începe să bea simultan:

— Am să mor de comă alcoolică, o să-mi crape ficatul, inima, dar n-o să mor înecat, cum vrei tu, blestemato! Nu înecat, nu înecat!

Două lacrimi mari i se scurg pe obraz. Apa îi ajunge la gură. Ca un fost campion la 400 metri spate, se întinde deasupra apei, în pluta pe spate, cu gura în dreptul găurii făcute în chepeng. Apa continuă să urce. Stinge lumânarea.

E ora 14.10. Claude intră cu mașina în curte. Pe geamul mașinii vede cum apa se strecoară pe sub ușa de la intrarea în bistrou. Parchează. Coboară din mașină și închide vanele de alimentare cu apă. Se duce prin față, deschide ușa bistroului și intră. E bucuros că a sosit la timp: apa abia a început să se infiltreze prin spărtura de la chepeng din care ies și niște bulbuci. Bulbucii încetează. Claude scoate drugul cu care a blocat chepengul și-l pune într-o debara folosită foarte rar. Scoate telefonul mobil și-l sună pe agentul de asigurări. Îi comunică grav:

— Domnul Hirsch? Claude Fernandez la telefon. S-a întâmplat o catastrofă.

E ora 16.00. Lionel a terminat ziua de lucru. Iese din baracă. Vede un taxi. Are o presimțire. Îl oprește și sare în el. Îl întreabă pe șofer:

— Bistroul *Aux Immigrants Heureaux*. Știi unde e?

— Dumneavoastră ce credeți? răspunde șoferul cu o întrebare și abia atunci Lionel observă că are de-a face cu un indian sikh – cu barbă și turban. Știți că marțea e închis?

— Tu ce crezi: știu sau nu știu?

Șoferul oprește la câțiva metri de bistrou, pentru că nu are loc în față. Acolo sunt parcate trei mașini: una de la poliție, una de la canalizare – care scoate apa cu niște pompe – și una de la procuratură. Mai mulți curioși stau în preajma perimetrului blocat de poliție. Clovis se agită cel mai tare. Lionel plătește și coboară. Taximetristul oprește motorul, coboară și îngroașă rândurile curioșilor. Lionel nu îndrăznește să se-apropie: pompele care scot apa din pivniță îl fac să se gândească la ce e mai rău în legătură cu Roman.

— O să mor și eu, își spune el în șoaptă. Nu! dă apoi un urlet cât îl țin plămânii, după care se face mic, să nu-l fi auzit cineva.

O doamnă distinsă, în vârstă de circa 75 de ani, aflată în spatele lui, îl încurajează.

— De acord, zice ea și trece mai departe.

Încurajat, Lionel se apropie. Fără să vrea, aude o discuție între Claude și un domn pe care nu-l cunoaște din vedere, semn că nu face parte dintre clienții fideli ai localului.

— Ați făcut asigurarea la timp, spune Sami Hirsch. Asta zic și eu prevedere.

— Dă-i dracului de bani, spune trist Claude. Problema e c-a murit un om.

— Bine că nu și-a făcut și el asigurare, dădeam faliment.

— Nu dădeați oricum, vă salva statul, îl liniștește Claude.

— De-aia e stat, să ne salveze, conchide Sami.

Lionel, cu un firicel de voce, întreabă:

— Ce s-a-ntâmplat, domnule Claude?

— O nenorocire, domnule inginer: Roman s-a-mbătat criță și a uitat să-nchidă vanele. A murit înecat.

Clovis aude ultimele cuvinte și vine cu precizări:

— Ca să respectăm adevărul istoric, Roman a murit înainte să se înece. A avut o alcoolemie de 4%. Nici măcar un polonez nu rezistă la atâta alcool în sânge. Poate doar un rus...

— Nici măcar un rus, spune trist Lionel. Unde e acum?

— La morgă. Dacă nu l-au incinerat deja: era clandestin. Imposibil să-i găsim vreo rudă.

Lionel pune o întrebare care-i lasă pe toți cu gura căscată:

— Ce s-a întâmplat cu cenușa lui Kiril?

— Care Kiril? întreabă în cor Clovis și Claude.

— Imigrantul căruia i-a căzut ieri pe cap un chinez, explică Lionel.

— De ce te interesează cenușa lui? devine suspicios Clovis.

— Am întrebat și eu, așa, se lasă păgubaș Lionel. Plec acasă.

— Nu intri să bei ceva? îl întreabă Claude, în timp ce Clovis se uită cam câș după român.

Lionel nu răspunde și se îndepărtează.

E ora 21.00. Liliane, într-o pijama bărbătească, având un crac al pantalonului tăiat pe lateral, ca să treacă peste ghips, stă în fotoliu și citește.

Despre Liliane

Liliane e o fată bună. Are ceva din *Doamna cu câțelul*, dar dintr-o traducere foarte proastă a lui Cehov, făcută prin intermediul unei traduceri din engleză: trăsăturile i s-au asprit, e ceva mai slăbuță și poartă ochelari de vedere cu ramă metalică. Și e lipsită complet de nuanțe. Judecând după tunsoarea ei

băieţească, ar putea fi asemănată şi cu Amélie Poulain, după douăzeci de ani.

Liliane a fost o elevă silitoare. Şi-a luat bacalaureatul în filozofie şi toată lumea se aştepta să urmeze dreptul. Din motive absolut inexplicabile, destinul ei, câtuşi de puţin fabulos, a făcut-o să se angajeze, imediat după absolvirea liceului, ca asistentă la un cabinet notarial. Cu aerul ei sever şi serios, impune respectul necesar tuturor moştenitorilor care, de cum o văd, încetează să se certe între ei în anticameră. Ca să nu mai vorbim de cei care dau faliment: aceştia se încred absolut în calităţile ei de organizatoare a licitaţiei bunurilor personale scoase la vânzare pentru plata datoriilor acumulate. Are un salariu bun şi nu riscă să rămână fără slujbă. Domnul notar Marcel Rioret o apreciază foarte mult şi o lasă, uneori, fără a depăşi vreodată limitele legii, să cumpere unele lucruri la preţuri preferenţiale, înainte de începerea licitaţiei. Din păcate, orele suplimentare implicate de munca la notariat au făcut-o să-şi neglijeze viaţa sentimentală. Ba, mai mult, şi-a neglijat şi viaţa sexuală.

Să nu se înţeleagă de aici că Liliane s-a păstrat fată mare. Dar nici că ar avea prea multă experienţă la pat. Pentru că dezvirginarea, cu o durată totală de două minute şi patru secunde, practicată de colegul ei Richard, în recreaţia mare, înaintea orei de religie, pe o batistă, în groapa cu nisip de la săritura în lungime, numai experienţă nu s-a putut numi.

Cu atât mai puțin *experiență la pat.* La sfârșitul celor două minute și patru secunde, când soneria de intrare l-a făcut pe Richard să concretizeze precoce, Liliane n-a găsit altceva mai bun de zis decât: *Oh, mon Dieu!* Ceea ce l-a făcut pe Richard, imediat, în timpul orei de religie, să i se laude lui Gérard, colegul lui de bancă – îndrăgostit de Liliane – că fata îl considera Dumnezeul ei.

Trebuie precizat că Richard făcea cele mai bune eseuri despre Revoluția Franceză, iar Liliane, când auzea de Revoluția Franceză, își pierdea pur și simplu capul.

De la episodul din groapa cu nisip, Liliane mai adorase, ocazional, doar trei dumnezei. S-a mulțumit să-și reverse afecțiunea asupra câinilor. După episodul nefericit cu buldogul Danton, și-a luat un bichon frisé. Care prezintă următoarele avantaje: e mic, poate fi ținut în sacoșă, e bun la ștergerea prafului și, în zilele ploioase, e foarte practic la uscarea cizmelor.

Liliane aude soneria. Simte un fior pe șira spinării, ca de fiecare dată când aude o sonerie sau vede nisip. De aceea, nu merge niciodată în vacanțe pe Coasta de Azur (și din cauza banilor, dar asta n-are legătură cu povestea noastră). Robespierre începe să latre nervos. Intrigată, Liliane se îndreaptă spre ușa de la intrare. Înainte de-a ajunge la vizor, întreabă:

— Cine e?

— Valetul, *room-service.*

Liliane se uită prin vizor și-l vede pe Lionel, îmbrăcat într-un chimono de karatist. E ușor băut, dar foarte ușor, așa că damfiul de vin roșu, ieftin, nu trece prin ușă. Asta pentru simțul olfactiv al lui Liliane, că pentru nasul lui Robespierre e o chestiune de câteva secunde să identifice un Côte du Rhône de 5 euro sticla, de la Monoprix. Bichonul începe să latre dezlănțuit. În timp ce deschide ușa, Liliane intră în joc și-i spune, intrigată de ținuta lui:

— N-am comandat nimic.

— Nici nu v-am adus nimic.

Lionel intră în cameră, cu privirea în pământ. Când începe să-și ridice privirea, rămâne mască în fața talciocului în care a intrat. Robespierre îl latră agresiv și încearcă să-i rupă chimonoul. Se apără disperat. Se așază pe o pernă de pe podea, în poziția de repaus a karatiștilor. Nici el nu știe de ce-a venit. Până să se edifice, întreabă:

— Cafeaua la care m-ați invitat ieri mai există?

— S-a răcit, dar fac alta. Simțiți-vă ca acasă.

Lionel se ridică și se așază în aceeași poziție.

— Dacă mă simțeam bine acasă, nu veneam în vizită. Mai ales la ora asta.

— E o oră foarte potrivită. Nu mă culc niciodată înainte de miezul nopții.

Robespierre îi prinde o mânecă de care trage disperat. Liliane, cu spatele la Lionel, alege cu grijă unul

dintre cele șapte ibrice disponibile, pregătește cafeaua, ia două căni cât mai apropiate ca formă și toarnă cafeaua. Dintr-odată, Robespierre se oprește din mârâit. Liliane se întoarce spre Lionel. Îl vede plângând calm. Vrea să se repeadă spre el, uitând că are un picior în ghips. E gata să cadă și să-l oprească pe Lionel cu cafea proaspătă. Pune tava pe măsuță. Ajutându-se de cârjă, se apropie de Lionel. Se așază într-un fotoliu art déco și începe să-l mângâie ca pe-un copil. Cu observația că nici un copil nu are un început de chelie.

— Ce s-a-ntâmplat, domnule Lionel?

Lionel se oprește din plâns și se șterge la ochi. Își miroase dosul palmei: nimic, apă plată.

— Mi-au murit doi prieteni. În sfârșit... doi tovarăși. Doi tovarăși de băutură... Doi bețivani, dacă se poate vorbi așa despre morți. Mi-a venit să plâng. E trist să plângi de unul singur. Mai ales dacă ești bărbat.

— Și dacă ești femeie, îl consolează Liliane.

— De-aia am venit, să plâng în compania cuiva. Mai plâng puțin și plec. Vă rog să nu vă uitați la mine. E umilitor. S-a vorbit ceva despre o cafea?

Liliane se ridică și aduce cafelele. Lionel ia o sorbitură.

— E bună, zice el, după care mai ia o sorbitură. E foarte bună.

— Mersi.

— Nu, n-aveți pentru ce, chiar e bună. Duminica trecută m-am dus cu cei doi... ezită Lionel.

— ...companioni, îl ajută Liliane.

— Exact, ăsta e termenul just pentru bețivii ăia doi. Ne-am dus toți trei la o ghicitoare. Care ne-a ghicit c-o să murim. Și cum o să murim.

— Domnule Lionel, doar nu credeți în prostiile astea?

— Eu nu cred, dar ei doi sunt morți. Și-n curând îmi vine și mie rândul. Duminică, de ziua mea de naștere.

— Aniversare fericită!

— Să mori de ziua ta nu e chiar o fericire.

— Domnule Lionel, vă credeam om serios.

— Lui Kiril, începe el să povestească, ignorându-i remarca – un bulgar despre care acum nimeni nu mai recunoaște c-ar fi existat –, i-a spus că o să cadă mai întâi o ninsoare, după care o să moară din cauza unei sinucideri. Luni, pe stradă, au început să cadă peste noi fulgi de gâscă și lui Kiril i-a căzut un chinez în cap. Și nu singur, ci împreună cu un pietroi. Chinezul a vrut să se sinucidă. Chinezul a scăpat, Kiril a murit.

— O coincidență nefericită, i se putea întâmpla oricui trecea pe stradă prin locul ăla.

— Dar i s-a întâmplat lui Kiril. Lui Roman...

— Instalatorul polonez? Îl știu, mi-a montat chiuveta asta de marmură, de la falimentul personal al domnului Jicquier.

— Nu-l cunosc pe domnul Jicquier, îmi pare rău de el, dar dacă știa că stă prost cu banii, nu trebuia să se-ntindă la chiuvetă de marmură.

— Când a cumpărat-o, stătea bine cu banii.

— Lui Roman i-a prezis c-o să moară înecat. Unui campion de înot. Și azi a murit înecat.

— Eu am auzit c-a murit îmbătat.

— De la cine?

— De la *madame* Agnès, care știe direct de la Fatima, care știe direct de la inspectorul Clovis. Toată lumea știe de înclinația lui spre băutură. A lui Roman, nu a lui Clovis, încearcă Liliane să înlăture orice posibil echivoc. Mie, când mi-a montat chiuveta, mi-a băut trei sticle de Courvoisier de la lichidarea fondului de comerț al Pivnițelor Costellot. E drept că nu mi-a mai cerut nici un ban pentru manoperă. N-are rost să mai vorbim: o altă coincidență nefericită.

— Două coincidențe mortale. Ghicitoarea ne-a spus exact – se corectează – *le-a* spus exact cum o să moară.

Lionel mai ia o sorbitură de cafea, cu ceva zaț. Bine-crescut, înghite și zațul. Deodată, remarcă ghipsul lui Liliane. Ciocăne cu degetul în el.

— De calitate, se pronunță el, ca un cunoscător ce este. Pot să mă semnez pe el? La noi – se corectează –, în România așa se obișnuia. Se semnau toți colegii de serviciu pe el. Când osul se refăcea, ghipsul tăiat rămânea o amintire de neuitat. Pot?

Amuzată de obiceiurile românești la ruperile de picioare, Liliane îi dă un pix și Lionel se semnează, după care adaugă:

— Să rămână o urmă c-am existat. De ceilalți doi... companioni s-a ales praful. Dacă-l întrebi pe Clovis, Kiril și Roman nici n-au existat. Mă roade o întrebare: cineva cu un picior în ghips poate fi considerat olog?

— Mai curând șchiop. De ce?

— Ghicitoarea mi-a spus c-o să-mi taie calea o oloagă la drum de seară și... Și aseară, o femeie cu un picior în ghips mi-a tăiat calea. Și... – Lionel ezită îndelung – mi-a mai spus că până la urmă o să ți-o trag. Scuză-mă că te-am tutuit.

— Nu e grav. Și eu voiam să-ți propun.

Liliane vede privirea interogativă a lui Lionel și adaugă, pentru a evita orice echivoc:

— Să ne tutuim.

— De acord.

— Asta înseamnă că ghicitoarea se mai și înșală.

— Pe ce te bazezi?

— Pe faptul că nu mi-ai tras-o.

— Nu încă, replică scurt Lionel.

Liliane îl privește lung. Încearcă să facă și ea figura lui Sharon Stone din *Basic Instinct*. Nu reușește, din cauza ghipsului și a pantalonilor de pijama. Abandonează, mărginindu-se la un zâmbet deschis oricărei continuări.

— Ți-a spus și cum o să mori?

— Pe neașteptate, îi satisface Lionel curiozitatea.

— Mare scofală, așa știu să ghicesc și eu. Zău, Lionel, aveam alte pretenții de la un inginer.

— Îți place chimonoul meu? schimbă Lionel subiectul.

— Enorm. Chiar voiam să te întreb, ce te-a apucat?

— Am vrut să-mi fac seppuku. N-am avut sabie.

— De ce să te omori?

— Pentru că nu vreau să se întâmple cum a zis ea. Dacă tot e să mor, am să mor când vreau eu. Și... îmi pare sincer rău, nici n-am să ți-o trag.

— Păcat. Sincer, e mare păcat să te omori numai ca să-i faci în ciudă ghicitoarei.

Lionel începe iarăși să plângă cu lacrimi mari. Își scoate ochelarii și se șterge cu dosul palmei la ochi. Își miroase dosul palmei, ceea ce-i dă o idee:

— E ceva de băut în casa asta?

Liliane se scoală și deschide un dulap Empire, dând la iveală o colecție de sticle în stare să satisfacă orice gust al oricărui consumator, fie el beției ordinar sau *connaisseur* rafinat. Lionel își pune ochelarii la loc și alege:

— Un coniac m-ar aranja.

— De care să fie?

— Nu contează, paharul să fie plin.

Liliane îi servește un pahar plin cu coniac Martell. Lionel îl dă pe gât ca pe-un sirop de tuse. Începe

să tușească, în timp ce ochii îi ies din orbite. Noroc că se lovesc de lentilele groase ale ochelarilor și revin în orbite.

— Liliane... pot să-ți zic Liliane, acum că suntem mai apropiați?

— Dar nu atât de apropiați cât ne-a fost prezis, încearcă ea să destindă atmosfera sau – mai știi? – să-i facă o aluzie.

— Știi să păstrezi un secret?

— Lucrez la un notariat, răspunde Liliane înțepată.

— N-am știut.

— Sunt asistenta maestrului Marcel Rioret. Avem biroul pe Bulevardul Carnot.

Se duce la un birou de sticlă – de la falimentul magazinului de decorațiuni interioare Notre Maison – și-i aduce o carte de vizită. Lionel o citește atent. Vădit impresionat, o bagă între faldurile chimonoului.

— Practic, toate lichidările judiciare sunt făcute prin biroul nostru notarial. Tot ce vezi în casa asta a fost cumpărat la licitațiile organizate de noi.

— Liliane, dacă ți-aș spune povestea neinteresantă a vieții mele, ai vedea că pot să mor fără nici un regret. În afara celui că n-am apucat să devin cetățean francez. Îmi vine iar să plâng. Mai dă-mi un pahar.

— Ia toată sticla. Între noi, nu mai e cazul să salvăm aparențele.

Lionel se șterge la ochi și dă o dușcă pe gât, renunțând la aparențe. Robespierre îi linge dosul palmei și devine, dintr-odată, foarte prietenos. De-a lungul monologului lui Lionel, cățelușul îi va sorbi fiecare lacrimă, așa cum Liliane îi va sorbi fiecare cuvânt.

— Imediat după naștere, am fost abandonat, găsit înainte de-a îngheța și dus la un orfelinat. Oliver Twist se poate considera norocos față de cum am trăit noi la orfelinat. Ne trezeau în fiecare dimineață la 6. Dacă nu te sculai la timp, mâncai bătaie – de-aia mă scol și acum înaintea ceasului. Dacă nu-ți făceai patul cum trebuie, mâncai bătaie. De fapt, mâncai bătaie tot timpul și pentru orice. Și cam asta era tot ce mâncai de-a lungul zilei. Dar cea mai cruntă bătaie o mâncai după vizitele de duminică, dacă nu reușeai să înduioșezi o familie să te înfieze. Mâncai bătaie și înainte de vizită, ca să-ți dorești mai mult decât orice pe lume să scapi din orfelinat. Eram dresați să întindem mâinile și să implorăm familiile venite să aleagă un copil pentru înfiere: *ia-mă pe mine, ia-mă pe mine.* Eu nu voiam să întind mâinile. Drept care, duminică seara, eram dus în curte și închis într-un izolator, păzit de un câine care mă lătra toată noaptea. De-aia mi-e frică de câini.

Îl mângâie absent pe Robespierre, care, după câteva încercări nereușite de a bea direct din sticla de coniac – profitând de neatenția lui –, se mulțumește să lingă gura sticlei imediat ce Lionel mai

trage câte un gât, pecetluind astfel o prietenie pe care nimeni n-ar fi crezut-o posibilă cu câteva minute în urmă.

— Înainte de revoluție, mai era cum mai era...

— Ce revoluție? o trece pe Liliane un fior pe șira spinării.

— Revoluția română. Sau, mă rog, cum s-o fi numit mascarada cu morți din decembrie '89.

Liliane se relaxează: revoluția română n-o excita deloc, ba chiar o lăsa rece.

— Dar înainte de '89, în orfelinatul meu era raiul pe pământ față de cum am auzit că e acum. Măcar înainte personalul știa de frica partidului, a miliției, unii chiar de frica lui Dumnezeu. Acum, personalul nu mai știe de frica nimănui: partidele sunt de banc, poliția e mână-n mână cu personalul, iar personalul nu mai are nici un Dumnezeu. Am văzut eu bine, ai și-o sticlă de Rémy Martin?

— Ai văzut bine.

Liliane aduce noua sticlă. Robespierre latră de inimă albastră și se ridică în două labe, lucru pe care, până în acest moment, refuzase cu încăpățânare, întotdeauna, să-l facă.

— Am făcut liceul la internat și facultatea la cămin. În facultate, ca să am bani de manuale, donam sânge lunar și-mi vindeam cartela de masă de la cantină. Cinci ani de zile, cât a durat facultatea, am fost bandist. Adică, alături de alți fomiști, stăteam în dreptul

benzii rulante pe care se strângeau farfuriile cu resturi de mâncare și alegeam tot ce rămânea comestibil.

— Te servesc cu niște fursecuri? i se face milă lui Liliane.

— N-ar fi rău.

Liliane îi aduce o farfurioară cu fursecuri pe care Lionel le împarte cu Robespierre, deși acesta ar fi preferat niște *langues de chat.*

— Am ajuns inginer. După umilințele de la orfelinat, liceu și facultate, au venit umilințele din stagiatura de pe șantierele patriei. Am dus o viață de râmă. Când am avut prima oară ocazia să plec în Franța – în 2002 –, mi-am propus să fac orice, numai să mi se piardă urma. Să uit de unde-am plecat și să devin francez. Să trăiesc bine măcar în repriza a doua a vieții mele. De fapt, pur și simplu să trăiesc. Până atunci, mă târăsem. Nici un efort nu mi s-a părut prea mare, numai să ajung francez. Am învățat forme ale conjunctivului pe care nu le folosește nici un francez normal la cap, știu istoria Franței mai bine ca orice francez...

— Și Revoluția Franceză? frisonează Liliane, luând și ea o gură de coniac, fără să-i pese că bea din sticlă și după Lionel, și după Robespierre.

— Mai ales.

— Lionel, tu ești alesul! țipă isterică Liliane și-l pupă pe frunte.

Lionel se uită atent la ea, îi ia sticla din mână și-și reia monologul:

— Mi-am luat abonament la meciurile echipei SCO Angers, care nici nu știu în ce ligă joacă.

— În liga a doua, îl ajută Liliane competentă.

— ...am purtat numai costume gri – deși urăsc griul – ca să nu mă fac remarcat, am salutat primul pe toată lumea, am trecut strada numai pe verde, m-am spovedit la catolici – totul numai ca să ajung francez. Am regulat numai frigide, am devenit un vibrator cu față umană. Și acum, o să mor cu o zi înainte de-a fi francez.

— Nu era mai simplu să te însori c-o franțuzoaică?

— Era mai simplu la început, dar mai complicat pe urmă. N-ai văzut *Green Card*, cu Gérard Depardieu?

— Nu.

— Nici eu. Mi l-a povestit Roman. Era cinefil.

— Am citit undeva că cinefilii înrăiți au speranța de viață mai redusă. Sau era vorba de fumători... întotdeauna i-am încurcat, spune Liliane, care între timp și-a luat propria sticlă de Drambouille.

— S-a ales praful de toate eforturile mele, varsă iar lacrimi Lionel.

— Nu fi copil: luni o să fii francez. Te-ai gândit care-o să fie primul lucru pe care o să-l faci după ce-o să primești cetățenia?

— Primul lucru o să fie c-o să încep să înjur în românește de câte ori o să-mi vină. Și primul pe care o să-l înjur o să fie Claude, patronul de la *Aux*

Immigrants Heureux, după care n-am să mai calc pe-acolo.

— Ți-a făcut ceva?

— Nu, dar aș vrea să mă țină minte. Nu ca pe Kiril sau pe Roman.

— Pentru atâta lucru vrei să devii francez?

— Pe urmă, o să-mi scot toți banii de la bancă și-o să mă duc în România să înființez un cămin de copii privat, și-o să găsesc pe cineva de încredere să se ocupe de el.

— Văd că tot ce vrei să faci e legat de România.

— Păi nu sunt român?

Liliane e puțin încurcată de criza de identitate a lui Lionel.

— Și-acum, ce-ai de gând să faci?

— Să mă duc să mă culc.

Se scoală și se îndreaptă direct spre dulapul cu băuturi, de unde alege la întâmplare o sticlă, care se dovedește a fi un Calvados de colecție.

— Lionel, știi ce cred eu despre toate morțile astea?

— Că destinul și-a făcut datoria.

— Că au fost niște coincidențe nefericite sau că e vorba de o mână criminală.

— Care l-a împins pe chinez în gol și l-a omorât pe Kiril din greșeală. Mai știi... zice gânditor Lionel și se apropie de ușă, proptindu-se de ea în ultima clipă, înainte să cadă. Nu uita: ce-am vorbit rămâne

între noi. Nu vreau scandal, că nu-mi mai dau ăștia cetățenia.

— Lionel, o să fac tot ce pot ca să te salvez, îi spune Liliane, pasională și ușor abțiguită, din ușă.

— E puțin.

— Atunci… o să fac totul.

— E prea mult. Noapte bună, Liliane.

— Noapte bună, Lionel.

Liliane închide ușa înainte ca Robespierre să apuce să se ia după noul său prieten care pleacă să se culce cu sticla de cidru. Cățelușul se bagă sub pat, cu coada între picioare; oricum nu se dădea în vânt după cidru, pentru că-i producea aciditate la stomac.

Ajuns în cameră, Lionel își aruncă hainele pe unde apucă și dă să se culce. În ultima clipă își amintește de scadențar. Se duce în vestibul, bifează căsuța *marți*, stinge lumina și se culcă.

Capitolul 3

în care Liliane acționează, Gérard se mobilizează, Lionel se sinucide de două ori la rând, lămâiul primește o nouă șansă, iar pronia cerească primește o zi liberă: duminică.

E miercuri, 9 mai. Ceasul electronic al radioului de pe noptiera lui Lionel arată ora 6.00. Începe să țârâie strident, răzbunându-se pentru anii în care a fost redus la tăcere. Cu ochii încă închiși, Lionel îi aplică o lovitură de karate precisă, rupându-l în două jumătăți egale. Deschide ochii și vede, ca prin ceață, o dezordine de nedescris în cameră: chimonoul aruncat pe jos, cioburi de sticlă lângă măsuța din bucătărie, un papuc pe televizor și al doilea înfundat, pe trei sferturi, în toaster. Ca să se convingă că n-a greșit camera, își pune ochelarii: vede exact aceeași dezordine, dar mult mai clar. Își scoate ochelarii, își acoperă fața cu perna, ca să nu vadă lumina de afară, și se culcă la loc.

E ora 8.30. Liliane, sprijinindu-se în cârjă, intră în biroul lui Gérard Clément, fostul ei coleg de clasă, ajuns șeful departamentului de știri al postului local

de televiziune *L'Anjou Libre*. Lui Gérard nu-i vine să creadă că fata după care a suspinat tot liceul îl vizitează cu noaptea în cap.

— Liliane, ce surpriză! Ia loc. Ce-ai pățit la picior?

— Un accident stupid, mi-am scrântit genunchiul, îi explică ea, după care se așază.

— La săritura în lungime? nu se poate abține Gérard să-și amintească de o anumită confidență făcută de Richard, fostul lor coleg, în timpul unei ore de religie.

Liliane îl privește într-o dungă.

— Ce-ți veni?

— Iartă-mă, dar nu știu de ce, mi-am amintit brusc de colegul nostru Richard. Nu-l mai ții minte pe Richard?

— Care Richard? întreabă rece Liliane.

— Richard Antonin, care făcea cele mai bune eseuri despre Revoluția Franceză.

Liliane e curentată din cap până-n picioare. Își revine.

— Parcă-mi amintesc…

— Închipuie-ți că, după ce-a făcut studii strălucite, a ajuns psiholog la lotul național de săritori: în lungime și la triplusalt. Dacă-mi permiți să fac un joc de cuvinte, și-a îngropat cariera în nisip.

Liliane îl mai privește o dată câș.

— Nici noi doi n-am ajuns mult mai bine. Eu m-am îngropat într-un notariat, tu n-ai ajuns Patrick

Poivre d'Arvor... Dar măcar ești vedetă locală: ori de câte ori deschid televizorul, te văd.

— În liceu n-ai avut ochi pentru mine.

— Știi că sunt mioapă de mică.

— Cum vă descurcați cu criza la notariat?

— Excepțional, oamenii mor mai repede ca înainte și moștenitorii lor se ceartă la fel ca înainte. Falimentele se țin lanț.

— Mă bucur pentru tine. Pot să te-ntreb de ce-ai venit?

— Un subiect de media formidabil. Numai tu poți să-l tratezi.

— Serios? Spune repede, că m-am săturat de falimente și sinucideri.

— E vorba de o ghicitoare.

Liliane îi povestește cu lux de amănunte tot ce i-a spus Lionel cu o seară înainte, strict confidențial. Gérard ia notițe febril. Liliane pleacă la notariat, nu înainte de a-i da un pupic formal, pe obraz, ca între foști colegi de clasă. Gérard convoacă o ședință de sumar și anunță că va intra în direct, personal, la știrile de la ora 11. După ce-i trimite la treabă pe subordonați, ia telefonul și-l sună pe Clovis.

— Salut, Maigret! îl ia el la mișto pe inspector, ridicându-l implicit la gradul de comisar.

— Salut, Saint-Just! nu se lasă mai prejos polițistul, ridicându-l implicit la rangul de incoruptibil. N-ai emisiune, ești în pană de subiecte?

— Din contră, am un subiect foarte tare. Am auzit că la tine în circumscripție au început să cam moară oameni.

— Nu mai spune. De unde-ai auzit, de la morgă sau de la administrația cimitirelor?

Gérard se uită pe notițe și începe să-i citească:

— Luni, 7 mai, a murit un imigrant bulgar, strivit de...

— ...un obiect zburător neidentificat, îl întrerupe Clovis. Asta ca să-ți iasă reportajul mai interesant. Când am ajuns noi la fața locului, am găsit un om cu craniul sfărâmat, fără acte, cu treizeci de mii de euro în buzunar și mort de-a binelea. Dacă ăsta e portretul robot al unui bulgar, atunci mortul era bulgar.

— Marți – reia Gérard –, 8 mai, un imigrant rus, care se dădea drept polonez, moare înecat...

— Moare în comă alcoolică, pune lucrurile la punct inspectorul.

Gérard continuă imperturbabil, ca un adevărat justițiar:

— Ce au în comun cei doi, în afară de faptul că erau amândoi imigranți și acum sunt amândoi morți?

— Le plăcea băutura, răspunde prompt Clovis.

— Amândoi au fost la o clarvăzătoare care le-a prezis exact ziua morții și cum o să moară.

— De unde știi? se trezește polițistul din Clovis.

— Știi că nu pot să-mi deconspir sursele. Cu ei a mai fost un al treilea imigrant: un român, Lionel Frunza.

— Îl știu, i-am făcut verificările pentru naturalizare: luni o să primească cetățenia. S-a integrat perfect, nimeni nu l-a auzit vorbind românește. Și când înjură, înjură în franceză. Complet atipic. La noi în fișe figurează ca *Dansatorul din Nantes*.

— De ce?

— Prea vrei să știi multe. Când îmi spui sursa ta, îți spun și eu sursa poreclei.

— Am o veste proastă: n-o să mai apuce să fie francez pentru c-o să moară. Duminică, 13 mai.

— Până atunci, mai e destul. Sună-mă pe 12, să-mi amintești.

— Poți să pui un băiat de-ai tăi pe urmele lui? Punem și noi un reporter de investigații. S-ar putea să iasă un subiect de presă ca lumea.

— O să mă ocup. Vezi cum prezinți lucrurile, să nu mă șifonezi.

— Stai liniștit, doar mă cunoști.

— Tocmai că te cunosc.

Gérard râde ca de-o glumă bună și încearcă să încheie convorbirea:

— Rămânem în contact.

— Stai puțin, îl oprește Clovis. Știi și *cum* o să moară?

— Pe neașteptate, îi citește Gérard din carnețel.

— Mersi pentru pont, mai spune inspectorul și închide.

Gérard închide și el telefonul și se apucă să-și scrie textul cu care va intra în direct, la ora 11.

E ora 9.40. Lionel se trezește de-a binelea. Se spală în dorul lelii, se îmbracă în dorul lelii, mănâncă în dorul lelii. Nu face ordine în casă nici măcar în dorul lelii. N-are nici un chef să se uite în oglindă pentru că pur și simplu nu-i pasă cum arată azi. Ajuns la parter, îi vine în minte s-o ignore pe *madame* Agnès. Pe urmă, își dă seama că toate îndrăznelile au o limită. Își bagă capul între umeri și spune umil:

— Bună dimineața, *madame* Agnès.

— Bună ziua, domnule Lionel, îl corectează ea. Dimineață a fost când m-am trezit eu. V-ați luat o zi liberă?

— Nu, dar am programare la un doctor, găsește Lionel scuza cea mai la îndemână.

— Sper că nu e grav? se oprește Agnès din călcat.

— Un control de rutină.

— Așa da: avem nevoie de francezi sănătoși. Și așa, sistemul nostru sanitar stă să crape. Să nu întârziați. La revedere, domnule Lionel.

— La revedere, *madame* Agnès.

E ora 10.50. Lionel se plimbă agale pe Quai René Bazin. Pe fațada unui imobil somptuos, vede

o placă de alamă pe care scrie: Prof. Laurent Delacroix, chirurg plastician. Lui Lionel îi trece prin cap o idee nebunească: dacă și-ar schimba fața ca să nu-l mai recunoască destinul? Când mai ai câteva zile de trăit, merită să încerci orice.

Intră în sala de așteptare. Un mobilier *ultratrendy* îl inhibă și vrea să plece. Prea târziu: o secretară, pe care profesorul a încercat toate implanturile posibile și care părea absorbită de un televizor cu plasmă, îl observă și îl abordează, superamabilă:

— Aveți programare la profesorul Delacroix?

— Nu. Abia azi m-am decis. De fapt, acum un minut, răspunde Lionel timorat.

— N-ați știut că programările la profesorul Delacroix se fac cu două luni înainte? devine severă păpușa gonflată.

— N-am știut. Îmi cer scuze. Nu pot aștepta atât. Nu mă lasă Esmé.

— Esmé... Am înțeles, îi face ea cu ochiul, atentă să nu i se desprindă pleoapa.

Lionel se întoarce fericit c-a scăpat și dă să plece. Secretara se preface că verifică programările pe calculator și strigă după el, aproape disperată:

— O secundă, domnule, unde vă grăbiți așa? Se pare că nevasta unui șeic și-a anulat rendez-vous-ul de la ora asta. Aveți un noroc...

— La cât a scăzut prețul barilului de petrol, e de înțeles, încearcă Lionel s-o scuze pe nevasta șeicului.

— Intrați, vă rog, îl îmbie secretara, zâmbindu-i din tot botoxul.

În timp ce Lionel intră în cabinet, secretara apucă să-i spună profesorului, prin interfon:

— Laurent, în sfârșit, un client! Să nu-l ratezi și pe-ăsta, că te părăsesc.

Profesorul abia apucă să ascundă într-un sertar culegerea de sudoku pe care o cosmetiza de la prima oră, că Lionel e în fața lui.

— Luați loc domnule... se oprește el, privindu-l interogativ.

— Frunza, îl ajută potențialul pacient. Lionel Frunza.

— Cu ce față vă putem servi?

— Mă gândeam la... începe s-o bâlbâie Lionel.

— Nu-mi spuneți, lăsați-mă să ghicesc, îl întrerupe profesorul. Ceva în genul Brad Pitt după douăzeci de ani? Sau Robert Downey Junior după dezintoxicare?

— Știu și eu... ezită Lionel, care nu prea le are cu filmele.

— Gata, știu: o combinație de Danny Boon cu Kad Merad! Este că v-am nimerit? E cea mai cerută de bărbații cu personalitate.

— E prea la modă.

Profesorul îi întinde un album gros, cu poze.

— Ca să câștigăm timp, ne-am gândit să le propunem clienților noștri combinații de fețe de masculi

consacrați, cu care să poată merge la sigur. Vă rog să răsfoiți albumul, e făcut în Photoshop.

Lionel îi înapoiază albumul fără să-l deschidă. Îi spune hotărât:

— Faceți-mă de nerecunoscut!

— Acum sunteți cunoscut? se miră, oarecum ironic, chirurgul.

— Aș vrea să-mi faceți o față de anonim.

— Pardon? e contrariat profesorul în fața unei cereri atât de insolite.

— Cât mai anonim.

— Anonimul venețian? se agață chirurgul de un fir de pai.

— Anonimul anonim, spune decis Lionel.

Profesorul se lasă să cadă, greu, pe scaun.

— Dommule... n-am reținut exact...

— Frunza, îl ajută Lionel.

— Exact. Deși trecem printr-o criză economică gravă, deși suntem cunoscuți în branșă drept cei mai veroși chirurgi, totuși n-am ajuns atât de jos, încât să vă fur banii din buzunar. Față mai de anonim decât aveți dumneavoastră nu se poate. Dacă vă fac o poză, n-apăreți în ea.

Lionel se scoală demn:

— Vă mulțumesc pentru timpul acordat.

— Plătiți consultația la secretară. Înainte de-a pleca, am și eu o curiozitate: de ce vreți să fiți anonim?

— Ca să nu mă recunoască destinul. La revedere.

Lionel reintră în sala de așteptare. Secretarei nu-i vine să creadă că-l revede atât de repede și cu aceeași față de fraier. Îl întreabă speriată:

— Ce s-a-ntâmplat?

— Domnul profesor a spus că nu e cazul de operație.

— Așa a spus profesorul?

— Exact așa. Și mi-a spus să vă plătesc consultația. Cât vă datorez?

— Nimic, e un cadou din partea casei. Puteți să mă așteptați puțin, până mă schimb? Ies și eu cu dumneavoastră.

— Cu mare plăcere.

Secretara intră în vestiar. Privirea lui Lionel este atrasă de televizor, unde sunt prezentate știrile de la ora 11. Lionel îl recunoaște pe prezentatorul vedetă – Gérard și mai nu știu cum –, care tocmai încheie un discurs patetic:

— ...iar după aceste două morți absolut inexplicabile, se pare că va urma o a treia: un imigrant român, Lionel Frunza, care ar trebui să fie naturalizat luni, 14 mai. Dacă scapă, evident.

Lui Lionel nu-i vine să creadă ce-i aud urechile. Se ține de biroul secretarei ca să nu cadă. Gérard continuă:

— Imigrantul român, bine-cunoscut în orașul nostru sub porecla *Dansatorul din Nantes* – Lionel cade, dar se ridică imediat, ca să nu fie surprins

de secretară –, este orfan, a cunoscut umilințe cumplite la el în țară – Lionel mai cade o dată, dar se ridică la fel de repede – și a venit în Franța, țara drepturilor omului, ca să înceapă o viață nouă. Și acum, niște mâini criminale – nu excludem posibilitatea unei acțiuni din partea unor organizații xenofobe extremiste – vor să-i năruiască visul. Să ne organizăm ca să împiedicăm această crimă. Postul nostru de televiziune va fi în fruntea oricărei acțiuni civice menite să apere viața acestui viitor cetățean francez. Suntem informați că poliția locală, prin inspectorul Clovis, a luat deja primele măsuri de protecție. Vom reveni în cadrul știrilor de la ora 13 cu noi amănunte.

— Putem pleca? aude Lionel vocea secretarei din spatele lui, care stinge televizorul cu telecomanda.

— Da, spune Lionel, care încă nu și-a revenit din șoc.

— Numai o clipă, mai spune retușata și apasă pe butonul de la interfon, după care îi spune profesorului Delacroix: Laurent, întoarce-te la nevastă! Impotentule!

Îl ia de braț pe Lionel și ies.

E ora 11.20. Lionel se află pe marginea Podului Verdun, cu picioarele atârnând deasupra râului Maine. S-a despărțit de secretară după numai câțiva pași făcuți împreună, dându-și seama că azi e miercuri

și nicidecum prima duminică din lună. O doamnă distinsă, în vârstă de circa 75 de ani, aflată în spatele lui, îl încurajează.

— De acord, spune ea și trece mai departe.

Lionel își scoate, cu un gest reflex, ochelarii. Îi pune în buzunarul de la piept. E gata să sară. Aude o altă voce în spatele lui:

— Din cauza unei femei? Nu merită.

Se întoarce pe jumătate. Vede un cerșetor, murdar și beat, care pare de șaizeci de ani, deși, probabil, are mult mai puțin. Lionel se reașază pe balustradă, cu fața la apă și cu picioarele atârnând în gol. Stă într-un echilibru precar. Îi răspunde cerșetorului, fără să se mai întoarcă spre el:

— Din cauza unei femei, dar nu din dragoste.

— Cred și eu: din ură. Nu-i mai bine s-o omori tu pe ea? Sau ai omorât-o deja?

— O ghicitoare mi-a prezis c-o să mor duminică.

— Și pentru atâta lucru vrei să te omori? se miră cerșetorul. Mie mi-a prezis odată o ghicitoare c-o s-ajung bancher...

Se oprește și trage o dușcă dintr-o sticlă învelită în paginile economice ale unui număr mai vechi din *Le Figaro*. Lionel devine curios:

— Și?

— Am ajuns bancher. Și? La ce mi-a folosit?

— La Société Générale?

— La Crédit Lyonnais. Am trăit douăzeci de ani ca un prinț și acum trăiesc ca un cerșetor. Chiar,

nu te poți dispensa de o hârtie de zece euro? Sau de tot ce ai în portofel? Păcat de bani, o să se ude și se duc pe apa Sâmbetei.

Fără să se întoarcă, Lionel îi dă o hârtie de 10 euro. Cerșetorul o ia și mulțumește bine-crescut:

— Mersi. Ai un suflet bun, o s-ajungi în rai. De ce n-aștepți până duminică, să vezi ce se-ntâmplă? Știi ce rece e apa? M-am spălat azi-dimineață pe picioare.

— Nu vreau să mor când vrea ea! se răzvrătește Lionel. Nu vreau! Vreau să mor când vreau eu! Până acum m-am lăsat în voia sorții. Nu mai vreau.

Tac amândoi. Cerșetorul mai bea o gură, după care îl întreabă:

— Ce faci, nu sari?

— Mi-a pierit curajul.

— Știi să înoți?

— Nu.

— Asta-i bine, spune cerșetorul și-i dă un brânci în apă, după care adaugă: Prietenul la nevoie se cunoaște.

Se uită peste balustradă și vede cum sinucigașul forțat ia contact cu apa. Mai verifică o dată filigranul bancnotei de zece euro în lumina soarelui și pleacă să facă o investiție sigură.

E ora 12.45. În anticamera notariatului domnului Marcel Rioret, o văduvă, împreună cu cele două fiice, toate trei îmbrăcate în mare doliu, îl așteaptă

pe notar să vină și să deschidă testamentul. Cele trei nu-și vorbesc între ele. Dar nu de durere, ci de la niște neînțelegeri mai vechi, de când răposatul a dat de înțeles că averea nu avea să se împartă cum se așteptau ele. Liliane se prefăce că lucrează, dar e vădit jenată de întârzierea nepermis de mare a șefului ei, ceea ce o face să se întrebe dacă nu cumva domnul Rioret și-a schimbat amanta.

— Credeți că domnul notar mai vine? întreabă fata cea mare.

— Trebuie să apară din clipă-n clipă. V-am spus, e la un client care se află la pat.

Se aude ușa de la intrare. Toată lumea răsuflă ușurată. Pe ușă intră, însă, Lionel. E ud leoarcă și lasă urme de mâl din râul Maine peste tot pe unde calcă. Cele trei moștenitoare sunt stupefiate: n-au văzut până acum un notar intrat la apă.

— Dumnezeule, Lionel, ce s-a-ntâmplat? Să nu răcești.

Cum îndoliatele știau că prenumele notarului era Marcel, nu Lionel, se liniștesc, dar tot nu-și explică apariția naufragiatului. Lionel mai face un pas până în mijlocul camerei și se oprește. Își stoarce poalele hainei pe covorul persan achiziționat de domnul notar la falimentul firmei Tapis d'Ispahan.

— Am intrat numai ca să-ți fac mizerie. O meriți.

Lionel își scoate haina, o stoarce complet și i-o dă fetei mai mari.

— Vă rog s-o țineți puțin.

Își scoate și cămașa, pe care, după ce-o stoarce, i-o dă văduvei. Între timp, Liliane a găsit un mop în debara și, sprijinându-se în cârjă, încearcă să reducă din dezastrul pe care Lionel își dă silința să-l provoace. Fata mai mică se alege cu pantalonii bine storși. Lionel e acum în chiloți, maiou, ciorapi și pantofi. Constată că și chiloții sunt uzi, dar observă, în ultima clipă, că moștenitoarele și-au lăsat voaletele pe ochi, ca să nu vadă ce urmează. Speriată de numărul de striptease la care a asistat, Liliane îl întreabă:

— Te rog, spune-mi, ce s-a-ntâmplat?

— Cum ai putut să-mi faci una ca asta?

— Ce ți-am făcut?

— Eu am avut încredere în tine și ți-am povestit ceva, iar viața mea intimă a devenit publică. Acum toată lumea știe unde sunt. N-o să mă mai pot ascunde de moarte.

— Am făcut-o pentru tine! Am vrut să te salvez! Nu cred în ghicitoare, cred în organizații criminale în stare să-i lichideze pe imigranții fără apărare!

Lionel începe să-și strângă hainele de la moștenitoarele lăsate cu apa-n gură, pentru că, să fim serioși, prin voalete s-ar fi văzut tot. De câte ori își recuperează câte-un articol vestimentar, Lionel își cere scuze. În timp ce vorbește, se îmbracă.

— Sunt trist, Liliane. Vă rog să mă scuzați, doamnă, i se adresează el văduvei. Azi am vrut să mă sinucid, ca să nu se împlinească prezicerea ghicitoarei. Vreți

să-mi țineți puțin cămașa, să mă îmbrac? Mulțumesc. M-am aruncat în râul Maine. Vă rog să mă scuzați, doamnă sau domnișoară, că nu-mi dau seama după cum arătați.

— Domnișoară, îl ajută mezina și-i întinde pantalonii.

— Nu știu să înot. M-am dus la fund. Ca un pietroi m-am dus. Și m-am trezit pe mal. Vă rog să mă scuzați, domnișoară.

— Corect, îl încurajează fata mai mare, ajutându-l să-și pună haina. M-ați nimerit.

— Mă bucur. E clar, orice aș face, o să mor duminică, de ziua mea. Clarvăzătoarea a văzut clar.

— E o prostie, o nouă coincidență, nu se dă bătută Liliane.

— Și dacă mă mai sinucid o dată și scap iar?

— Lionel, nu te juca, te rog, cu focul!

Lionel o privește lung. A terminat să se îmbrace. Își ia la revedere de la onorata adunare.

— Am să plec acum, te-am pedepsit destul. Să știi că sunt supărat pe tine. La revedere, doamnă, la revedere, domnișoarelor. Succesiune ușoară!

Iese, evitând să calce prin băltoacele pe care le-a făcut la intrare.

Este ora 14.30. Lionel intră în show-room-ul firmei de pompe funebre *La Mort des Autres*. Proprietarul se apropie de el. Crede că hainele i s-au udat de la lacrimi. Își ia o mutră tristă și-i spune:

— Condoleanțe.

— Mulțumesc, da' n-am murit încă, îl liniștește Lionel.

— Se vede. Și nici n-o să muriți prea curând.

— Cum v-ați dat seama?

— Păreți în plină formă.

— Merg la sală. Pentru karate. M-ar interesa o incinerare.

— Pentru o rudă apropiată?

— Mai apropiată... nici că se poate, spune Lionel trist.

— Vă-nțeleg durerea. Vreți s-o ardeți mâine?

— Pe cine?

— Pe mama.

— Eu n-am mamă, n-am tată. Am crescut la orfelinat.

— Vă-nțeleg durerea. Voiam doar să vă atrag atenția că duminica e cam aglomerat. Toți vor să-și ardă rudele duminica. Parcă morții știu că e duminică sau luni?

— Asta cam așa e. Totuși, e o deosebire între duminică și luni. Cel puțin în cazul meu.

— Duminica se plătește cu 50% mai mult.

— A dracu', de-aia a ales duminica!

— Cine?

— Esmé.

— Moarta? se miră proprietarul de ieșirea lui Lionel.

— Ar fi fost bine.

— În ce sumă să ne încadrăm?

— Nu contează banii, o dată moare omul.

— Așa le spun și eu clienților mei, dar puțini au înțelepciunea dumneavoastră.

Îl conduce pe Lionel în fața unui sicriu splendid, să tot arzi în el. Proprietarul își laudă marfa:

— E din lemn de cedru, arde foarte greu. Puteți să-l plângeți pe mort pe îndelete.

— Apropo, cât durează până se face scrum?

— În general, douăzeci de minute. Dar la cerere – în cazul unei dureri mari de tot – îl putem arde la foc mic, timp de o jumătate de oră.

Lionel, ca un adevărat inginer, începe să pipăie materialul cu care e căptușit sicriul, făcându-i semne apreciative proprietarului. După ce se convinge că face o alegere bună, îl întreabă hotărât pe proprietar:

— Aș putea să-l încerc?

— Domnul este un excentric, își revine acesta din uluială. E prima oară când aud așa ceva și familia mea e în branșă de la Revoluția Franceză. Atunci ne-am îmbogățit. Ce vremuri.

— Pot? îl aduce Lionel la prezent.

— Intrați, dar o să vă rog să vă descălțați, să nu-l murdăriți.

— M-ați înțeles greșit...

— Mi-am închipuit, se pripește proprietarul.

— Vreau să-l încerc de tot.

— Tot n-am înțeles.

— Adică vreau să intru în sicriu, să-i puneți capacul, să mă coborâți în cuptor, să dați drumul la foc

mic și, după zece minute, să mă scoateți. Există vreun risc?

— Nici un risc. Pot să vă-ntreb de ce-o faceți?

— Dacă, dintr-o confuzie, ajung în iad, vreau să mă obișnuiesc cu flăcările. Mă și usuc în banii ăștia.

— Sunteți, cu siguranță, cel mai excentric client pe care l-am avut vreodată, spune proprietarul plin de o admirație sinceră. Ar fi o problemă.

— Ce problemă?

— N-o să pot refolosi sicriul.

— Nici o problemă, îl plătesc. Când mă-ntorc din cuptor.

— V-ar deranja dacă l-ați plăti înainte? În ultima vreme, am avut mulți clienți care au vrut moartea pe credit. Nu ne mai putem permite. Trăim vremuri grele.

— Dacă plătesc *cash*, e bine?

— Mai bine nici că se poate. Aveți nevoie de factură?

— Glumiți?

— Atunci opt sute de euro și să fie într-un ceas bun. V-am făcut un discount suplimentar că vă ard fără slujbă.

— Sunteți un adevărat om de afaceri, îl gratulează Lionel.

Scoate opt hârtii de câte o sută, destul de ude. Proprietarul le verifică în *contre-jour*, se convinge că sunt bune și-l ajută pe Lionel să se urce în sicriu. Clientul se așază confortabil. Proprietarul pune

capacul, fixează cele patru șuruburi și apasă pe un buton. Sicriul începe să coboare. Proprietarul vede pe un monitor cum intră în cuptor. Flăcările încep să-l ardă. În acel moment, îi sună mobilul. Răspunde cu cel mai duios glas posibil:

— Da, iubito, vin acum! Cum o să uit?

Își pune pălăria pe cap și iese valvârtej din showroom.

În timpul ăsta, Lionel începe să transpire abundent. Abia mai poate respira din cauza fumului. Din disperare, începe să dea lovituri de karate în capacul sicriului, ca Uma Thurman în *Kill Bill 2.*

E ora 15.50. *Madame* Agnès strânge pânzele de păianjen din hol. Atenția îi e atrasă de deschiderea ușii: intră Lionel. E abulic și pârlit: părul din vârful capului și sprâncenele îi sunt ușor arse. De asemenea, hainele de pe el sunt înnegrite. Ține în mână o pungă de hârtie.

— Bună ziua, *madame* Agnès, o salută el din inerție.

— Bună ziua, domnule Lionel. Ce mai e nou?

— Sunt nemuritor.

— Nu e grav. Ce-aveți în pungă?

— Cenușă. Parțial umană, adaugă el, pipăindu-și sprâncenele. Pentru lămâi.

— Domnule Lionel, dacă vă reușește figura cu cenușa, să nu mă uitați c-o sticluță de *limoncello.* Nu pentru mine, pentru Fatima, ea ne-a dat pontul.

— Numai să-mi reușească.

E ora 21.15. Lionel a făcut un duș. S-a și odihnit puțin. E proaspăt, dar urmele de la arsuri i se mai văd pe sprâncene și în păr. Se îmbracă. Iese din garsonieră și sună la ușa lui Liliane. În mod ciudat, Robespierre nu-l mai latră. Ba, mai mult, când Liliane deschide ușa, se ridică în două picioare și începe să-l amușine prietenos.

— Ai fost la salonul de bronzat?

— Am fost puțin în iad.

Se așază într-un fotoliu. Liliane se îndreaptă spre dulapul cu băuturi, dar Lionel îi face semn că nu e cazul. Robespierre se bagă sub pat, jignit. După un lung moment de tăcere, Liliane spune:

— Te ascult.

— Am două vești: una bună și una rea. Cu care să-ncep?

— Cu aia rea. Ca să mă bucur la urmă.

— O să mor duminică.

— Asta o știam deja, îl ironizează ea. Și vestea bună?

— Orice-aș face, până duminică sunt nemuritor.

— Aștept explicații.

— După-masă, am încercat să mă sinucid din nou.

— Vezi să nu devină un obicei.

— Am fost la crematoriul *La Mort des Autres*. M-am închis într-un sicriu. Sicriul a fost coborât în cuptor. În clipa în care am început să mă sufoc, am început să aplic lovituri de karate în capac...

— ...ca-n *Kill Bill 2*, ghicește imediat Liliane despre ce e vorba, fiind fană Tarantino. L-ai văzut?

— Nu, dar mi l-a povestit Roman. Am leșinat din cauza fumului. Când m-am trezit, eram din nou în show-room. Capacul spart, proprietarul dispărut. Nu mai am nici o îndoială: prezicerea o să se-ndeplinească. Mă duc să mă culc.

— Așa devreme?

— Vreau să fiu odihnit: de mâine o să fac tot ce-o să-mi treacă prin cap.

Se scoală și iese vesel din cameră. Robespierre îl ignoră complet.

E ora 22.00. Pe ușa comisariatului de poliție intră agentul Patrick, proaspăt repartizat în subordinea lui Clovis. E stors, la propriu și la figurat. Are hainele încă umede și e pârlit pe mâini și pe sprâncene. Intră în biroul lui Clovis și raportează:

— Domnule inspector, nu sunt Dumnezeu.

— Asta o știam, spune Clovis. Alte noutăți?

— Nu mai rezist. Obiectivul s-a culcat. Dacă mai fac mult pe pronia cerească, sunt gata antrenat pentru Legiunea Străină.

— Îți dau liber duminică.

— Câtă mărinimie. De ce tocmai duminică?

— Duminică moare oricum, spune Clovis sumbru.

Capitolul 4

în care Lionel trăiește ca un nemuritor, apar trei ciungi de la răsărit, iar Robespierre se îmbată criță la Duc d'Anjou. Pentru o noapte, SCO Angers promovează în Ligue 1.

E joi, 10 mai. Ceasul electronic al radioului de pe noptiera lui Lionel ar trebui să arate ora 5.59, dar nu arată nimic, fiind spart în două. Lionel se trezește, se uită la ceasul de la mână și sare în picioare ca la orfelinat. Începe să facă flotările și se oprește după o sută de bucăți. Simte că are o energie debordantă, caracteristică oamenilor nemuritori. Ia extensorul din cămară și execută tracțiuni fără număr. Duce extensorul în debara. Revine cu o pungă pe care scrie Carrefour. Potrivește două scaune spate în spate și le depărtează ușor, atât cât să poată sprijini punga de cele două spătare. Pune o pernă pe mochetă, între cele două scaune. Face câteva exerciții de respirație, ca un karateka experimentat, după care, cu o lovitură precisă, sparge cele două cărămizi din pungă. Punga cade pe pernă, fără să facă vreun zgomot sau mizerie pe jos. Pune în pungă și resturile radioului, după care duce punga la ușă.

Ia din debara o lopățică și începe să sape pământul din ghiveciul lămâiului. Adaugă o parte din cenușa rămasă de la sicriul său, toarnă apă și mângâie lâmâia paralitică. Lămâia îl ignoră. Intră în baie, se spală pe dinți și se rade la sânge. La sfârșit, cântă *Puttin' on the Ritz* și, uitând că are papucii în picioare, bate câțiva pași de step. Vecinul de dedesubt îi bate în țeava caloriferului. Lionel crede că e vorba de un semn de apreciere și mai execută câțiva pași de step. Vecinul execută de data asta niște lovituri ritmate, cu o coadă de mătură în tavan. Lionel înțelege exact mesajul și oprește acest inedit număr de musical.

Reintră în cameră și face o ordine desăvârșită. Mănâncă mai consistent ca de obicei, după care spală vasele. Îi trece prin cap să se îmbrace mai extravagant, dar singura variantă la cele trei costume gri este chimonoul de karate. Purtatul chimonoului pe stradă, ziua-n amiaza mare, este considerat în Angers, ca peste tot în Franța, o extravaganță care te poate duce direct în duba poliției. Sau într-o ambulanță. Drept care Lionel se îmbracă în costumul gri de pe umerașul cel mai din dreapta.

Se privește în oglinda din vestibul și vede direct scadențarul: e primul semn că a început să privească lumea de sus. Face o cruce peste dreptunghiul denumit *miercuri*: a mai trecut o zi, dar mai are trei zile și ceva de nemurire (pentru că duminică nu știe exact la ce oră va muri). În zilele astea va face tot

ce-i va trece prin cap, fără să-i mai pese de urmări. Zâmbește cât poate de tare în oglindă. Zâmbetul se lățește nefiresc de mult. Noroc că se lovește de urechi și revine la un zâmbet normal, de nemuritor. Se salută cu două degete la pălărie, ia punga cu resturi de cărămidă și de radio și iese, împiedicându-se de pragul de la intrare. Aruncă punga la ghenă și ia liftul.

Iese din lift. Pentru prima oară de când s-a mutat în acest bloc, privește curios spre tavanul holului. *Madame* Agnès, care tocmai adaugă puțină sare în cușcuș, îl vede și are impresia că românul va trece pe lângă ea fără s-o salute. Pentru a evita această situație neverosimilă, îl interceptează:

— Bună dimineața, domnule Lionel. Totul e-n ordine?

Lionel, fără să-i arunce o privire, își continuă drumul spre ușă. Înainte să iasă, îi spune sever:

— Sunt cam multe pânze de păianjen în acest hol.

Iese. Agnès scapă solnița în cușcuș. Nevenindu-i să-și creadă urechilor, mormăie pentru ea:

— Nu e grav.

E ora 9.00. Gérard Clément intră pe ușa consulatului României. Este condus de o secretară – care-l privește suspicios și îmbietor – în biroul lui Anghel. Anghel se preface ocupat, deși, încă de dimineață, recalculează pe ce i s-a dus salariul din aprilie. Îl invită pe Gérard să ia loc. Acesta se conformează

și-i întinde o carte de vizită. Anghel o citește atent, după care întreabă, într-o franceză de baltă, condițional-optativul nefiind punctul lui forte:

— Cu ce v-aș putea ajuta, domnule Clément?

— Nu pe mine trebuie să mă ajutați. Pe conaționalul dumneavoastră, Lionel Frunza.

Anghel se lasă cu scaunul pe spate și râde superior.

— Istoria aia cretină cu trei beți cărora le-a prezis o țigancă, pardon, o clarvăzătoare c-o să moară? Iertați-mă – se uită din nou ostentativ pe cartea de vizită, ca să-i arate francezului că nu e demn să-și încarce memoria cu numele lui –, domnule Clément, dar n-am fost instruiți de Ministerul de Externe cum să-i ferim pe conaționalii noștri de destin.

— Știți cumva, domnul Frunza are vreun motiv să se lase în voia sorții?

Anghel citește pentru a treia oară cartea de vizită, după care-l ironizează la greu:

— Ce-ar putea să facă împotriva destinului? Domnule producător TV – așa scria pe cartea de vizită a lui Gérard –, vă înțeleg că sunteți în pană de subiecte, dar ăsta chiar nu e un subiect.

— Și dac-o să moară? nu lasă Gérard să-i scape subiectul.

— Atunci o să devină un subiect, îi arată Anghel că se pricepe.

Gérard simte că a venit momentul să fie agresiv:

— Și dacă cei opt mii de simpatizanți ai lui Lionel din toată Franța, care au semnat deja pe Internet

adeziunea la platforma-program a organizației neguvernamentale *Salvați-l pe Lionel*, o să afle că autoritățile române n-au vrut să se implice și-o să organizeze un miting în fața Ambasadei României?

Anghel își dă seama că se află în fața unui jurnalist francez care joacă o carte mare. Citește din nou cartea de vizită – de fapt o știe pe dinafară, inclusiv adresa de e-mail.

— Ăsta e numărul dumneavoastră de telefon?

— Da.

— O să vă contactăm noi.

Anghel se scoală în picioare și-i întinde mâna lui Gérard, semn că audiența s-a terminat. Dar, înainte ca Gérard să se întoarcă spre ușă, îi dă un maldăr de prospecte, ca să nu-l lase să plece cu mâna goală.

— Mănăstirile din nordul Moldovei, ăsta subiect!

Gérard îl lasă cu prospectele în aer. E hotărât să fie dur.

E ora 9.30. Lionel se îndreaptă agale spre sediul companiei la care e angajat. Uneori, fără să-și dea seama, bate câte un step scurt. La un moment dat, se intersectează cu o doamnă distinsă, de 75 de ani, care-i spune:

— De acord.

Trece pe lângă un șantier. Îi atrage atenția inscripția de pe un autobuz parcat vizavi: *Vizitați castelele de pe Valea Loarei*. Autobuzul are ușa din față deschisă, pe post de aer condiționat. Ceva îl face să urce.

În autobuz, doi indivizi încearcă să joace cărți. Le e greu pentru că fiecare se poate folosi doar de mâna stângă, având dreapta în ghips. De la umăr în jos. Cei doi ciungi sunt Grișa și Vaniușka. Cu ei mai e un al treilea, șoferul, care ține de șase și chibițează. Mai mult chibițează pentru că este luat prin surprindere de intrarea intempestivă a lui Lionel. Șoferul încearcă să scoată un pistol, dar Lionel, cu o lovitură de karate bine țintită, îi rupe brațul. Șoferul începe să urle de durere în limba moldovenească.

— Pașapoartele, spune scurt Lionel.

De frică să nu rămână și fără mâna stângă disponibilă, Grișa îi dă actele sclavilor.

Lionel coboară din autobuz și intră pe șantier. Toți salahorii au auzit vaietele șoferului și se îndreaptă spre autobuz. Cred că e un semnal nou de alarmă și că vor vizita în sfârșit castelele de pe Valea Loarei. Fără un cuvânt, Lionel le întinde pașapoartele. Nici unul nu se apropie să și-l ia.

— Le dai tu de mâncare copiilor noștri? îl întreabă un zidar mai în vârstă.

În spatele lui Lionel, se oprește, cu scrâșnet de frâne, un Bentley. Din el sar doi racheți care-i pun, fiecare, câte un pistol la tâmplă. În fața lui se postează Stiopa – șeful –, care i se adresează lui Lionel într-o franceză acceptabilă:

— Faci pe durul cu noi? Crezi că dac-o să mori duminică, poți să-ți permiți orice?

— Așa cred. De unde știi c-o să mor duminică?

— Mai citim și noi ziarele, ne mai uităm la televizor. Vrem să-ți facem o propunere de nerefuzat.

Lionel începe se râdă, dar nu pentru că l-ar gâdila cele două pistoale care-i presează tâmplele.

— O propunere de nerefuzat? Unui om care urmează să moară peste trei zile?

— Ar putea fi cele mai frumoase trei zile din viața ta.

— N-ar fi prea greu, până acum, n-am avut nici una frumoasă. S-aud, zice Lionel, pe care jocul a început să-l amuze.

— Îți facem o asigurare de viață pe un milion de euro.

— În favoarea cui, că eu n-am pe nimeni?

— În favoarea fiului tău nelegitim pe care o să-l recunoști acum.

— N-am nici un fiu.

— Acum o să ai: eu. Facem toate actele într-o zi, în România.

— Cine mă mai asigură când toată lumea știe c-o să mor?

— Eu.

Din Bentley coboară un individ cu o cagulă pe față. Lionel recunoaște imediat vocea:

— Bună ziua, domnule Hirsch. Vă știu, dumneavoastră l-ați asigurat și pe domnul Claude împotriva inundațiilor.

Sami Hirsch își scoate cagula. Stiopa îl întreabă:

— Ce faci, ai înnebunit?

— Dacă m-a recunoscut, spune Sami, fericit că poate să respire în voie.

Stiopa deschide o servietă plină cu bancnote de cinci sute de euro.

— Semnezi acum toate actele și ai aici o sută de mii de euro. Pe loc. Ce n-aș da să fiu în locul tău, să câștig așa ușor banii!

— Îți cedez locul.

— Nu-mi arde de glume: semnează!

— Și dacă n-o să mor duminică?

— Mori sigur, mi-a spus mie un pitic.

— Și dacă, totuși, n-o să mor duminică? se ambiționează să spere Lionel.

— Te ajutăm noi să mori luni.

Stiopa râde. Cei doi racheți râd și ei, deși n-au înțeles nimic din ce s-a vorbit în franceză. Și le mai amorțesc și mâinile. Sami rămâne sobru și își șterge transpirația de pe frunte cu cagula. Lionel trage concluzia acestei plăcute discuții:

— Nu semnez. N-am cum să cheltuiesc atâția bani până duminică. Dacă-mi ofereai doar cinci mii, făceam târgul, îi zâmbește el.

Stiopa își pierde răbdarea, mai ales că, din clipă în clipă, poate apărea vreo mașină a poliției. Scoate pistolul și i-l plasează în mijlocul frunții:

— Semnează!

— Trage! O să vezi că n-o să mor. Nu ți-a spus piticul? Dă-mi pistolul, mă-mpușc singur, să n-ai probleme cu poliția.

Stiopa îl privește ca pe-un nebun. Vede că vorbește serios. Își dă seama că Lionel n-are nici o șansă să-i joace un renghi pentru că racheții sunt cu pistoalele la tâmplele lui. Îi dă pistolul. Lionel scoate butoiașul în lateral, să se asigure că are șase gloanțe: în fond, și el vrea să verifice ipoteza c-ar fi nemuritor. Stiopa înțelege altceva din gestul lui:

— Vrei să joci ruleta rusească?

— Nu, ruleta românească! Cu șase gloanțe.

— Ești nebun? N-ai nici o șansă.

— De-aia îi zice ruleta românească.

Lionel pune butoiașul la loc. Își lipește gura pistolului de frunte. Închide ochii. Când să apese pe trăgaci, se aude sirena unei mașini de poliție. Stiopa îi smulge arma lui Lionel și sare în Bentley împreună cu racheții și cu Sami. Mașina demarează în trombă. Lângă Lionel oprește mașina poliției, din care sare Clovis.

Despre Clovis

Clovis ar fi vrut să fie băiat rău. Dar viața de zi cu zi și alcoolul noapte de noapte au făcut din el un băiat bun. Cum probabil bănuiți, Clovis n-a fost

dintotdeauna inspector de poliție. La început a fost copil, ca toată lumea.

Nu chiar ca toată lumea. Pentru că, foarte devreme, a fost internat într-o închisoare pentru delincvenții juvenili. Pe urmă, grație unui program îndrăzneț de reconversie a delincvenților juvenili în ofițeri de poliție, a fost promovat inspector. Visurile lui de tânăr ofițer de polițe au eșuat în Angers. A vrut să lupte împotriva crimei organizate și a ajuns să lupte împotriva beților dezorganizați. S-a pregătit să combată marea delincvență și a sfârșit prin a combate micile stări de ebrietate atât de populare printre emigranți.

Era iubit de toată lumea din cartier pentru tactul cu care prefera să dea amenzi decât zile de închisoare. Nimeni n-a murit anchetat de el și nimeni nu l-a acuzat vreodată de rasism.

Și ar mai fi un amănunt care nu trebuie neglijat: Clovis e negru.

Lionel deschide ochii. Îl vede pe Clovis, care-i spune:

— Ne-am cam plictisit să te tot salvăm.

— Pardon? se miră Lionel.

— Ieri te-am scos din râu și din cuptor, azi te-am scos din belea. Mai avem și alte treburi de făcut decât să te tot salvăm.

— Vă mulțumesc, domnule inspector, dar nu trebuia să vă deranjați.

— Nici un deranj, că de-aia suntem plătiți. Dar am și eu o rugăminte.

— La câte-ați făcut pentru mine... spune Lionel, care începe să se îndoiască de nemurirea lui.

— De când s-a apucat dobitocul ăla de Gérard Clément să-ncerce să te salveze, de fapt să-și salveze ratingul de rahat, m-am trezit că șefii mei de la Paris vor să facă o anchetă asupra morții lui Kiril...

— Care n-a existat, îl întrerupe Lionel, dar tace imediat văzându-l pe Clovis negru de supărare.

— ...și a morții lui Roman, continuă inspectorul. Că de ce i-am incinerat imediat, că de ce-am închis așa de repede dosarele? E ușor, când stai într-un birou la Paris, să respecți regulamentele. Da' ia să-i văd în stradă.

— Cum aș putea să vă ajut?

— Dacă tot mori duminică, ia asupra ta astea două crime.

— Au fost crime? întreabă Lionel, cu o speranță în glas.

— Știe dracu' ce-au fost, ție tot nu-ți mai pasă! Ești suspectul ideal: ai fost prieten cu ei, ești imigrant. Ce zici, m-ajuți?

Lionel e cam îndoit. Clovis prea l-a luat pe nepregătite: după ce că n-o să moară francez, să moară criminal în serie?

— Să vă dau acum o declarație? Și dacă nu mor?

— M-am gândit și la ipoteza asta, că nu degeaba sunt polițist. Uite cum facem: scrii declarația duminică, dar vezi să scrii ceva ca lumea, credibil, să nu te faci de râs.

— O să-mi dau silința.

— Lași declarația pe noptieră și, dacă te trezești luni, o rupi. Dacă nu te mai trezești, o găsim noi. Ce zici?

— Mi se pare corect, acceptă Lionel să ajute un polițist cumsecade.

— Apropo, ce voiau nenorociții ăia?

— Mi-au făcut o propunere oneroasă... ezită Lionel să dea amănunte.

— Toți vor să profite de moartea ta.

Clovis se suie în mașină și pleacă. Lionel o ia în direcția opusă.

E ora 10.15. Lionel stă la coadă la unul dintre ghișeele băncii în care își ține, de cinci ani, toate economiile. Banca are trei ghișee: la două dintre ele, cozile au întotdeauna aceeași lungime, deci n-ai cum să-ți încerci norocul – să te așezi la o coadă anume. La al treilea ghișeu, care e pentru VIP-uri, nu vine niciodată nimeni, pentru că nici un VIP din Angers – presupunând că ar exista vreunul – nu-și ține banii în această bancă. Și-i ține în Elveția, ca toată lumea de bună-credință. Lionel mai are trei per-

soane în față. Se întreabă dacă nu face o prostie că-și lichidează contul. Și dacă n-o să moară duminică?

Dacă n-o să moară, o să-și deschidă un alt cont la o altă bancă. Când o să vadă la noua bancă suma cu care-și va deschide contul, o să-l trateze ca pe un VIP. Îi vine rândul. Funcționara se uită la mutra lui de anonim și-l întreabă, deloc amabilă:

— Despre ce e vorba?

— Vreau să-mi închid contul și să-mi scot toți banii.

Dintr-odată, funcționara devine interesată. Verifică pe calculator:

— Felicitări, domnule Frunza: cu dobânzile calculate la zi, aveți 139 216 euro.

— Cam atâta credeam și eu.

— Pot să vă întreb de ce-i scoateți?

— Nu poți.

Funcționara îl privește pieziș – nimeni până acum n-a îndrăznit s-o tutuiască fără un acord prealabil. Formează un număr de interior, discută cu cineva în șoaptă, după care spune aferată:

— Pentru o sumă așa de mare, vă trebuie o programare.

— Când am depus banii în bancă, nu mi-a trebuit nici o programare. Sunt banii mei și-i vreau pe toți. Acum! mai adaugă Lionel și bate cu pumnul în tăblia ghișeului, atrăgând atenția întregii clientele și a bodyguarzilor, care se apropie.

— Domnule, vă rog să vă calmați, spune speriată funcționara.

— Dacă aveți probleme de lichidități, spune-mi. Anunț mass-media și până mâine declarați faliment. Vreau să vorbesc cu directorul.

Lionel devine brusc foarte popular printre clienții băncii: fiecare își amintește de câte ori a fost umilit la aceste ghișee și de câte ori a fost gata să bată cu pumnul în tăblie, dar n-a avut curaj. Funcționara se ridică de pe scaun și iese pe o ușă din spate. Revine însoțită de un ins foarte sigur pe el, care-i face un semn poruncitor lui Lionel să treacă la ghișeul VIP. Îl întreabă foarte agresiv:

— Pot să știu și eu de ce țipați?

— Ești directorul? contraatacă Lionel, mai nervos ca niciodată.

— De când ne tutuim?

— De azi. Și nu ne tutuim, eu te tutuiesc. Ți-e clar?

Adjunctul e mut de uimire: începe să-și piardă încrederea în autoritatea sistemului bancar francez. Lionel nu-l slăbește o clipă:

— Nu mi-ai răspuns: ești directorul?

— Directorul-adjunct.

— Nu discut cu valeții.

— Domnule, vă rog să... se bâlbâie adjunctul.

— Nu mă mai ruga nimic. Dacă în trei minute nu am banii, intru în direct la Gérard Clément, la știrile de la ora 13, și spun că n-ați putut să onorați o retragere de numerar.

Adjunctul o ia la fugă, urmărit de funcționară. Cele două cozi de clienți fraternizează, amestecându-se între ele. Toți îl bat pe umăr pe Lionel. Apare directorul, care deschide o ușă și-l poftește pe Lionel înăuntru.

— Am putea merge în biroul meu, domnule Frunza?

— De ce, avem ceva de ascuns? joacă tare Lionel, pe când ceilalți clienți sunt gata să vandalizeze banca dacă lui Lionel nu i se restituie banii.

— Sunteți nemulțumit de serviciile noastre?

— Directore, te anunț că mai ai un minut ca să-mi dai banii. Banii mei! bate cu pumnul și în ghișeul de la VIP. Și pe lângă bani, vreau și un cadou de rămas-bun: o umbrelă. Tot nu mi-ați dat niciodată nimic.

— Romain – strigă directorul către casier – pregătește-i banii domnului Frunza. În ce fel de bancnote preferați?

— În orice bancnote, dar să fie toți. Și umbrela să fie nouă.

Lionel primește toți banii într-un plic, o umbrelă nouă și aplauzele clientelei. Părăsește banca având un aer de învingător, după ce ani de zile ieșise cu un aer de condamnat.

E ora 11.15. Lionel se află în fața unui magazin de lux, specializat în îmbrăcăminte pentru bărbați. În magazin, nici un client. Lionel își face o intrare

triumfală: acum magazinul are un client și toți vânzătorii se reped spre el. Cursa de întâmpinare a lui Lionel este câștigată chiar de directorul magazinului. Acesta are motive serioase să se grăbească: chiar în acea dimineață primise un avertisment de la patronat – sau face o minune ca să crească vânzările, sau e dat afară.

— Vă interesează ceva anume? începe el să se gudure pe lângă Lionel.

— Un costum negru, sobru.

— Sunteți invitat la un faliment? întreabă directorul, aflat încă sub impresia avertismentului primit.

— La o înmormântare.

Directorul îi strânge mâna dreaptă între mâinile sale și încearcă să-l consoleze:

— Îmi pare rău. Condoleanțe.

— N-a murit încă, îl liniștește Lionel.

— Am înțeles, e în fază terminală. Toți murim...

— Unii mai devreme, alții mai târziu.

— Câtă dreptate aveți. Din ce material să fie? revine directorul la oile lui, arătându-i un costum negru. De lână?

— E prea călduros, o să fie și așa destul de cald înăuntru.

— Atunci ceva ușor, din tergal?

— Nu, arde prea repede.

— Nu trebuie folosit fierul de călcat. Ce ziceți ce croială modernă are? îi arată el un costum de firmă. Pare de pe altă lume.

— De așa ceva am nevoie. Unde pot să-l încerc?

— Vă conduc la cabină.

Lionel intră în cabină. Toți vânzătorii îi arată directorului că-i țin pumnii să vândă, în sfârșit, ceva. Lionel iese și devine chițibușar:

— Pantalonii trebuie puțin scurtați. Și haina mă ține aici, sub braț.

— Ajustăm totul imediat, zice directorul, pe care-l trec toate transpirațiile. Antoinette!

Numita Antoinette se prezintă în pas alergător cu o cutie de ace. Directorul pune, cu ajutorul acelor, semnele pentru retușuri.

— Când o să fie gata? întreabă Lionel, lăsând impresia că e presat de timp.

— Mâine vi-l trimitem acasă.

— Mâine vi-l plătesc.

— Nu cred în ziua de mâine. Îl plătiți acum și-l aveți acasă peste două ore.

— De acord. Cât costă?

Directorul se uită pe etichetă și mărturisește, jenat de enormitate:

— 850 de euro.

— De acord, spune Lionel. Plătesc *cash*, nu vreau factură, dar vreau 30% discount, o cămașă de mătase, o cravată și o batistă, albe – cadou. Batem palma?

Directorul își slăbește nodul de la cravată și se descheie la un nasture.

Se hotărăște să accepte propunerea lui Lionel și să pună diferența din buzunarul propriu. Cu o voce sugrumată, spune:

— De acord.

Lionel plătește *cash* și lasă o carte de vizită cu adresa unde să-i fie trimise cumpărăturile. Roagă să-i fie dusă și umbrela de la bancă: ziua se arată lipsită de precipitații.

E ora 12.15. Lionel se apropie de sediul firmei la care e angajat. Între timp, a trecut și pe la un magazin de încălțăminte de unde și-a luat niște pantofi albi, cu șireturi. A obținut 40% discount, o limbă de ghete și șanuri gratis, pe deasupra. A plătit *cash*, fără factură, și a lăsat o carte de vizită unde să-i fie trimis pachetul.

Intră în biroul directorului, care are o simpatie deosebită pentru el. Dar are o simpatie și mai mare pentru disciplină.

— Ce-i cu tine, Lionel? Nu trebuia să fii pe șantier?

— Suntem cu două luni înaintea graficului.

— Și noi cu patru luni în urmă cu vânzările. Care-i problema?

Lionel îi întinde o hârtie scrisă de mână cu câteva minute mai înainte, în biroul secretarei:

— Vreau să-mi iau două zile libere.

— S-a-ntâmplat ceva? îl întreabă directorul îngrijorat.

— Un deces în familie.

— Tu n-ai familie.

— Decesul meu.

— Lionel, sunt obosit și nu gust nici o glumă. Mai ales dacă e macabră.

— E greu de înțeles, spune trist Lionel. Și pentru mine.

Directorul îi semnează cererea.

— Ești surmenat, muncești prea mult. Profită de zilele astea libere. Ieși și tu la aer curat, du-te la pescuit. Menajează-te, vin vremuri grele.

— Păcat că n-o să le apuc. Vă mulțumesc, domnule director.

— Să nu uit, luni primești cetățenia franceză?

— Așa e vorba.

— Să-mi amintești să-ți măresc salariul.

— De ce, o să fiu mai competent?

— Nu, dar orișicât... Ești francez, e altceva...

Lionel iese.

E ora 13.10. Lionel a terminat de strâns lucrurile proprii din baraca de pe șantier. Când să tragă jaluzelele, se deschide ușa. Lionel își potrivește la îndemână bâta de baseball, amintire de la Roman. Alarmă falsă: în cameră intră Gérard Clément, pe care-l cunoaște de la televizor, împreună cu un tip rușinos.

— Putem intra? întreabă Gérard.

— Ați intrat deja.

— Sunt...

— ...tipul de la televizor care vrea să mă salveze cu orice preț, îl întrerupe Lionel.

— Exact. Vrem să vă propunem o afacere.

— De fapt, două, intervine rușinosul și-i întinde o carte de vizită roz. Étienne Aubers, de la editura *La Vie en Rose*, se prezintă el, feciorelnic.

— Porno? întreabă Lionel, cu gândul la femeile din Nantes.

Étienne ia o mutră complet jignită și-i expune obiectul de activitate al editurii:

— Biografii, jurnale, memorialistică. Pornografia nu mai rentează.

— Nu văd ce legătură ar putea avea asta cu mine.

— Vrem să vă propunem un contract.

— De fapt, două, se bagă iar Étienne.

— Postul nostru de televiziune ar vrea să facă un *reality-show* cu dumneavoastră, îi explică Gérard.

— Ce interes prezint eu pentru publicul dumneavoastră?

— Publicul nostru adoră să prindă o moarte în direct. Nici un *reality-show* n-a reușit asta până acum.

— Ce vă face să credeți c-o să mor? Sunt sănătos tun.

Scoate din cutia de carton analizele medicale și i le întinde. Gérard refuză să le ia. Scoate, în schimb, din buzunar un carnețel din care citește:

— Din informațiile noastre, o să muriți pe 13 mai.

— Sursa Liliane, comentează trist Lionel.

— Într-o duminică. Vă dați seama ce rating? Toate casnicele, plus soții, plus copiii. Subiectul Lionel Frunza a devenit de importanță națională. France 3 e gata să preia transmisia de duminică, dacă rezistați viu până-n *prime-time*. O să pregătim publicul gradual. O să organizăm comitete de sprijin, o să vorbim cu organizațiile internaționale: Greenpeace, Médecins sans frontières, World Wildlife Fund. Toată lumea o să se solidarizeze. Am înființat asociația *Salvați-l pe Lionel*. Am depășit zece mii de aderiumi pe net. Așteptăm niște nume mari de la Paris să ne confirme că le putem cita printre fondatori. Vă promit c-o să fac totul...

— ...nici nu mă așteptam să faceți mai puțin...

— E șansa vieții mele și a morții dumneavoastră. O să fiți considerat un erou în România. Mâine o să ajungă o televiziune românească în Angers. O să transmită *live*.

— Pe cine-o să intereseze în România? Eu n-am pe nimeni.

— Dar are televiziunea fideli. Oferta noastră e 500 de euro pe zi și 100 000 de euro duminică, în ziua morții.

— Când o să-i cheltuiesc?

— Aveți dreptate, la asta nu m-am gândit. Vă dăm 50 000 sâmbătă. Dacă nu muriți, îi păstrați. Dacă muriți, nu vi-i mai dăm pe ăilalți 50 000.

— Mi se pare corect. Ce faceți cu spectatorii, dacă nu mor?

— Ne cerem scuze, n-ar fi prima oară. Batem palma?

— Ce-ar trebui să fac în show-ul ăsta?

— Nimic. Noi instalăm niște camere de luat vederi în living, în baie, în dormitor...

— N-am dormitor, stau într-o garsonieră.

— Vedeți, o să vă prindă bine banii ăștia, vă mutați la două camere. Și, la cum merge piața imobiliară, parcă văd că vă luați trei camere.

Lionel își face toate socotelile, după care răspunde ferm:

— Nu mă interesează.

— De ce? nu-i vine să creadă lui Gérard.

— Unu: eu umblu prin casă în chiloți și nu vreau să mă vadă toată lumea. Sunt pudic. Doi: de-abia fac ordine într-o garsonieră, darmite în trei camere. Și trei: n-am să mor cum a zis țiganca aia. Sau mă sinucid înainte, sau pur și simplu nu mor. Găsesc eu cum să scap de soartă.

Se întoarce spre Étienne, care nu mai speră prea multe de la Lionel.

— Propunerea dumneavoastră?

— Ne gândeam să vă cumpărăm memoriile, cu promisiunea fermă să le publicăm numai după moartea dumneavoastră.

— Ce vă face să credeți c-am avut o viață interesantă?

Étienne roșește ca o fetiță și mărturisește:

— Pentru noi ar fi suficient să aveți o moarte interesantă.

Lui Lionel propunerea i se pare tentantă. În orice caz, demnă de un intelectual. În măsura în care inginerii pot fi considerați intelectuali. Una e să scrii și alta e să te plimbi în chiloți prin fața camerelor de luat vederi.

— Mă interesează, se decide Lionel. Cât?

— Oferta noastră e două mii de euro avans și...

Lionel îl întrerupe:

— Când semnăm contractul?

— Acum, dacă n-aveți nimic împotrivă. Suntem presați de timp.

Étienne scoate din geantă un contract și două mii de euro. În timp ce Lionel începe să semneze contractul, fără să-l citească, editorul îndrăznește să-l întrebe:

— Ați mai scris?

— Cereri de azil politic.

Gérard, cu coada între picioare, mai încearcă o dată:

— Pot să vă fac o vizită după prânz?

— Puteți, de ce să nu puteți? Mă găsiți acasă. Sunt vecin de palier cu Liliane, dacă numele ăsta vă spune ceva.

Continuă să semneze fiecare pagină a contractului.

E ora 14.30. Lionel a trecut pe-acasă. Unde a ignorat-o pe Agnès. Care l-a ignorat pe Lionel – biata

femeie a avut niște arsuri puternice la stomac de la cușcușul care-i ieșise mai sărat ca niciodată. Se hotărâse să dea vina pe român.

Acum, Lionel intră într-o librărie, decis să-și respecte contractul cu editura care-i plătise avansul. Or, primul pas în scrierea unor memorii serioase este cumpărarea unui caiet corespunzător. Se duce glonț la raionul de papetărie și i se adresează unei vânzătoare prietenoase:

— Domnișoară, aș dori să cumpăr un caiet.

— Ce fel de caiet? întreabă întemeiat domnișoara, ținând cont de oferta diversificată expusă în rafturi.

— Habar n-am, răspunde sincer Lionel.

— La ce vă trebuie? încearcă fata să-l ajute.

— Vreau să-mi scriu memoriile.

— Sunteți scriitor? cade pe spate vânzătoarea, dar se sprijină cu umerii de un raft.

— Până acum, nu.

Fata îl privește cu subînțeles: *Hoțule, te-ascunzi de mine?*

— Știu exact ce vă trebuie.

Se duce în magazie. Revine cu un caiet mare, gros, cu coperți cartonate. I-l întinde:

— E încăpător, puteți comite și indiscreții.

Îi face cu ochiul: *De-ăștia ca tine am fumat mulți.* Lionel ia caietul, îl cântărește, pipăie grosimea foilor și se decide să-l cumpere.

— Unde plătesc?

Vânzătoarea îi arată cu degetul unde să se ducă. În timp ce Lionel plătește, fata îi șoptește admirativ altei vânzătoare:

— E scriitor.

Colega se uită în ochii lui Lionel și oftează: *Nu mă-nnebuni, scriitor de-adevăratelea?* Lionel își ia caietul și iese.

E ora 14.59. Lionel intră în anticamera notariatului maestrului Marcel Rioret. Liliane îl întâmpină profesional:

— Lionel, ce-i cu tine?

— Am o întâlnire la ora trei cu domnul notar.

— Știu. Ce te-a apucat? Să nu-mi spui c-ai venit să-ți faci testamentul!

— Am ce să las, dar n-am cui să las. M-am gândit să fac o fundație. Introdu-mă la domnul notar, nu-mi place să întârzii.

Liliane apasă pe un buton de interfon, îl anunță și-i face semn să intre. Biroul domnului Rioret seamănă cu un muzeu de mobilă stil. Lionel se așază pe un fotoliu Empire, nu înainte de a-și șterge insistent turul pantalonilor. Notarul citește din agendă:

— Lionel Frunza. Eroul nostru local. Nu știu dacă sunteți la curent, dar eu am autentificat statutul organizației *Salvați-l pe Lionel.*

— Serios? Nu știam, spune Lionel, copleșit de interesul pe care-l trezește.

— Se pare că printre fondatori o să fie nume mari. Am auzit ceva de Jack Lang, de Bernard Kouchner, mă rog, deocamdată totul e cu titlu de tatonări, dacă mă-nțelegeți...

— Vă-nțeleg perfect.

— Probabil ați venit să vă faceți testamentul, nu?

— Am venit să fac o fundație.

— Sunteți și filantrop, pe deasupra... Bravo, domnule Frunza! În ce domeniu?

— Balet.

— Pot să vă pun o întrebare mai personală?

— Nu vă sfiiți, la notar vii ca la popă.

— Sunteți și glumeț, pe deasupra, îmi place de dumneavoastră. Păcat că ne-am cunoscut atât de târziu. Ce voiam să vă-ntreb: sunteți evreu sau homosexual? Sau amândouă?

— De unde și până unde? se miră, pe bune, Lionel.

— O fundație pentru balet...

— Sunt român.

— Așa se explică. Românii – mereu surprinzători! Aveți vreo idee despre statutul fundației?

— Vă las pe dumneavoastră să-l redactați, am auzit că sunteți maestru.

— Fac și eu ce-am învățat.

— Vreau ca fundația să se numească *Lionel Frunza pentru Balet* și să dea o bursă anuală unui băiat talentat care vrea să urmeze baletul.

— Ați văzut *Billy Eliott*? se prinde notarul.

— Nu, dar mi l-a povestit Roman.

— Roman?

— Dacă nu l-ați cunoscut până acum, nici n-o să-l mai cunoașteți. E mort.

— A făcut și el o fundație? Pe la mine n-a trecut, mi-aș fi amintit.

— Da: *Băutorii de Vodcă Anonimi*. Acordă o bursă anuală unui băutor care se lasă de băut timp de un an de zile. Până acum, nimeni n-a obținut bursa, îl ia la mișto Lionel.

— De ce? cade în plasă notarul

— Nimeni n-a îndeplinit condiția. Dotez fundația cu o sută de mii de euro, iar bursa o să fie de cinci mii anual.

— Ce generos! Românii – mereu surprinzători!

— Candidații trebuie să îndeplinească trei condiții: să fie talentați, să aibă sub 18 ani și să fie orfani sau să provină din familii care trăiesc din salariul minim pe economie.

— Condițiile mi se par juste.

— Până la moartea mea, vreau să fiu președintele juriului de acordare a bursei.

Maestrul Rioret îl privește lung:

— Are vreun rost să trecem această clauză în statut?

— De ce să n-aibă?

— Cu tot respectul, dar dacă tot muriți duminică...

— Și dacă nu mor?

— Atunci, mai are vreun rost să faceți fundația? Întreb și eu așa. Nu-i păcat să aruncați banii pe... parchet?

Lionel cade pe gânduri: o sută de mii sunt bani, nu glumă...

— Ce propuneți?

— Facem actele fundației, o înregistrăm, dar nu depuneți banii în contul ei. Lăsați banii într-un plic la vedere, pe noptieră, să zicem, cu instrucțiuni să fie depuși în contul fundației. Dacă nu muriți, măcar rămâneți cu banii. Există riscul ca banii să fie furați de cel sau cei care o să vă descopere cadavrul, scuzați-mi exprimarea...

— Și-atunci?

— Puteți lăsa plicul la mine, în cea mai mare siguranță.

Lionel îl privește lung: figura lui Marcel Rioret exprimă orice, în afară de onestitate. Se decide:

— Facem așa: dumneavoastră pregătiți actele. Până mă chemați să le semnez, eu mă hotărăsc cum facem cu banii.

— Apropo de bani, știți că toate actele astea o să coste ceva, mai ales c-o să le facem în regim de urgență... În plus, trebuie să prevedem ceva pentru administratorul fundației, care – dacă n-aveți pe cineva de încredere – vă propun să fiu eu...

— De acord, se grăbește Lionel să încheie afacerea. Faceți toate socotelile în așa fel încât să rămână ceva și pentru burse.

— Nici o grijă, o să rămână. Ceva...

Cei doi își strâng mâinile și Lionel iese din cabinet. Când ajunge în anticameră, Liliane observă caietul mare, cu coperți cartonate, pe care el îl ține în brațe ca pe-o comoară. Curioasă, îl întreabă:

— Ce-i cu caietul ăla?

— Mi-am vândut memoriile.

— Ce surpriză! Când le-ai scris?

— Diseară. Apropo, diseară ești invitata mea la cină. La *Duc d'Anjou*. Ia-l și pe Robespierre: o să facem un triunghi amoros liber consimțit. La ora 8 fix vin să te iau din fața ușii. Ținuta obligatorie. La revedere.

Lionel iese. Liliane rămâne mută de uimire. După un timp, își revine și formează un număr de telefon. Când i se răspunde, spune doar atât:

— Duc d'Anjou!

Și închide.

E ora 20.25. Lionel și Liliane intră pe ușa restaurantului *Duc d'Anjou*. Restaurantul pare pustiu. Îi întâmpină căruciorul cu deserturi, deasupra căruia tronează faimosul ananas. Lionel e îmbrăcat strălucitor, cu hainele lui de înmormântare. Costumul negru, cravata albă și batista albă, asortată, din buzunarul hainei, ca să nu mai vorbim de pantofii albi cu șireturi, îl fac să semene cu Fred Astaire, mai mult ca niciodată. Nici Liliane nu e mai prejos: are pe ea o rochie de seară, cu trenă și cu spate gol.

Poartă un pantof oranj, cu toc, asortat la culoarea ghipsului și a cârjei. Rochia de tafta – și ea oranj – are o despicătură foarte adâncă pe partea ghipsului. Într-un cuvânt, Liliane e ridicolă. A mai îmbrăcat această rochie o singură dată, la nunta unei verișoare din Vesoul, iar despicătura și-a făcut-o singură, în această după-masă. Poartă mănuși negre, care-i acoperă brațele. Și în brațe – pe Robespierre.

Despre Robespierre

Robespierre e un cățel bun. Însă, așa cum o arată și numele, e foarte radical: când mușcă, mușcă sănătos, astfel încât agresatul să nu-l uite toată viața. Nimeni nu se așteaptă ca o stârpitură ca el – coafat, parfumat și bine îmbrăcat – să aibă niște dinți atât de ascuțiți. În privința asta, se aseamănă mult cu femeile: cu cât sunt mai coafate, mai parfumate și mai bine îmbrăcate, cu atât au dinții mai ascuțiți. Și mușcă mai bine.

Robespierre urăște grasele și bărbații cu ochelari. De fapt, urăște pe toată lumea, când e treaz. Pentru că trebuie spus despre el că nu prea ține la băutură. La fel ca oamenii – cei mai buni prieteni ai câinilor –, după ce ia ceva mai mult la bord, Robespierre face pipi pe el, latră neinteligibil și vrea să muște pe toată lumea. A doua zi regretă amarnic, dar, spre deosebire de oameni, se ascunde într-un

colț și-și linge organele. Oamenii nu fac așa ceva – pentru că nu pot.

Văzând că nu-i întâmpină nimeni, Lionel bate un step asurzitor. Imediat, se prezintă Robert, șeful de sală. Lionel îl ironizează superior:

— Iartă-ne dacă te-am deranjat.

— Nici un deranj, domnule. Cu tot respectul, în Angers, lumea bună vine la restaurant după ora 9. Aveți rezervare?

— N-avem, dar nu pare prea aglomerat, îi arată Lionel, cu un semn al capului, pustiul din sala de mese.

— După cum tocmai v-am spus, lumea bună...

Lionel îi taie macaroana, adresându-i-se lui Liliane:

— Mergem în altă parte, la ăștia e plin.

Robert intră în panică. Ia repede două liste de meniu, se preface că verifică rezervările dintr-un catastif și-i strigă unui chelner:

— Jean, masa numărul 8 pentru doamna și domnul.

Jean se prezintă instantaneu și-i conduce spre masa 8, amplasată foarte lateral. Lionel, ținând-o de braț pe Liliane, se îndreaptă spre masa centrală, așezată sub un candelabru fastuos. În drum, mângâie duios ananasul. Îi strigă lui Jean:

— Jeane, te-ai înșelat: astăzi, asta e masa numărul 8.

Jean are un schimb de priviri cu Robert, după care se apropie de masa centrală:

— Vă rog să mă scuzați, domnule: aveți dreptate, m-am înșelat, aceasta e masa numărul 8.

Doi picoli le trag scaunele celor doi clienți, care se așază vizavi unul de altul. Luminile se sting în celelalte laturi ale încăperii. Un chelner se apropie cu un sfeșnic cu o singură lumânare. Lionel îl vede și-l alungă ferm:

— Nici să nu te gândești!

— Mai târziu, îi spune Robert chelnerului.

— Cât mai târziu, spune Lionel și bate în lemnul mesei. Lumânări – de luni încolo.

Chelnerul dispare. Șeful de sală le întinde meniurile. Cei doi citesc timorați felurile de mâncare cu nume sofisticate și prețuri piperate. Liliane se simte deja inconfortabil și începe să se foiască pe scaun, ascunzându-și fața în meniu. Jean stă în spatele lui Robert, cu un carnețel în mână, pregătit să-și noteze comanda. Lionel, binedispus, îl întreabă pe șeful de sală:

— Meniul e în franceză?

— Doriți în altă limbă?

— Denumirile astea se pot traduce și în altă limbă?

— Denumirile da, nu și gustul, intervine Jean cu superioritate.

— Îmi permiteți să vă dau eu niște sugestii? se oferă Robert.

— Da, dacă-mi arăți și poziția din meniu. Nu vreau să mor fără să mă pun la punct cu gastronomia franceză.

— Pentru asta trebuie să trăiți o sută de ani.

— Nu-mi permit, spune Lionel serios.

Șeful de sală, chelnerul și cei doi picoli râd la unison, ca de o glumă bună. Încurajat de popularitatea sa printre chelneri, Lionel spune într-o doară:

— Până ne decidem, adu niște icre negre, să fie. De Beluga, dacă se poate.

— Se-nțelege. La icre, putem să vă oferim o șampanie din partea casei?

— Din partea casei poți să ne oferi ce vrei, acceptă Lionel. Robespierre nu refuză nimic. Nu-i așa, Robespierre?

Câinele latră vesel. Sosesc icrele negre într-un bol de argint. Lionel ia o lingură de supă și gustă de parc-ar fi vorba de griș cu lapte.

— Merge. Ziceai ceva și de-o șampanie?

Un dop de la o sticlă de Moet sare până-n tavan. Profitând de euforia de la masă, Robespierre își bagă botul în bolul cu caviar. Lionel îl vede și-i spune lui Robert:

— Adu-ne altele, nu-mi place să mănânc icre negre după câini. Robert, îți plac câinii? Eu îi ador.

— Jean, adu alte icre, evită Robert să-i răspundă.

Chelnerul ia imediat bolul, se duce la bucătărie, amestecă puțin icrele cu o lingură și le aduce înapoi la masă.

Înainte de-a le face sugestii, Robert le pune o întrebare plină de bun-simț:

— Vă e foame rău sau modic?

Lionel o privește interogativ pe Liliane, care, speriată de prețuri, vrea să răspundă „Deloc", dar în ultima clipă se răzgândește și, cu o voce stinsă, spune:

— Modic.

— E-n regulă, doamnă. Ca antreu, v-aș propune o spumă de trufe și un cocktail de creveți.

Lionel și Liliane fac un schimb de priviri, ca între cunoscători. Aprobă amândoi sugestia, din cap. În timp ce Jean și-a notat antreul, Robert continuă:

— Pe urmă, v-aș sugera o supă de homar.

— Homarul e proaspăt? Că mi s-a-ntâmplat să..., zice Lionel ca să se afle în treabă, pentru că n-a mâncat în viața lui homar.

— Încă mișcă, îl întrerupe Robert jignit. Vreți să-l vedeți?

— Nu, mulțumesc. Știi ceva? Văd că te pricepi. Fă-ne un meniu care să-ți placă ție.

— Eu nu-mi permit să mănânc în restaurantul ăsta. E prea scump, spune Robert, cu sinceră părere de rău.

Șeful de sală schimbă câteva cuvinte cu Jean, care pleacă spre bucătărie să dea comenzile. Robert face

un semn și de masă se apropie un burtos plin de importanță.

— Permiteți-mi să vi-l prezint pe Gustave, *sommelier*-ul nostru.

— Preferați un vin roșu sau unul alb? își intră Gustave în pâine.

— Aveți vreun vin pentru bețivi? începe Lionel să se joace cu nervii *sommelier*-ului, o categorie socială care l-a enervat dintotdeauna pentru aroganța cu care își tratează clienții.

— Am înțeles: ieftin și prost. Alb sau roșu?

— Rozé, îl încearcă Lionel.

— Am înțeles: spălătură de butoi.

— Exact, vinul casei, confirmă Lionel.

— La carafă sau la găleată? își pierde cumpătul Gustave.

Lionel închide lista de vinuri: consideră că a întins coarda suficient.

— Un Château Margaux.

— Domnul este modest, răsuflă ușurat *sommelier*-ul. V-aș recomanda un Château Pétrus, recolta 1990. Mai avem doar patru sticle.

Lionel redeschide lista de vinuri ca să caute respectivul produs, să vadă cât costă. Gustave îi întrerupe căutările:

— Nu e pe listă. Costă două mii de euro sticla. Foarte puțini clienți își mai permit să-l comande.

Dumneavoastră îmi face impresia că vă numărați printre acei puțini aleși.

Liliane scapă lista de vinuri în farfurie. Ca să salveze situația, Lionel face o comandă îndrăzneață:

— Adu-ne două sticle de Pétrus sau cum ai zis că-i zice. Da' pe rând, să nu se răsufle.

— Perfect. Vă deranjează dacă le aducem desfăcute? Să respire puțin vinul înainte?

— Perfect, îl imită Lionel.

Chelnerii și picolii încep baletul uzual. Lionel se apleacă peste masă și-i șoptește lui Liliane:

— Simte-te bine.

— O să-ncerc.

Chelnerii aduc antreurile. Comesenii își dau silința să mănânce cât mai distins. După supă, Lionel face niște hiperbole apreciative către bucătărie – deși n-a detectat nici o urmă de homar în supă. Ajutorii de bucătar ies pe rând în ușă să vadă cine sunt cei doi clienți atât de excentrici.

La felul doi, Gustave aduce sticla de vin și începe ritualul degustării. Gustave îi prezintă lui Lionel eticheta și dopul:

— Observați: Château Pétrus, 1990.

Lionel, binedispus, citește cu voce tare eticheta:

— Château Pétrus, o mie nouă sute nouăzeci. Nici un an în plus, nici un an în minus. Am auzit c-a fost un an bun pentru vinuri...

— Cel mai bun.

Ca să-și susțină aserțiunea, Gustave vrea să-i toarne puțin vin lui Lionel, să-l guste. Lionel îl oprește la timp:

— Gustave, tată, unde-ai învățat să sommeliezi? Păi nu-mi dai să miros dopul?

Gustave se înroșește tot: de douăzeci de ani nu i-a mai cerut nici un client dopul. Umilit, îi întinde dopul lui Lionel, care se pregătește să-și îndeplinească una dintre marile dorințe ale vieții lui: să refuze o sticlă de vin, într-un restaurant, pe bază de dop. După ce-l miroase, cu un aer dezgustat, i-l întinde și lui Liliane. Aceasta îl miroase, dar nu simte nimic deosebit. Vede privirea imperativă a lui Lionel și supralicitează, prefăcându-se că-i vine să vomite. Lionel îi dă acum dopul lui Robert, care, după ce-l miroase, i-l dă lui Jean. După ce a făcut turul mesei, dopul revine la *sommelier*. Toți îl privesc ca pe un vierme. Miroase și el dopul. Ia sticla și își pune cenușă în cap:

— Îmi cer o mie de scuze. Aduc imediat altă sticlă.

Lionel se simte obligat să-i îndulcească lui Robert pierderea a două mii de euro:

— Sticla asta puteți s-o vindeți la pahar, ca vinul casei.

— La bețivi, intră în vorbă Liliane.

Gustave coboară în pivnița cu vinuri. Toată lumea îl urmărește cu privirea, ca pe un condamnat la

moarte. Numai că Gustave nu s-a născut ieri și nu se lasă păcălit de un client cu toane. După ce stă fix două minute în beci, revine exact cu același dop și exact cu aceeași sticlă. Îi întinde dopul lui Lionel, care, după ce-l miroase, spune:

— Așa da, măi Gustave! Vezi că, dacă vrei, poți?

Gustave, disprețuitor, îi toarnă, pe fundul paharului, puțin vin. Lionel ia o sorbitură, plimbă vinul prin gură cum a văzut că se face, după care îl înghite. Îi spune lui Gustave, cu alură de *connaisseur*:

— Toarnă!

Gustave le umple paharele. Liliane dă paharul peste cap, ca pe-o oranjadă: i se uscase gura de la prețuri. *Sommelier*-ul dă să plece, dar Lionel, care între timp a mai băut o gură, îl oprește:

— Gustave, poți să-i spui unui băiat să-mi aducă o Coca-Cola? Și un bol pentru Robespierre, că n-o să-l ținem pe uscat.

În timp ce cățelușul dă din coadă fericit, Gustave înmărmurește. Când își revine, îi face semn unui picolo să se prezintă cu o cutie de Coca-Cola. În restaurant se lasă o liniște mormântală, anticipând sacrilegiul pe cale să se comită. În ușa bucătăriei s-a strâns tot personalul, în frunte cu maestrul bucătar. Lionel desface cutia, împroșcând toată masa cu lichid. Toarnă puțină Coca peste vinul din pahar și gustă combinația. Strâmbă din nas și mai toarnă

puțină Coca. Mai gustă o dată. Satisfăcut, se întoarce spre Gustave și-i spune:

— Abia acum e perfect. Mie-mi plac vinurile mai dulci.

Gustave leșină. E prins în ultima clipă de doi picoli care-l târăsc în pivniță. Lionel îi toarnă niște carcalete de Château Pétrus și lui Robespierre, care e pe cale să-și schimbe complet părerea despre bărbații cu ochelari. Robert se pregătește să anunțe felul de rezistență al serii. Scutură un clopoțel și dă impresia că vorbește la lampă, adică la candelabru:

— *Volaille de Bresse en fricassée, crêtes et rognons de coq, truffe noire!*

— Stop! strigă Lionel exact când picolii vor să ridice, sincron, clopotele de argint care acoperă felul de mâncare anunțat. Adică vrei să spui că ne servești creste de cocoș și – să mă ierte Liliane – coițe de cocoș? În România, crestele de cocoș se aruncă la pisici, iar pisicile trebuie să fie flămânde rău ca să le mănânce. Nu accept să fiu luat de prost.

— Îmi pare rău, domnule, dar crestele de cocoș fac parte din patrimoniul gastronomic național.

— Bagă mare! îi face semn Lionel lui Jean că se pot ridica clopotele.

Gustă din creste, caută cu disperare coițele de cocoș care, în absența unei lupe, nu pot fi reperate, după care mai ia o dușcă de șampanie. Se relaxează. Se descheie la haină și își scoate cravata. Liliane,

care s-a abțiguit bine, îi ia cravata și și-o leagă în jurul frunții, ca la petrecerile din nebunii ani '30. Lionel se descalță. Își scoate ciorapii și își suflecă pantalonii până la genunchi. Ia frapiera, o pune sub masă și varsă în ea restul din sticla de șampanie. I se adresează lui Robert:

— Să ne mai aducă o sticlă de șampanie, dar să fie tot Moet, că nu-mi place să le amestec.

Jean, chelner cu o îndelungată experiență, desface o nouă sticlă și-l întreabă din priviri pe Lionel dacă să o toarne direct în frapieră. Lionel dă din cap afirmativ, după care își bagă picioarele în frapieră. Pe fața lui se citește o ușurare profundă. Ca și pe fața lui Robespierre, care a renunțat la bol și bea direct din frapieră, ca oamenii mari.

— Ce înseamnă o șampanie bine frapată! se extaziază Lionel.

— Mai ales dacă e și seacă. Te răcorește la fix, îi dă dreptate Jean.

Lionel depășește starea de beatitudine de care a fost cuprins și se simte obligat să-i dea o explicație șefului de sală:

— Știi cum e cu pantofii ăștia de o mie de euro perechea când îi încalți prima oară...

— Mie-mi spuneți? Vă-nțeleg perfect.

— Ți s-a-ntâmplat și ție? se bucură Lionel că și-a găsit un tovarăș de suferință.

— Și-ncă de câte ori.

Jean își privește uimit șeful, nefiind la curent cu faptul că obișnuiește să-și cumpere pantofi de o mie de euro. Lui Lionel încep să-i înghețe tălpile. Îi comandă lui Jean:

— Adu-mi douăspe ceaiuri fierbinți.

— De fructe sau verde? îl întreabă profesional chelnerul.

— De care vrei, numai adu-le cât mai repede!

— Pe rând sau toate odată? îi prelungește Jean înghețul.

— Toate deodată: apa separat, pliculețele poți să le păstrezi.

Jean revine cu un ceainic încăpător. Fără să-l întrebe nimic, toarnă apa fierbinte direct în frapieră. Lionel cade iarăși într-o stare de beatitudine. Liliane se foiește tot mai tare pe scaun: trena rochiei o jenează teribil. Lionel comandă o foarfecă. De la bucătărie vine un picolo cu o tavă de argint, acoperită de un clopot. Robert anunță la lampă:

— Foarfece Solingen, natur.

Picolul ridică ceremonios clopotul. Lionel ia foarfeca și își scoate picioarele din frapieră. Nivelul șampaniei scade vertiginos, spre disperarea lui Robespierre, care nu mai ajunge la ea. Ca să nu mai vorbim că e prima oară în viața lui de câine când a băut șampanie încălzită, făcută șpriț. În semn de protest, latră nervos.

Lionel se apropie de scaunul lui Liliane, lăsând în urma lui mari băltoace, cum a mai făcut nu demult.

Taie trena rochiei în dreptul despicăturii, croindu-i astfel fetei o minijupă ultra sexy. Toți bărbații din sală pot observa cu ochiul liber că Liliane poartă un portjartier care-i susține doar ciorapul de pe piciorul valid. Foarte îndatoritor, Jean întreabă:

— Trena să v-o punem la pachet?

— Te rog frumos, răspunde demnă Liliane.

Lui Lionel piciorul fetei îi trezește o dorință nefirească, pe care și-o exteriorizează imediat:

— Meștere Robert, nu știu ce m-a apucat așa, dintr-odată, dar îmi vine să dansez. Ai putea face rost de o orchestră *live*?

— La ora asta? se sperie șeful de sală.

— Dacă nu poți, nu poți. Asta e.

— Eu n-am zis că nu pot, dar chiar o orchestră…

— Eu n-am zis o orchestră simfonică, să-mi scoateți pe urmă vorbe în Angers – bă, da' ce orchestră a vrut ăsta! Mă gândeam la ceva modest, cameral. Un pian…

— Un pian, repetă Robert către Jean.

— Un pian, confirmă Jean, notându-și în carnețel.

— …două viori, continuă Lionel.

— …două viori, repetă Robert.

— …două viori, confirmă Jean, continuând să-și ia notițe.

Lionel adaugă: un contrabas, trei-patru tobe – să fie, un *dressing* de trompete, neapărat o harfă, două acordeoane.

— Era să uit: și ukulele.

— Cu tot respectul, dar ukulele nu se poate, refuză ferm Robert.

— De ce? se miră Lionel.

— De când a murit Marilyn Monroe, primăria, în semn de omagiu, a interzis cântatul la ukulele.

— Frumos gest. Renunț la ukulele. Bun, ce-a rămas?

Jean începe să citească din carnețel:

— Una bucată pian, două bucăți viori, una bucată contrabas...

În mijlocul enumerării, Liliane le face semn cu cârja: e evident că Lionel n-are cu cine dansa. Îl întrerupe brutal pe Jean din recapitulare:

— Decomand totul. Păcat, aveam chef de-o salsa ca la mama ei! Robert, știi salsa?

— Numai sub formă de sos.

— Păcat, nici nu știi ce pierzi.

— Îmi închipui, vrea să fie amabil Robert.

— E peste orice închipuire. Dacă vrei, pot să-ți recomand un salon de dans în Nantes...

— Îmi pare rău, dar în prima duminică din lună nu pot să-mi iau liber, îl refuză Robert, privindu-l cu subînțeles.

Lionel e puțin dezorientat de răspunsul fără echivoc al șefului de sală, după care își amintește de ce se află în restaurant:

— Gata, să trecem la desert!

— Pot să vă recomand... încearcă Robert să se facă util.

— Destul cu recomandările! îl întrerupe Lionel. Desertul îl aleg eu.

— Să vă aduc lista cu deserturi?

— Nu-i nevoie. Știu ce vrem: ananasul.

Robert trece printr-un moment de cumpănă. Să bea cineva Château Pétrus 1990 amestecat cu Coca-Cola, se mai poate înțelege. Greu, dar se poate. Să-și bage cineva picioarele în șampanie Moet – chiar și asta, o dată în viața unui șef de sală, se poate întâmpla. Dar să comande cineva ananasul care troneză pe fiecare cărucior cu deserturi din fiecare restaurant de lux, oriunde în lume, asta nu s-a mai văzut. Robert se gândește că acum poate să iasă liniștit la pensie: le-a văzut pe toate. Încă în stare de șoc, îl întreabă pe Lionel:

— Cum să vi-l decupăm?

— În formă de creastă de cocoș. Să fie de sufletul lui Kiril, spune Lionel cu tristețe în glas și varsă niște Château Pétrus pe mocheta restaurantului, după care își șterge o lacrimă și își linge dosul palmei.

— Kiril bulgarul? întreabă Robert. Am auzit că s-a retras din afaceri.

— S-a retras de tot, confirmă Lionel.

— Mare păcat. Livra cele mai bune murături.

Jean pleacă la bucătărie cu ananasul: e trist ca la despărțirea de un prieten de-o viață. Când s-a

angajat picolo la *Duc d'Anjou* – în urmă cu 40 de ani –, același ananas trona la intrare. Îl cumpărase străbunicul proprietarului restaurantului. Era considerat o amintire de familie. Și-acum, îl va mânca un român în amintirea unui bulgar.

Lionel și Liliane îl văd pe Jean aducând ananasul într-un frumos vas de cristal, plutind într-un lichid roșiatic. Chelnerul îi șoptește ceva la ureche lui Robert, care anunță pompos:

— Ananas *à la bulgare*.

Liliane își taie o felie, o gustă, se strâmbă puțin, după care se pronunță:

— E bun. Puțin cam acrișor.

— L-am făcut în oțet, cu boabe de piper și o linguriță de zahăr, îi explică Jean.

Pe Lionel nu-l interesează dulcele. Acrișorul, în cazul de față. El și-a făcut numărul pe seara de azi. Mai rămâne finalul apoteotic.

— Noi o să ne cam retragem, îl anunță el pe Robert. Apropo, nu mai există lume bună în Angers? Văd că n-a mai venit nimeni...

— Joia e o zi mai slabă, se scuză Robert.

Lionel trage fața de masă și se șterge cu ea pe picioare. Toate farfuriile, tacâmurile și paharele se răspândesc pe jos. Trezit din letargie și încurajat de gest, Robespierre începe să alerge ca nebunul prin restaurant, încercând să apuce colțurile fețelor de masă. Deși e beat criță, de câteva ori insistențele

lui dau roade. Câțiva picoli aleargă după el, accentuând dezastrul.

Robert își ia inima în dinți și-l întreabă:

— Pot îndrăzni să vă aduc nota de plată?

— Poți, că oricum n-am s-o plătesc: n-am nici un ban la mine. De curiozitate, cât era?

— 7 282 de euro, cu toate taxele incluse.

Șeful de sală îl privește foarte calm. La fel și restul personalului, care, în frunte cu bucătarul-șef, s-a strâns în ușa bucătăriei. Lionel nu înțelege de ce sunt toți atât de calmi. Face o criză de nervi. Își dă jos ochelarii, haina, cămașa și maioul. Își pune o apărătoare pentru dinți – ca boxerii – și începe să țipe, cam înfundat:

— Ce-o să-mi faceți? O să mă bateți? Bateți-mă, omorâți-mă, chemați poliția, oricum nu mai am mult de trăit! Ce mai așteptați, călcați-mă-n picioare! Pentru că, știți ceva? N-o să mă puteți omorî! Nu azi! Nu azi!

Tot personalul restaurantului începe să aplaude ca la teatru, acoperindu-l. Lumina candelabrului se stinge brusc. De unde stă, Lionel nu vede că, de fapt, toți angajații se uită la o plasmă atârnată deasupra intrării în bucătărie. Se văd pe ei înșiși aplaudând, în timp ce pe ecran, suprapus lor, curge genericul emisiunii *Les restaurants de France.*

Lumina se reaprinde. Lionel începe să se îmbrace. Liliane îl recuperează cu greu pe Robespierre, care-și

va aminti multă vreme de această seară de pomină. Sau de pomană?

Șeful de sală încearcă să-i evacueze pe cei doi consumatori. Afară, în așteptarea unui taxi, Lionel îl întreabă pe Robert:

— Unde-au pus camera?

— Pardon? spune perplex șeful de sală.

— Camera de filmat.

— A, camera de filmat? Au fost două: una în candelabru și una deasupra intrării în bucătărie.

— Mi-am închipuit: prea te uitai mereu spre candelabru. N-ai fost prea profesionist.

— E prima oară când apar la televizor în direct.

— Cât te-au plătit?

— E confidențial: 24 000.

— Pe mine 38 000. Dacă plăteam nota, ce făceai cu banii?

— Îi băgam în buzunar. Cu tot respectul cuvenit, trebuia să fiți idiot să plătiți nota.

— O să trebuiască să ne-nțelegem asupra drepturilor de imagine: mi-ați folosit imaginea. Ar fi păcat să ajungem la avocați.

— De ce să aruncăm banii pe avocați? spune Robert și scoate un plic din buzunar. 8 000 e bine?

— Rotunjește la 11 000 și să uităm de avocați.

— De acord, spune Robert și completează suma din plic.

— Sper c-ai rămas în câștig? întreabă grijuliu Lionel. Cu 4 000 pe Château Pétrus...

— Nu vă faceți probleme: a fost Côte du Rhône, de la Carrefour, cinci euro sticla.

— Pentru bețivi, intervine Liliane, pe față.

— Când ați cerut cutia de Coca-Cola, am crezut că v-ați prins.

— Ți-am zis că nu mă pricep la vinuri. Și eticheta?

— Am păstrat o sticlă goală, de pe vremea lui Mitterrand, pentru cazuri speciale.

— Atunci înseamnă că poți să-mi dai și cinci sute de euro pentru taxi? îngroașă Lionel obrazul. N-am mărunt la mine.

— Nici o problemă.

După ce ia hârtia de cinci sute, Lionel aruncă o vorbă în vânt:

— Pe mâine?

— Depinde de ce rating am făcut, răspunde circumspect Robert.

— Să ne ținem pumnii reciproc, se mănâncă bine la voi. Mai ales crestele de cocoș – au fost un deliciu.

— Domnul e prea amabil. Acum vi le-am pregătit *à la Demidoff*, data viitoare le facem *Villeroy*. Să vedeți atunci.

— Mă ling pe degete de pe-acum. Auzi, nu poți să-i spui unui băiat să-mi pună o ladă de șampanie Moet pentru acasă? Mi s-a părut potabilă.

— Cu mare plăcere.

Robert face un semn spre Gustave, care și-a revenit din leșin și a ieșit în ușa restaurantului. Între timp, un taxi oprește în dreptul lor. Șoferul e un indian sikh, cu turban și barbă. Lionel începe să creadă că toți șoferii din Angers sunt sikhși. Liliane se urcă – de fapt, e urcată cu greu de Robert și Lionel – pe bancheta din spate. Lionel se așază lângă șofer și se pregătește să-i spună adresa. Șoferul i-o ia înainte:

— Domnule Lionel, vă las acasă?

— De unde știi cine sunt? se miră Lionel.

— Cine nu vă cunoaște pe dumneavoastră în orașul nostru? Ne mai uităm și noi la televizor, mai citim ziarele, mai vorbim cu clienții.

— Parcă te cunosc de undeva.

— De la moartea lui Roman, instalatorul polonez.

În fața taxiului apar Jean, cu trena de la rochia lui Liliane și foarfeca Solingen, și Gustave, cu lada de șampanie.

— Domnule Lionel, ați uitat trena și foarfeca, îi spune chelnerul.

— Păstrează trena bacșiș. Împarte-o cu Gustave, deși nu merită. M-a făcut de râs cu Château Piérrot-ul lui. Foarfeca o luăm. Era pe notă.

Gustave, de rușine, e gata să scape lada. O scapă până la urmă în portbagajul taxiului, pe care-l închide cam cu ură. Șoferul pleacă. Lionel se întoarce spre Liliane:

— Cât?

— Ce cât? face pe proasta Liliane.

— Cât ai luat pentru informația c-o să cinăm la *Duc d'Anjou*?

— Două mii, se smiorcăie ea.

— Puțin, nu știi să te tocmești. Mai ia trei mii de la mine.

— Mulțumesc, ești gentil.

Taxiul oprește în fața blocului. Lionel mai îngroașă o dată obrazul și-i spune șoferului:

— N-ai putea să mă împrumuți c-o hârtie de două sute? Vreau să-ți dau un bacșiș gras și n-am mărunt.

— Cu cea mai mare plăcere. Vreau să vă rog și cu ceva: să faceți o fotografie cu mine.

— Cu mare plăcere.

Șoferul îi dă lui Lionel două sute de euro, în hârtii de câte zece. După care îi dă lui Liliane mobilul, să le facă o poză. Liliane are într-o mână cârja și pe Robespierre, iar în cealaltă mână, mobilul indianului. În plus, are o alcoolemie substanțială. Când să declanșeze blițul, inevitabilul se produce: Robespierre se smucește și scapă din brațele lui Liliane, cu care ocazie o și dărâmă. Blițul se declanșează totuși. Toți încep să-l strige pe Robespierre. În balcoane răsar cetățeni nervoși. Unul dintre ei, proaspăt trezit din somn, înțelege greșit strigătele repetate: *Robespierre, Robespierre!* și strigă la rândul lui:

— Să luăm Bastilia!

— E deja luată! i se răspunde din alt balcon.

La auzul cuvântului „Bastilia", Liliane se ridică instantaneu de la pământ și începe și ea să strige: „Robespierre". Din toate balcoanele se strigă sacadat:

— Ro-bes-pi-erre, Ro-bes-pi-erre, Ro-bes-pi-erre!

Deja la ferestre sunt câteva zeci de oameni. Unul dintre ei începe să fluture un steag al echipei SCO Angers și să cânte:

— *Allez Angers, allez Angers, allez!*

Se lasă o tăcere mormântală: inițial, nimeni nu preia chemarea. Dar după un scurt moment, glasul cristalin al lui Liliane sparge tăcerea nopții:

— *Allez Angers, allez Angers, allez!*

De data asta, chemarea e preluată din toate balcoanele. Suporterul cu steagul supraliciteză:

— Cine nu sare, cine nu sare, ori este gabor, ori e prost de moare!

Toți încep să sară, punând în pericol structura de rezistență a balcoanelor. Liliane sare într-un picior, drept care mai cade o dată. Între timp, s-a trezit și *madame* Agnès. Iese afară în cămașă de noapte, lăsând să i se vadă diverse. Nu-i pasă. O ridică de jos pe Liliane și o întreabă, cu lacrimi în ochi:

— Am promovat în Ligue 1?

— Am promovat, *madame* Agnès, am promovat!

— *Inch Allah*, mulțumește Agnès cerului.

Se țin de gât și sar amândouă ca apucatele. De ele se apropie un tânăr cu hainele sfâșiate și mușcat

de mâini și de față. Îl ține în brațe pe Robespierre, care continuă să se înfrupte din el. O întreabă pe Liliane:

— A dumneavoastră e bestia?

— A mea, se bucură Liliane, uitând pentru o clipă de performanța istorică a echipei din Angers.

Stagiarul Patrick – căci despre el e vorba – îi dă animalul și se retrage în beznă. Lionel și indianul se opresc din strigăte. Lionel îi dă șoferului un bacșiș generos de zece euro. Șoferul descarcă lada de șampanie și demarează fericit. Lionel încarcă în brațe lada și-i spune lui Agnès:

— Ce seară animată.

— Nu e grav. Important e c-am promovat.

Lionel și Liliane urcă la etajul patru cu liftul. Liliane îl așteaptă în fața liftului până se întoarce din garsoniera în care a depozitat șampania. Cavaler, vine cu o sticlă și o ajută să se deplaseze până la apartament. Intră și el cu ea. Robespierre, răpus de oboseală și sătul de șampanie și carne crudă, se bagă direct sub pat. Lionel dă cep șampaniei și toarnă în două pahare de cristal – unul de culoare verde și unul de culoare roșie – achiziționate la falimentul fabricii de sticlărie Blanchard și Fiii. Dau amândoi peste cap șampania. Liliane face un număr din Patricia Kaas cu *Ce soir je ne vous plais pas?* Lionel e aproape gata să intervină cu un citat din Gabi Luncă: *Și-am să te bat, cu scândura de la pat, pân' la*

ziuă praf te fac, dar se abține. Începe să plângă; în ultimul timp, plânge cam ușor. Bea o gură de șampanie direct din sticlă și spune:

— Mi-e clar: pot să fac tot ce vreau, dar duminică tot o să mor. Degeaba mă împotrivesc, o să se-ntâmple cum a zis Esmé. Până la urmă, o să trebuiască să ți-o și trag.

— Ce mai aștepți? îi pune Liliane o întrebare plină de bun-simț.

— Nu pot să profit, ești beată.

— Ești manierat, îi întoarce ea complimentul.

Lionel se uită la sticla de șampanie în lumina lămpii. Constată c-a mai rămas de-o înghițitură. O înghite.

— Plec, am de lucru.

— La ora asta? Ce?

— O să vezi. De fapt, o să citești. Noapte bună, Liliane.

— Noapte bună, Lionel.

Pleacă. Intră în garsonieră. Se așază la birou. Pune pe birou caietul cumpărat la librărie și caligrafiază pe copertă, cu litere mari: *MEMORII*. Deschide caietul și, după lungi momente de gândire, scrie pe prima pagină: *Numele meu este Ionel Frunză*. Ezită, după care, înaintea prenumelui, strecoară un *I*, din *I* mare face un *i* mic și șterge căciulița de pe *a*. Se scoală și începe să se plimbe prin cameră, foarte concentrat. Se reașază la birou și scrie: *M-am născut*

pe 13 mai 1953. Se scoală iar, se așază în fotoliu și se concentrează. Se duce la birou, pune o virgulă după 1953 și adaugă: *în satul Pietrești.* Se scoală, foarte satisfăcut, și pune de ceai: ce-a fost mai greu – începutul – a fost scris. Restul va veni de la sine. Străfulgerat de o idee, se întoarce la birou și transformă punctul de după Pietrești în virgulă și adaugă: *județul Gorj.* Citește cu voce tare începutul memoriilor:

— Numele meu este Lionel Frunza. M-am născut pe 13 mai 1953, în satul Pietrești, județul Gorj.

Nici că se putea un început mai concis, mai convingător și, în același timp, foarte modern. Totuși, ceva îl neliniștește. Pune în apa fierbinte un pliculeț cu ceai de tei, cunoscut pentru efectul lui liniștitor. Bea ceaiul cu înghițituri mici. Deplin liniștit, știe ce-i lipsește din începutul memoriilor ca să fie perfect. Redeschide caietul, transformă punctul de după Gorj în virgulă și adaugă: *România.* Așa da: toți cititorii francezi vor înțelege despre ce e vorba.

Stinge lumina și se bagă în pat. Adoarme.

Capitolul 5

în care Lionel dă de pomană așa cum cere datina, amărâții din Angers zic bogdaproste, o televiziune din România transmite de la fața locului, iar consulatul începe să se implice.

E vineri, 11 mai. De când nu mai are ceas deșteptător, Lionel a pierdut noțiunea timpului. În gură are un gust de plumb, deși n-a băut niciodată plumb. A băut însă atâta șampanie câtă se bea la *Traviata* într-o stagiune. Numai că ăia nu beau Moet, ăia beau vin spumant. În cel mai bun caz. La Opera din București se bea apă carbogazoasă cu lămâie. Când s-au prevăzut lămâi în deviz.

Îl dor toți mușchii, deși n-a făcut nici o flotare și nici o tracțiune. Se uită pe noptieră și vede o grămadă de hârtii de cinci sute de euro. Se uită spre birou și observă un caiet cu coperți groase. Începe să-și amintească pe ce lume trăiește. Și cât mai are de trăit. După o socoteală rapidă, constată că mai are două zile pline și ceva – nu se știe cât – dintr-o a treia, ziua de duminică. În fond, nu e mare brânză să fii nemuritor. Ba chiar îți răpește din farmecul vieții: ce poate fi mai plictisitor decât să știi că nu

ți se poate întâmpla nimic care să te surprindă? E ca și cum ai vedea un film a suta oară: și dacă e o capodoperă, tot te plictisești. Mai ales în cazul lui, cu un film al vieții atât de banal, încât ar fi fost aprobat până și de Consilul Culturii pe vremea ailaltă. Unde mai pui că s-a dovedit adevărată și aserțiunea că banii n-aduc fericirea. Ieri a câștigat câți bani a vrut și acum n-are ce face cu ei. Banii aduc fericirea când nu-i ai și speri să-i ai. Atunci, da: o bancnotă găsită pe stradă, o primă la sfârșit de an, un rest dat greșit de o vânzătoare, orice poate să-ți aducă fericirea. Dar așa, să câștigi bani fără să faci nimic – e plictisitor. Întrebați orice politician, orice bancher, orice moștenitor și-o să vedeți că se plictisește de moarte și că ar da orice să fie obligat să muncească. Săracii oameni bogați...

Aceste panseuri triste îl fac pe Lionel să numere banii de pe noptieră. Nu-i vine să creadă. Îi mai numără o dată. O mică avere. Asta îi complică și mai mult existența – atât cât a rămas din ea: cui să lase toate astea?

Privirea lui Lionel este atrasă de lămâiul de pe terasă: arată mai jigărit ca niciodată, deși l-a tratat cu cenușă. Ba ieri seară i-a dat și puțină șampanie, de pe fundul sticlei. Ia o hotărâre gravă: dacă un lămâi prăpădit e în stare să moară demn, închis pe un balcon, se va închide și el în casă și va încerca să moară cu demnitate. E genul de hotărâre pe

care beţivii consacraţi o iau de multe ori în viaţă. Mai ales când li se termină banii, şi-au vândut deja paltonul şi pe pantofii scâlciaţi nu pot lua nimic. Ca beţiv amator, Lionel trebuie înţeles că a luat această hotărâre.

E ora 9.30. Se aude un ţârâit de sonerie. Intrigat, Lionel ascunde banii în sertar şi se duce la uşă: e îmbrăcat în boxeri şi în maieu. Se uită pe vizor: e *madame* Agnès.

Despre Agnès

Agnès e o fată bună, chiar dacă nu mai e de mult fată şi e mai curând matroană. Dar cine a auzit să se zică, vreodată, despre o femeie: *E o matroană bună*? Chiar dacă nu s-a spus explicit până acum, implicit – din pasiunea ei pentru cuşcuş – se putea înţelege că este de origine arabă. Mai precis, algeriană. E născută la Alger, tatăl ei a fost sergent în poliţia franceză şi, la retragerea francezilor din colonii, ai ei au decis să se mute în Franţa, preferând să rămână loiali şi să trăiască mai bine. Agnès consideră că această loialitate o îndreptăţeşte să se comporte ca o franţuzoaică pursânge şi să-i privească de sus pe francezii mai recenţi decât ea. Ca s-o spunem pe-a dreaptă, e chiar puţin xenofobă. Scuzabil însă, pentru că o face fără să-şi dea seama. Pur şi simplu aşa îi vine.

Se căsătorise de foarte tânără cu un algerian la fel de loialist. Dar care s-a dovedit mai loial absintului. A murit la 42 de ani, după ce a orbit în prealabil, lăsând după el nici un regret și o pensie penibilă. Spre norocul ei, n-au avut copii, așa că a înfiat blocurile la parterul cărora a locuit și a funcționat ca portăreasă. Are 80 de kilograme, în viu, dimineața și 82 seara, înainte de culcare. Nu se cântărește niciodată – o deprimă.

Lionel îi deschide. Înainte să apuce s-o blocheze, Agnès e în garsonieră. Închide ușa în urma ei și-i spune:

— Domnule Lionel, nu m-așteptam la atâta nerecunoștință din partea dumneavoastră. Eu, care... despre dumneavoastră... cu oricine am vorbit... Zău, nu m-așteptam. E grav.

— Ce s-a-ntâmplat, *madame* Agnès? Să mor eu dacă înțeleg, își arată Lionel nedumerirea printr-o exprimare destul de ambiguă.

— Să fiu eu ultima din Angers care să afle c-o să muriți duminică... e jignitor, credeți-mă. Pot să m-așez pe ceva?

— Vă rog, simțiți-vă ca acasă.

— Acasă n-am un spațiu așa de mare. E adevărat că n-am televizor – din pensia lu' nenorocitu' de bărbatu-meu, de-abia mi-am luat un radio –, dar puteați să-mi spuneți. Ne-am întâlnit zilnic... Am

ajuns de râsul târgului... Să aflu de la Fatima... hai că-mi vine să și plâng, se șterge ea la ochi cu o batistă cât o față de masă.

— Nu trebuie să plângeți, încă n-am murit, încearcă s-o consoleze Lionel.

— Nu de-aia plâng. Plâng de rușine. Cum ai putut să-mi faci una ca asta? Pot să te tutuiesc, acum că tot o să mori?

— Tutuiește-mă fără milă, o merit. Nu ți-am spus fiindcă n-am știut că te interesează.

— Pe mine mă interesează tot ce mișcă în blocul ăsta, darmite ce n-o să mai miște... Scuză-mă dacă am fost prea directă.

— Nu e grav.

— Apropo: știi că nebunul ăla iar a început să arunce cărămizi la gheană? Și un radio cu ceas, ceea ce mă face să cred că, totuși, e vorba de sârbii de la trei. Sârbii sunt morți după mecanismele cu ceas.

— Dacă nu mor duminică, îți promit că luni vin în control cu tine.

— Cum să nu mori duminică? Ne faci de râs. După ce mobilizare s-a făcut ca să fii salvat, ar fi ingrat din partea ta să nu mori. N-aș mai putea să ies din casă de rușine.

— O să-ncerc să nu te fac de rușine, dar, înțelege-mă și pe mine, aș prefera să trăiesc.

— Toți preferăm multe, dar fiecare trebuie să accepte ce i-a fost scris. N-ai niște apă rece?

Lionel se duce la frigider și umple un pahar cu Evian. Între timp, Agnès evaluează, cu un ochi expert, lucrurile din casă. Bea dintr-o înghițitură tot paharul, după care pune o întrebare, aparent dezinteresată:

— Ce-o să se întâmple cu toate lucrurile astea după – cu tot respectul – moartea ta? Am auzit că n-ai pe nimeni.

— De unde-ai auzit?

— De la Fatima; stă toată ziua cu ochii-n televizor. Până i se aburesc lentilele. De la vinul de smochine, mă-nțelegi.

— Blestemul soacrei, își amintește Lionel de antanta cordială dintre Fatima și soacră-sa, după ce aceasta din urmă s-a retras în urnă.

Inginerul e în cumpănă. Până acum nu s-a gândit la acest aspect: ce se va întâmpla cu lucrurile lui – multe, puține, tot s-a adunat ceva. Îi vine o idee:

— La noi în țară...

— Nu e Franța țara ta? îl întrerupe mirată Agnès.

— Vreau să spun, în România – se corectează Lionel – există obiceiul ca rudele mortului să împartă la săraci lucrurile rămase după el.

— Nu-s proști românii. Eu zic să nu pierdem timpul: facem un inventar și de săraci mă ocup eu.

— Există lume amărâtă în Angers?

— Mai multă decât crezi. Ce număr purtai la pantof?

— Purtam? La trecut...

— Păi de luni n-o să-i mai porți.

— 42, răspunde trist Lionel.

— Perfect, e un număr comun, îi plasăm ușor. La costum?

— 50.

— Dacă nu le vine bine, îl mai ajustează și ei. Calul de dar nu se caută de dinți – proverb algerian. Să nu uit să te-ntreb: la voi, adică la români – se corectează ea – se zice ceva când primești de pomană?

Lionel face un efort să-și aducă aminte cuvântul ăla imposibil pe care-l zic românii când primesc ceva de la un mort. Și-l amintește. Călcându-și pe inimă, spune în românește:

— Bogdaproste.

— Scrie-mi pe ceva, că nu țin minte.

Îi scrie cuvântul pe un bilețel. Între timp, Agnès face o inspecție a aparaturii din bucătărie.

— Perfect. Asta e parola noastră: când vine cineva și spune – se chinuie să citească – bog-da-pros-te, înseamnă că vine din partea mea și poți să-l servești cu un obiect. Ai să vezi, în câteva ore o să se răspândească zvonul că dai din casă și-o să te trezești pe cap cu toți profitorii. Nu deschizi decât la cine știe parola: bogdaproste, citește ea, de data asta mult mai bine. Ne-am înțeles?

— E clar.

— N-ai vrea să-ncepi cu mine?

— Ce? întreabă Lionel nedumerit.

— Împărțeala. Toată viața mi-am dorit un robot de bucătărie.

— Ia-l, *madame* Agnès. Să fie de sufletul lui Lionel.

— Bogdaproste, spune Agnès sigură pe ea, fără să mai fie nevoie de bilețel.

Scoate robotul din priză și pleacă spre ușă. Când să iasă, îi spune:

— După televizor vin mai târziu.

— Care televizor? se miră Lionel.

— Ăla, arată ea spre singurul televizor din încăpere. Ca să te iert că nu mi-ai spus. Te-am iertat.

Iese. Lionel se uită după ea perplex.

E ora 9.40. La ușă sună cineva. Lionel se miră de operativitatea portăresei. Se uită pe vizor și-l vede pe Gérard.

Despre Gérard

Gérard e și el băiat bun. Ceea ce e foarte rău pentru un ziarist. Un ziarist, ca să fie băgat în seamă, trebuie să fie rău, să scrie contondent, să n-aibă mamă, să n-aibă tată, să n-aibă nici un Dumnezeu și să știe doar de frica patronului. Cu condiția ca patronul să fie cineva, să aibă protecție politică sau să aibă mulți bani.

Din păcate pentru el, Gérard s-a îngropat în provincie unde n-a avut nici măcar ocazia unui șantaj

mai ca lumea, care să-l propulseze la Paris. Și când te gândești că fusese unul dintre cei mai buni studenți la filozofie! Se plimba prin Bernard Henri Lévy ca pe un gazon proaspăt tuns într-o zi ploioasă și avea câte-un citat din Jean-Paul Sartre la îndemână pentru orice împrejurare. Dar ce să faci cu citatele din Sartre când dai doar știri cu deciziile primarului sau cu devalizarea unui magazin de bijuterii de unde s-au furat bunuri de trei sute de euro? Noroc cu imigranții ăștia care începuseră să se omoare între ei. Ideea mobilizării generale pentru salvarea românului blestemat îl adusese în atenția mai multor grupuri de presă. Începuse deja să-și facă bagajele pentru Paris. De fapt, era hotărât să nu-și ia cu el decât un bagaj de mână. Ca Rastignac, în alt roman. Doar că Rastignac nu-și pusese laptopul în boccelușă.

Gérard intră în garsonieră pe caii cei mari.

— Domnule Frunza, am numai vești mari. Aveți un pahar cu apă?

Lionel începe să regrete că nu s-a aprovizionat cu mai multă apă plată: se anunța o zi fierbinte. Ca primă măsură de raționalizare, se hotărăște să treacă lămâiul pe apă de la robinet. Asemenea celorlalți vizitatori ai lui Lionel, Gérard soarbe apa dintr-o înghițitură.

— Asociația *Salvați-l pe Lionel* are deja aproape treizeci de mii de aderenți. Pe Twitter și Facebook sunteți cea mai notorie personalitate din Angers.

La mitingul de mâine, contăm pe cel puțin zece mii de manifestanți. Dacă nu plouă.

— Ce miting?

— Pentru salvarea dumneavoastră. S-a mobilizat și primăria: au găsit bani pentru ridicarea unui monument pe locul unde a murit Kiril.

— Primăria a găsit bani?

— A găsit banii lui Kiril: ați uitat că martirul bulgar avea asupra lui 30 000 de euro?

— Înțeleg că monumentul se ridică din banii lui Kiril?

— Păi din ai cui? se miră Gérard. Bugetul primăriei a fost votat anul trecut. Cine putea să prevadă c-o să moară Kiril?

— Esmé.

— Esmé nu e consilier municipal.

— Cum se cheamă monumentul?

— Monumentul Imigrantului Necunoscut. O să fie o statuie. S-a făcut un concurs de creație. A câștigat un proiect foarte frumos, am văzut macheta: un bărbat voinic, cu o ceafă groasă, având într-o mână un borcan de murături, gol, și în cealaltă o umbrelă, închisă.

— De ce o umbrelă?

— Ați uitat de umbrela bulgărească? Asasinarea lui Markov la Paris, de către un agent secret bulgar care a tras în el cu o armă camuflată într-o umbrelă?

— Am uitat. De ce nu-i zice atunci Monumentul Bulgarului Necunoscut? Dacă tot se face pe banii lui.

— A fost o propunere și în sensul ăsta. A căzut la vot: s-a considerat că ar băga zâzanie între imigranți. Noi o să transmitem în direct imagini de la miting. Seara, o să dea ceva și France 3. Mi s-a spus c-a venit și o televiziune din România.

— Vorbești serios?

— Mi-a spus Clovis: au cerut autorizație să parcheze carul de transmisie pe carosabil. Și acum, cea mai tare: duminică, o să facem un *sit-in* în jurul blocului.

— Ce-i aia *sit-in*?

— Un miting tăcut, la care toți participanții ocupă pașnic o incintă, se așază în fund și nu pleacă de-acolo nici bătuți. De obicei, sunt bătuți măr. E o invenție americană. La noi n-o să fie cazul de bătaie, avem toate aprobările. Să vedem pe unde-o să treacă moartea! râde Gérard ca de o glumă bună.

Lionel e de-a dreptul uluit: nu-i vine să creadă că un anonim ca el a putut stârni atâta interes. Îi pare și mai rău că trebuie să moară. Gérard îi întrerupe fără milă autocompătimirea:

— Să revenim la lucruri serioase: v-ați mai gândit la ideea mea de *reality-show*? Să știți că emisiunea de la restaurant a făcut o audiență record.

— Ți-am spus, sunt un pudic.

— La cât vă evaluați pudoarea?

Lionel nu se gândise niciodată la cât costă pudoarea cuiva. Mai ales dacă era vorba de un bărbat care crescuse la orfelinat și făcuse armata.

— Noi suntem dispuși să vă oferim 300 000 de euro, îi propune sec Gérard, întinzându-i un contract.

Lionel citește cifra de pe contract și întreabă precaut:

— Trebuie să fac și striptease în banii ăștia?

— Faceți ce doriți. Noi montăm trei camere de luat vederi. Dumneavoastră o să știți unde sunt și apăreți unde vreți, când vreți și îmbrăcat cum vreți. Avem o singură condiție: când simțiți c-o să muriți, să muriți în câmpul vizual al uneia dintre camere.

— Doar atât?

— Atât și nimic mai mult. Începem transmisia sâmbătă la miezul nopții și o terminăm duminică, la miezul nopții.

— Și dacă mor mai devreme?

— Nu-i nimic, noi continuăm să ținem camera pe dumneavoastră. Vă asigur că nimeni n-o să se miște din fața televizorului sperând că n-ați murit. În timpul ăsta, mai băgăm câte-un calup de publicitate.

— Pare destul de simplu... începe să basculeze Lionel. Mă gândesc că la 400 000 aș putea s-o dau dracului de pudoare... În fond, dacă tot mor... mi se poate trece cu vederea.

Fără o vorbă, Gérard ia contractul și-l rupe. Lionel începe să regrete că a sărit calul. Gérard scoate din geantă alt contract pe care e trecută suma cerută

de Lionel. Acesta constată că a început să devină previzibil.

— Semnați aici, îi arată Gérard.

— Când primesc banii? întreabă Lionel, în timp ce semnează.

— Mâine-dimineață, când instalăm camerele.

— Îi vreau *cash*, mi-am închis contul la bancă.

— Se-nțelege.

— Cum o să vă recuperați investiția?

— Avem zeci de propuneri de contracte de publicitate: toată lumea așteaptă semnătura dumneavoastră.

— Dacă nu e secret, de la cine sunt propunerile?

— Companii de asigurări, producători de lumânări, de sicrie, de lenjerie bărbătească, de produse de slăbit. Ca să nu mai vorbesc de micii comercianți, ca restaurantul *Duc d'Anjou*, bistroul *Aux Immigrants Heureux*, crematoriul *La Mort des Autres*, o librărie, un magazin de haine de lux. Până și un salon de dans din Nantes, care ne-a lăsat paf pe toți: s-a înscris la licitația pentru prima reclamă de după ce se instalează *rigor mortis*...

— Când se instalează... ce-ai zis tu, aleluia tangou și salsa.

— Domnule Frunza, începe să-mi placă să fac afaceri cu dumneavoastră. Păcat că e ultima.

— Nu se știe niciodată, poate pe lumea cealaltă...

Gérard bate în lemn, după care îi spune:

— Trebuie să plec, să semnăm contractele de publicitate. Să nu uit: vedeți că, de mâine, din două

în două ore, o să avem o emisiune: *Oameni care l-au cunoscut pe Lionel.*

— L-au cunoscut... Deja la trecut...

— N-o luați prea personal, e o găselniță jurnalistică. O să fie de top. Am trimis o echipă de filmare în România, pe urmele dumneavoastră: orfelinat, facultate, șantiere. Apropo, îmi puteți da un nume de amantă la care ați ținut mai mult și care să se țină încă bine?

— Era una, Jana, pe șantierul Dunăre-Marea Neagră. Avea șaispe ani când i-am tras-o. Să nu pățesc ca Polanski.

Gérard își notează într-un carnet: Jana, șantier Dunăre-Marea Neagră, 16 ani, Polanski.

— O găsim. Dacă mai trăiește, o găsim. La revedere, ne vedem mâine-dimineață.

Gérard iese valvârtej pe ușă. E gata să se ciocnească nas în nas cu Ahmed, vânzătorul de răcoritoare din fața catedralei. Ahmed îi spune lui Gérard, confundându-l:

— Bogdaproste.

Gérard se uită la el siderat, dar nu vrea nici un conflict interetnic. Drept care îi răspunde:

— De acord.

Lionel, care a auzit parola, îl introduce pe amărât în cameră.

— Sunt Ahmed, nepotul lui Agnès. Am auzit prin ce necaz treceți. Aș vrea să fiu alături de dumneavoastră... La înmormântare... N-am și eu un costum

ca lumea... O să vină atâta lume... N-aș vrea să vă fac de râs...

Lionel deschide dulapul și-i arată cele trei costume gri. Lui Ahmed însă îi sare în ochi costumul negru, nou-nouț. Pipăie stofa ca un adevărat cunoscător și-i spune lui Lionel:

— Ăsta cred că m-ar aranja.

— Ăsta mă aranjează și pe mine, o să-l port la înmormântare. Nici eu nu vreau să mă fac de râs.

Ușor dezamăgit, Ahmed ia la întâmplare unul dintre costumele gri, cu tot cu umeraș.

— Pot să iau unul și pentru frate-meu, Mehmet? N-a putut să vină, a rămas să vândă.

— Să vină personal, vreau să-l cunosc.

— O să se termine costumele.

— Asta e, îl purtați pe ăsta, cu schimbul.

— Atunci... eu vă mulțumesc și, cum s-ar zice, bogdaproste.

Când îl conduce pe ușă-afară pe Ahmed, Lionel vede că s-a format deja o codiță de trei persoane. Primul din coadă e Gamal, egipteanul, proprietarul unei prăvălii cu antichități de pe vremea faraonilor, pe care nu i le cumpără nimeni.

— Bogdaproste, spune Gamal, cu aerul că ar avea un mesaj secret de la Tutankhamon personal pentru Lionel.

Lionel îl conduce la dulap.

E ora 10.00. Pe locul unde a căzut la datorie Kiril, de fapt, pe locul unde i-a căzut în cap lui Kiril

un chinez din cauza unei datorii la bancă și a forței gravitaționale, trei francezi din Martinica se prefac că lucrează la piedestalul unei statui a imigrantului necunoscut. Se prefac, pentru că materialele de construcții pe care le-au primit le-au dat și ei mai departe, de sufletul lui Kiril. După ce au scos cofrajul, în locul unui paralelipiped de un metru patruzeci înălțime, cu o bază de un metru pătrat, a apărut un cubuleț cu latura de douăzeci de centimetri. Pe care statuia va trebui să stea, în echilibru, într-un picior. Lângă cei trei francezi este parcată o dubiță cu o antenă parabolică deasupra ei. Lângă dubiță, cunoscutul reporter frenetic Valentin Viorel Voicu, zis și Triplu Ve, transmite în direct pentru știrile de dimineață. A început fraza la ora 10.00 și acum, la 10.08, încă n-a terminat-o. Martinichezii – sau cum li s-o zice – îl ignoră complet, fiind preocupați să mai detecteze un ultim strop pe fundul cutiilor de bere. Reporterul vorbește românește (perfect):

— Dragi telespectatori, așa cum am transmis și ieri-seară, când, din păcate, n-am putut să vă spun prea multe din cauza timpului infim alocat nouă, ne aflăm în orașul Angers, din centrul Franței, sau din nord-vestul Franței, după niște cercetări mai recente, unde un conațional, inginerul Ionel Frunză, cunoscut pe aceste meleaguri și ca Lionel Frunza – (cântă) *A ruginit frunza din vii și rândunelele-au plecat* –, scuzați-mi acest scurt intermezzo liric, dar sunt realmente emoționat, unde-am rămas? A, da,

conaționalul nostru, cunoscut, din câte am reușit să aflăm, și ca *Dansatorul din Nantes* – de ce? nu știm, dar vom afla în timp util –, deci băiatul ăsta urmează să moară. Dar până să ajungem la el, vă vom spune povestea de la începutul ei. Precizez, dacă mai era nevoie, că suntem singura televiziune din România care transmite de la fața locului. Ei bine, din acest loc a început totul. Cu un chinez care a căzut pe capul unui bulgar. La propriu. Și nu singur, ci acompaniat de un bolovan. După cum vedeți, primăria din Angers a pus deja un semn de avertisment. Filmează te rog aici – îi spune operatorului să îndrepte obiectivul spre un semn triunghiular pe care este desenat un chinez căzând în cap, recognoscibil după ochii alungiți caricatural și după pălăriuța circulară, cu țugui. Dacă înțeleg bine, este vorba de indicatorul rutier *Atenție, cad chinezi!* Dar mai multe amănunte o să aflăm de la acești simpatici francezi.

Se apropie cu microfonul de muncitori și-i întreabă, în engleză (fără greșeală):

— La ce lucrați voi aici?

Martinicanii îl privesc complet nedumeriți. Reporterul le repetă întrebarea prin semne. Un martinic îi răspunde (într-o franceză aproximativă):

— Monument erou luptă Est. Serbia.

Triplu Ve, care nu știe o boabă franceză – în afară de *mersi* și de expresia *déjà vu*, pe care o pronunță cu accent englezesc ori de câte ori se referă

la transmisiunile în direct ale altor colegi de breaslă de la posturi de televiziune concurente –, traduce pentru privitorii postului, nu înainte de a-i mulțumi lui moș Martin:

— *Mersi.* După cum ați înțeles, aici se construiește un monument dedicat eroilor din Est care s-au transferat în Vest prin Serbia, în anii dictaturii comuniste. Să ne înclinăm cu respect în fața acelor înotători de excepție.

Pe stradă se apropie de reporter un grup de manifestanți care se antrenează pentru marșul de a doua zi. Duc materiale propagandistice, cum ar fi portrete ale lui Lionel făcute după legitimația de la clubul pescarilor de crap sau pancarte pe care scrie: „Salvați-l pe Lionel!", „Lionel, suntem cu tine!", „Nu, morții arbitrare!" Sunt și pancarte mai puțin angajante, cum ar fi una pe care scrie: „Cu Lionel, până la moarte!", ceea ce ar putea da de înțeles că după moarte îl vor abandona. Manifestanții se antrenează strigând „Salvați-l pe Lionel!" Triplu Ve îi face semn operatorului să focalizeze pe mărșăluitori și îndreaptă microfonul spre ei. Încercând să-i acopere, el se adresează telespectatorilor:

— După cum vedeți, întregul Angers și întreaga Franță sunt alături de românul nostru, Ionel Frunză. Numai funcționarii noștri diplomatici, plătiți din banii noștri, ignoră această dramă pe cale să se producă. Dar asta e ceva *déjà vu.*

Triplu Ve e mândru de el: într-o singură transmisie în direct, din Franța, a reușit să-și plaseze tot vocabularul franțuzesc.

De grupul muncitorilor se apropie un funcționar de la primărie. Privește mirat cubulețul de ciment și-i întreabă:

— Asta e tot ce-a ieșit?

— S-a scumpit cimentul, îi explică Martin 1. Ce-o să faceți cu statuia?

— N-ai tu treabă, îl liniștește funcționarul. Avem soluții la orice.

Martin 2 și Martin 3 nu înțeleg nimic. Valentin Viorel Voicu și mai puțin.

E ora 10.15. În biroul lui de la consulat, Anghel privește nervos transmisia lui Triplu Ve. În picioare, lângă birou, Ana Briceag, asistenta lui, freacă un ness. Nervozitatea șefului o face, pentru prima oară în scurta ei carieră diplomatică, să rateze spuma unui ness. Exact când Voicu termină de zis *déjà vu*, sună telefonul de pe canalul diplomatic. Anghel dă televizorul pe mut și ridică receptorul.

— Anghele, te uiți? se aude vocea furioasă a directorului din minister.

— Mă uit, domnule director.

Îi face semn din cap Anei să iasă.

— Și ce paștele mă-tii aștepți, să moară omul? se ambalează directorul.

— Vă rog să folosiți un limbaj diplomatic, spune speriat Anghel.

— Când o să te trimit la post, în Burundi, o să folosești numai limbajul diplomatic. Dacă până mâine nu rezolvi, te zbor!

— Dumneavoastră ce-ați face în locul meu?

— Eu nu sunt în locul tău și tu nu ești în locul meu!

Directorul trântește telefonul. Anghel iese valvârtej din birou.

E ora 15.30. Coada la pomana lui Lionel se întinde până în stradă, încurcând circulația. În ultimele ore, cel mai uzitat cuvânt în Angers a fost bogdaproste. Din păcate, toate lucrurile bune au un sfârșit. Așa și lucrurile din casa lui Lionel: n-a mai rămas nimic de dat. Românul nu și-a închipuit niciodată că există atâția oameni amărâți în Angers. Și, aproape toți, rude cu *madame* Agnès. Iese la ușă și anunță:

— Îmi pare rău, nu mai am nimic de dat.

Următorul la rând e Omar, marocanul care strânge gunoiul în Jardin des Plantes.

— Domnule Bogdaproste, nu se poate să-mi faceți una ca asta, încurcă gunoierul borcanele. Sunt Omar, mă cunoaște *madame* Agnès. Stau de două ore la coadă. Accept orice, văd că aveți un lămâi, se uită el prin fanta de lumină dintre Lionel și tocul ușii.

— Îmi pare rău, Omar, dar pe ăla nu-l dau.

— Atunci dați-mi niște bani și-mi cumpăr eu ceva ce v-ați dorit dumneavoastră și nu vi l-ați cumpărat, iar dacă vi l-ați fi cumpărat ați fi putut să mi-l dați mie acum.

Toți cei de la coadă sunt uimiți de complexitatea frazei formulate de Omar. Lionel e de-a dreptul complexat de logica marocanului. Îl bagă în vestibul și-i dă o hârtie de două sute de euro.

— Ia banii, dar nu mai spune la nimeni.

— Mai mult decât în visul meu, să vă răsplătească Dumnezeu, îi spune arabul și vrea să-i pupe mâna.

Lionel încearcă să-și amintească unde a mai auzit vorbele astea.

— Ia-ți un costum autentic de matador. Toată viața mi-am dorit unul.

— Am deja unul, spune Omar. Nu uitați că strămoșii mei au stăpânit Spania. Păstrez banii, dar la înmormântarea dumneavoastră vin îmbrăcat în matador. Și-mi îmbrac și copiii în picadori.

— Te rog încă o dată, să nu spui nimănui de banii ăștia.

— Cum o să spun? Dacă află nemâncații ăștia, nu mai scăpați de ei.

Omar pleacă. Următorul la rând e Samir, kurdul. Văzând că i se închide ușa în nas, Samir începe să scoată niște strigăte de „Bogdaproste" ca un războinic sioux. Lui Lionel puținul păr care i-a rămas pe cap i se face măciucă. În panică, deschide ușa

debaralei. Vede o pungă de la Carrefour în care mai sunt două cărămizi întregi. Crapă ușa și-i dă punga lui Samir, spunându-i:

— Poftim, să-ți faci o casă.

Samir încetează să strige. Pentru el, care toată viața a dormit în cort, două cărămizi înseamnă începutul unui vis frumos. Lionel e hotărât să se țină tare: nu va mai deschide nimănui. Timp de o jumătate de oră, soneria continuă să sune. Se aud și niște pumni zdraveni în ușă. Chiar și niște înjurături în mai multe limbi străine, necunoscute lui Lionel. Ignoră totul. Se întinde pe salteaua care e pusă direct pe podea. Desface o sticlă de șampanie și se bucură că a făcut câțiva oameni fericiți.

E ora 16.30. Lucrurile s-au liniștit de tot, iar sticla de șampanie s-a golit de tot. Se aude un târâit timid de sonerie. Lionel se duce la ușă în vârful picioarelor. Se uită pe vizor și vede o văduvă. I se pare cunoscută. Da, e moștenitoarea din anticamera notarului. Cea care i-a ținut hainele ude. Surprins de această apariție, uită că e doar în boxeri și în maiou și-i deschide.

— Îmi cer scuze pentru atunci…

— Nu trebuie. Vă stă foarte bine în boxeri. Atunci erau și mulați. Vreau să spun muiați.

— Pot să vă ajut cu ceva?

— Cu multe. Dar o să mă mulțumesc și cu mai puțin, nu sunt pretențioasă. După atâta doliu... Țineți-mi puțin asta.

Văduva îi dă pălăriuța neagră, cu voaletă. Pe urmă îi dă haina de la taior. Pe urmă fusta, bluza, pantofii, colanții, furoul, sutienul și, la urmă, chiloții. Văduva seamănă acum cu o femeie goală, iar Lionel cu un garderobier. Situația devine penibilă pentru că Lionel e doar în chiloți, iar văduva se ține foarte bine. Doamna are și o explicație pentru acest striptease fără muzică:

— Sunt din Nantes, dacă asta vă spune ceva.

— Trebuie să-mi spună? întreabă Lionel, încercând să-și camufleze cât mai bine surescitarea cu hainele văduvei.

— Acum un an, mi-a venit rândul să fac parte dintre cele șase dansatoare care-și puteau încerca norocul la dumneavoastră în prima duminică din lună. Îmi pregătisem o costumație irezistibilă. Cred că m-ați fi ales.

— Așa cred și eu, spune Lionel, cu ochii fixați pe sânii ei.

— Duminica aia, la prânz, bărbatul meu a făcut apoplexie.

— Ați gătit ceva picant?

— N-a făcut apoplexia la mine acasă. A făcut-o acasă la amantă. Ca să respect aparențele, am păstrat doliu după el. Astăzi se împlinesc douăsprezece

luni de la înmormântare. De câteva minute, nu mai sunt în doliu.

— Am observat.

— Am auzit c-o să muriți duminică.

— Așa se zice. Mai precis, e una, Esmé, care zice.

— Esmé e una care n-a fost aleasă într-o duminică, nu-i așa?

— Nu-i așa.

— Nu contează. Eu am venit pentru dreptul meu: vreau dansul care mi s-ar fi cuvenit.

— V-aș servi cu plăcere, dar n-am radiocasetofon. S-a stricat.

— Putem sări peste dans.

— N-am nici pat.

— Ce, ăla de la hotelul gării era pat?

Lionel nu mai are scăpare. Dă drumul hainelor și se bucură că a păstrat măcar salteaua.

E ora 17.40. Lionel, întins pe saltea, cască leneș. Se gândește la câte partide de amor a ratat în cei cinci ani de abstinență cvasitotală, irosiți în așteptarea cetățeniei franceze. Oare câte femei din Nantes ar fi putut face fericite? Sau din Angers? Sau din regiunea Maine-et-Loire? Se oprește aici cu geografia, pentru că aude un țârâit de sonerie. Ar putea fi un amărât care nu s-a putut învoi de la serviciu la timp și încearcă o ultimă șansă. Lionel îi strigă:

— Nu mai am nimic de dat!

Omul de la ușă sau n-aude, sau nu înțelege franceza, pentru că mai sună o dată, lung. Lionel se scoală nervos că a fost întrerupt din Turul Franței și se apropie de ușă. Se uită pe vizor. Ceea ce vede nu e nicidecum un arab și cu atât mai puțin un amărât. Individul își șterge transpirația de pe frunte cu o batistă, după care scoate un pieptene din buzunarul de la piept și și-l trece prin freză. Fără să știe de ce, Lionel presimte că dincolo de ușă se află brațul lung al Securității.

De fapt, e Anghel, de la consulat.

Despre Anghel

Anghel nu e nici pe departe un băiat bun. Ba, la viața lui, a fost chiar foarte rău. Acum a îmbătrânit și nu mai găsește satisfacțiile de pe vremuri, când se putea juca în voie cu destinele oamenilor. Ca să nu-și piardă îndemânarea, le face rapoarte scurte colegilor din consulat, care se feresc de el. Dar nu îndeajuns.

La școala de ofițeri din Băneasa – înainte de a-și da, la ordin, examenul de intrare în diplomație –, era reputat pentru viteza de reacție și pentru lovitura de pumn. În zilele așa-zisei revoluții române, fusese când terorist, când revoluționar. Era s-o și încurce. Noroc că s-au recunoscut între ei în subteranele CC-ului. Ce-au mai râs!

Tempi passati. S-au dus vremurile bune când Securitatea era Securitate și nu trebuia să se ascundă după acronime de doi lei și un sfert.

Lionel îi spune:

— Ia prețul din fața ușii! Atât mi-a rămas.

Omul se apleacă și ia prețul. După care, în loc de „bogdaproste", spune, în românește:

— Sunt Anghel, de la consulat.

Lionel ezită între a deschide și a nu deschide. Deschide.

— Intrați, îi spune el, evident, în franceză.

Anghel intră cu prețul într-o mână și cu o servietă Samsonite – cumpărată din banii proprii – în cealaltă. Se oprește în vestibul ca să aprecieze situația locativă a *obiectivului.* Indus în eroare de goliciunea garsonierei, crede că Lionel e un nenorocit care împușcă francul. În Franța. Așa că-l ia tare, pe românește:

— Zi așa, Ionele, ai uitat limba română?

— Vă rog să nu mă tutuiți, că nu suntem în România, îi răspunde Lionel în franceză. Noi, în Franța, ne adresăm la persoana a doua plural. Faceți un efort. Altfel, vă dau afară. Dacă aveți dificultăți de exprimare în franceză, puteți vorbi în română. Dar eu o să vă răspund în franceză.

Lui Anghel îi vine să-i tragă un dos de labă. Se abține în ultima clipă, realizând că, din păcate, nu se află în România.

Lasă prețul în vestibul, intră în casă și se așază pe singurul scaun rămas. Lionel se întinde pe saltea.

— Trăiți ca un pustnic, începe Anghel să se exprime în franco-română.

— Pustnicii n-aveau lumină electrică. Scurt, că mă grăbesc: nu mai am mult de trăit.

Anghel își deschide tacticos geanta: știe că *obiectivul* trebuie ținut sub presiune, ca să clacheze. Asta înainte de-a aplica cealaltă metodă sigură: bătaia.

— Domnule Frunză, am primit ordin să vă salvez. Deși, personal, cred că totul e o prostie, cu rezonanțe de mistică burgheză, am venit să vă ofer un bilet dus-întors, cu TAROM-ul, până la București. Plecați diseară și vă întoarceți luni. Aveți aici și un voucher, să vă petreceți weekendul la o pensiune, în Munții Retezat. E un loc în care nici moartea nu poate ajunge.

— De ce? întreabă Lionel, dintr-odată interesat.

— Din cauza drumurilor, râde Anghel de atâta inocență. N-au fost reparate de treizeci de ani.

— Propunerea dumneavoastră e o prostie.

— Așa am zis și eu, dar șefii mei sunt de altă părere. Vă mai dăm și treizeci de euro diurnă, ridică Anghel oferta la un nivel la care puțini români pot să reziste.

— Ce fel de diurnă? se preface Lionel că nu pricepe, francez *in spe* fiind.

— De supraviețuire. Sperăm să vă ajungă banii ăștia să supraviețuiți: în România, viața unui om a rămas ieftină.

Anghel îi întinde biletul, voucherul și plicul cu bani.

— Vă rog să semnați aici de primire.

Lionel are chef de hârjoneală. Citește biletul de avion și spune:

— Văd că e la clasa economic. Vreau la business class. Și nu cu TAROM-ul, vreau cu Lufthansa, are mâncarea mai bună.

Trebuie reamintit că Lionel n-a călătorit în viața lui cu avionul. Anghel începe să-l urască. Dar, în fond, nu dă de la el și acceptă:

— Dau un telefon și se rezolvă. Când ajungeți la ghișeul Lufthansa din aeroport, o să aveți un bilet la business class.

Lionel scoate banii din plic și vede că sunt doar șaizeci de euro.

— Ce-i porcăria asta?

— Două zile de diurnă a câte treizeci de euro: sâmbătă și duminică.

— Vă bateți joc de mine? Păi, ziua de azi și ziua de luni?

Anghel, în disperare de cauză, mai scoate șaizeci de euro.

— E împotriva normelor, dar ce nu facem noi ca să salvăm un cetățean român care de luni va fi cetățean francez?

— Iar treizeci de euro e puțin. Nu poți nici măcar să comanzi o porție de creste de cocoș. Și eu mănânc creste de trei ori pe zi.

— Creste de cocoș? începe Anghel să-și piardă răbdarea.

— Și coițe de cocoș la micul dejun. Ați încercat vreodată? Sunt un deliciu. Dați-mi trei sute pe zi și batem palma.

— E mai mult decât diurna prim-ministrului.

— El nu e în pericol să moară.

Anghel e disperat: are mână liberă să-i satisfacă anumite toane lui Lionel, dar dacă acceptă diurna asta, s-ar putea să-i fie imputată.

— N-am atâția bani la mine, n-am fost pregătit.

— Veniți altă dată, când o să fiți pregătit.

Anghel se caută prin toate buzunarele, inclusiv prin cel în care ascunde banii de nevastă-sa. Reușește să încropească suma de o mie două sute de euro. Îi întinde banii lui Lionel, alături de o hârtie cu antet, pe care-o completează în grabă.

— Vă rog să-mi semnați aici de primire.

— Înainte de-a semna, pot să vă rog ceva?

— Sigur. Că până acum nu m-ați rugat nimic, încearcă Anghel o ironie ieftină.

— Puteți să mă primiți luni în audiență?

— Cu cea mai mare plăcere, crede Anghel că partida a a luat sfârșit. De ce?

— Ca să te scuip în gură, îi spune calm *obiectivul.* Dacă nu vin, înseamnă c-am murit.

Lionel îi aruncă în față biletul, voucherul, banii și foaia cu antet. Se ridică de pe saltea și urlă:

— Ieși afară!

— Pardon? se miră Anghel, adunând cu grijă banii de pe podea.

— Afară! N-am nevoie de grija voastră! Din cauza voastră am fugit din țară! Lăsați-mă măcar să mor în pace. Afară!

Anghel a terminat de făcut curățenie pe jos. Bagă toate hârtiile în Samsonite, banii în buzunarul secret și scoate o altă hârtie, pe care i-o întinde lui Lionel. Revine la limba română:

— Știam c-așa o să reacționezi, ți-am citit dosarul. Poți să-mi semnezi o declarație c-am încercat să te salvez?

Lionel îl prinde de piept și începe să-l împingă spre ușă. Anghel nu mai rabdă: încearcă să-i dea un dos de labă, să-l țină minte:

— Asta ca să nu uiți de unde-ai plecat.

Numai că dosarul lui Frunză Ionel nu mai fusese actualizat de mult și nu conținea informația recentă că era un karateka performant. Lionel parează lovitura cu brațele făcute X.

— Cât o să mai trăiesc, n-o să mă mai bată nimeni vreodată!

Anghel simte o durere ascuțită în braț. Stoic, spune:

— De noi ai scăpat. De moarte – nu.

— Hai, *Allons enfants de la patrie* de-aici până nu mă enervez! Și ia și prețul, să nu zici c-ai bătut drumul de pomană până la Angers.

Anghel își continuă drumul spre ușă fără să se aplece să ia prețul. Lionel strigă după el:

— Ai dreptate, ce să faci tu cu un preț? Tu *ești* un preț! Pentru asta ai fost școlit.

Deși sună ca dracu', Lionel chiar așa i-a zis. Anghel se îndepărtează, mormăind ceva din care un cititor de pe buze experimentat ar fi identificat cu certitudine cuvântul „mă-tii".

E ora 19.00. În sala de consiliu a primăriei din Angers este întrunită celula de criză constituită pentru prevenirea tulburărilor posibile în urma manifestațiilor de masă anunțate întru salvarea lui Lionel: marșul de sâmbătă și mitingul de duminică. Subprefectul face prezența.

— Armata?

— Prezent, răspunde un general.

— Poliția?

— Prezent, răspunde Clovis, considerat cel mai în măsură să coordoneze operațiunile specifice.

— Jandarmeria?

— Prezent, răspunde un căpitan jignit că a fost strigat după Clovis.

— Pompierii?

— Prezent, răspunde un domn fără nici un grad la vedere, dar cu o strălucitoare cască de alamă.

— Serviciile secrete? întreabă subprefectul cu o voce ușor scăzută.

Cinci indivizi, despre care toată lumea se întrebase până acum ce căutau acolo, toți fiind deghizați în boschetari, lasă capetele în jos.

Subprefectul numără capetele plecate:

— Unu, doi, trei, patru, cinci. Toate serviciile secrete – cel puțin alea de care știu eu – sunt prezente. Domnilor, are cineva de raportat vreo situație specială, care ar putea scăpa de sub control?

Ca de obicei la astfel de reuniuni, toți cei prezenți tac mâlc, semn că situația e sub control. Subprefectul vrea totuși să se asigure:

— Clovis, ai vreo informație interesantă despre domnul Frunza, pe care ar trebui s-o cunoască toți cei de față?

— În afară de faptul că s-a culcat cu toate femeile din Nantes, e un tip absolut banal.

Generalul cere un pahar cu apă. E din Nantes.

E ora 20.15. Lionel se află la birou, în fața caietului de memorii; n-a mai scris nici un rând. A vrut să înceapă cu viața de la orfelinat. Ciudat cum își amin-

tea fiecare detaliu, fiecare bătaie, fiecare durere. Și-a amintit că, atunci când a început să citească, primul lucru care l-a șocat a fost afișul de la intrarea în sala unde erau expuși pentru înfiere. Scria mare, cu litere de tipar: *Nu hrăniți orfanii, se învață prost!* Pe cine ar putea interesa, în Franța, viața unui orfan român? Face o socoteală în cap și își dă seama că toată viața lui încape pe maximum douăzeci de pagini, la două rânduri și cu corp 16. Se hotărăște să-i dea banii înapoi lui Étienne. Soneria sună pentru a enșpea oară. De data asta e Liliane. Vede casa goală și – reflex profesional – îl întreabă:

— Ai dat faliment personal?

— Nu, am dat de pomană lucrurile care nu-mi mai trebuiau. Un obicei românesc.

— Și dacă n-o să mori?

— O să-mi cumpăr altele. Am câștigat la bani zilele astea, c-o să fiu cel mai bogat mort din cimitir.

— Ești irecuperabil, ai înnebunit de tot. De când ți-a cobit escroaca aia c-o să mori, nu faci decât să-ți plângi de milă. Scuză-mă, dar pentru un inginer ești destul de infantil. Și te și repeți. Mi-e tot mai greu să te suport.

— Și mie.

— Pardon? se opărește Liliane, înțelegând greșit.

— Și mie mi-e tot mai greu să mă suport. Mai am o zi de trăit și-mi dau seama că n-am ce face cu ea.

— Și dac-ai mai avea treizeci de ani de trăit?

— Ar fi același lucru: n-aș avea ce face cu ei. M-am gândit zilele astea dacă există ceva pentru care ar merita să fac orice ca să mai trăiesc. Crede-mă, n-am găsit nimic. Iar să trăiesc doar ca să trăiesc n-are nici un haz.

— Dacă toată lumea ar gândi ca tine, am fi o lume de sinucigași.

— *Suntem* o lume de sinucigași, dar puțini au curaj s-o facă.

— Noapte bună. Luni o să râdem de toate astea.

— Nu stai la o șampanie?

— Când o să avem ce sărbători.

— Duminică e ziua mea.

— Vorbim duminică.

Lionel o conduce până la ușă. Închide ușa în urma ei. Observă că n-a bifat ziua de *joi* în calendar. O bifează. Desface o sticlă de șampanie.

Capitolul 6

în care apar oameni care l-au cunoscut pe Lionel, populația din Angers sare în apărarea lui, Sandu Mutălăul devine erou necunoscut, iar prezicerea lui Esmé privind-o pe oloagă se adevereşte. Lionel are o revelație.

E sâmbătă, 12 mai, ora 8.45. Lionel se trezește cu greu. Vede pe fereastră un soare splendid, să nu-ți mai vină să mori. Avea dreptate săracul Jacques Brel: *C'est dur de mourir au printemps*. Se scoală alene din pat și se îndreaptă spre debara, ca să ia extensorul. Debaraua e – pardon de expresie – goală puşcă. La fel și restul garsonierei: parcă prin casă au trecut portăreii sau, și mai rău, țiganii – pardon de expresie. Se uită cu tristețe la lămâi: e clar c-o să-și dea duhul odată cu el. Face o ultimă tentativă: varsă în ghiveci toată cenușa care i-a mai rămas și-l inundă cu Evian de la frigider. Reintră în cameră. Se dezmeticește cu greu: șampania Moet lasă urme adânci asupra memoriei recente, fapt constatat clinic. Își amintește ce s-a întâmplat cu o zi înainte, cum a dat totul de pomană și cum s-a hotărât să-și aștepte moartea în liniște.

Liniștea e tulburată de sonerie. Lionel nu se mai obosește să întrebe cine e și deschide. La uşă e Gérard

cu băieții de la tehnic, care au venit să instaleze camerele de luat vederi pentru cel mai mortal *reality-show* din istoria televiziunii. I-au adus și un televizor cu plasmă, să se vadă în condiții optime.

— Merge treaba, domnule Frunza? se interesează Gérard, în timp ce tehnicienii încep să întindă cablurile.

— Unsă. Mai exact, stropită, îi arată Lionel două sticle de șampanie căzute la datorie.

— Nu e grav. Văd că v-ați hotărât să evoluați într-un decor minimal, îi arată Gérard scenografia îndrăzneață, constând într-o saltea, un scaun și un birou.

— Vreau să evoluez în voie. Ai adus banii?

Producătorul scoate dintr-o servietă Lancel un plic care dă pe afară și o foaie cu antet. După episodul cu Anghel de la consulat, Lionel citește atent hârtia. Constată o neconcordanță pe care i-o semnalează:

— Noi ne-am înțeles la 400 000 și chitanța e pentru 450 000. Ți-ai pus și tu ceva deoparte?

— Scuzați-mă, am uitat să vă spun: am mărit suma cu 50 000 pentru că vrem să vă rugăm să începem transmisia de la 10 seara în loc de 12. Am adunat atâta publicitate, că nu facem față altfel. E vreo problemă?

Lionel începe să numere banii. Sunt fix 450 000. Semnează chitanța.

— Nici o problemă, răspunde el, ascunzând banii sub saltea de față cu toată echipa de televiziune, alcătuită numai din oameni foarte integri, ca toți cei

care lucrează în acest domeniu reputat în primul rând pentru moralitate și, în ultimul rând, pentru talent.

— Trebuie să plec. Nu uitați să deschideți televizorul peste o oră. O să aveți niște surprize. Băieții au făcut o treabă grozavă în România.

— Mă uit, neapărat.

— Lăsați-l aprins tot timpul, o să avem o transmisie în direct când marșul o să ajungă la Jardin des Plantes.

— Crezi c-o să vină cineva?

— Contăm pe minimum zece mii de participanți. În orice caz, asta e cifra pe care o s-o declarăm.

— Și dac-o să fie mai puțini?

— Noi alegem unghiul de filmare, îi face Gérard cu ochiul. Aveți încredere, suntem profesioniști. Pe curând... și, dacă nu ne mai vedem în viața asta, nu uitați că „Existența noastră ține de efemer", cum a zis Sartre.

— Se pricepea.

Gérard pleacă. Tehnicienii continuă să întindă firele. Lionel se așază pe saltea, deasupra banilor. Ca măsură de precauție.

E ora 9.30. La capătul Bulevardului Carnot, începe să se închege coloana manifestanților. Autorizația pentru demonstrație a fost cerută în numele organizației non-guvernamentale *Salvați-l pe Lionel*! Primul rând este alcătuit din personalități atât locale, cât și de la Paris. Pilierii care întind de-o parte și de

alta a rândului bannerul cu lozinca mobilizatoare „Salvați-l pe Lionel!" sunt doi rapperi voinici, aflați pe pozițiile 7, respectiv 9, în ultimul top publicat de revista *NRJ. Talonneur* este chiar Claude Fernandez, patronul bistroului *Aux Immigrants Heureux*, care a lăsat baltă lucrările de reamenajare a localului pentru a-i aduce un ultim omagiu clientului său. Trebuie spus că domnul Claude s-a implicat masiv în operațiunea de salvare a lui Lionel, fiind ales în unanimitate trezorierul organizației. Ținându-l de braț pe patron, la dreapta lui stă Fernando, corepetitorul din Nantes, iar la stânga profesorul de chirurgie plastică Laurent Delacroix, fervent apărător al drepturilor omului – când i se ivește ocazia. La brațetă cu profesorul stă domnul Anatole, rus alb, din partea asociației pescarilor de crap din regiune. Omul nu vrea să-l piardă pe Lionel, singurul membru al asociației cu cotizația la zi. Mai este și un cunoscut politician de toate culorile și din toate circumscripțiile, care a cerut să nu i se dea numele și să fie filmat doar din profil. Poartă ochelari negri și un fular roșu, care-i ascunde ridurile de pe gât. Nu trebuie uitat nici Ahmed, care-l ține de braț pe politician, al cărui simpatizant a fost de pe vremea când acesta era troțkist pe față și frontist prin spate. Ahmed poartă un costum gri, pe care n-a apucat să-l ajusteze, drept care pantalonii i se opresc deasupra șosetelor. Dar nimeni nu observă pentru că Ahmed nu poartă șosete. Poziția lui în rândul întâi se explică prin insisten-

ţele lui *madame* Agnès, devenită, retroactiv, membră fondatoare a ONG-ului. Mai sunt şi două junioare, în T-shirt şi fără sutien, care vor să-şi arate susţinerea cu orice preţ. Au fost recomandate de profesorul Delacroix, care le modelase conştiinţele înainte de criza economică. În total, la o numărătoare onestă, sunt vreo două sute de simpatizanţi pro-Lionel, dintre care cel puţin treizeci sunt beneficiari ai pomenii lui din ziua precedentă. Situaţia nu e disperată, pentru că sâmbăta lumea se trezeşte mai greu. Dacă-i punem la socoteală şi pe jandarmii deplasaţi ca să asigure ordinea, pe poliţiştii în civili şi pe agenţii secreţi care urmează să se infiltreze pe traseu, putem conta, deja, pe cinci sute de participanţi.

După un mic consiliu de război, coloana se pune în mişcare. Animatorii, selecţionaţi cu grijă dintre suporterii echipei SCO Angers, sunt plătiţi cu cincizeci de euro pentru o prestaţie de opt ore, maximum de timp permis de sindicatul lor. Băieţii ar sta şi mai mult, dar în seara asta echipa lor favorită are un meci de tradiţie cu echipa din Arles, meci care se poate termina cu o excitantă bătaie între suporteri. Încep să urle, sacadat, în portavoce:

— Salvaţi-l pe Lionel! Salvaţi-l pe Lionel! Salvaţi-l pe Lionel!

La ferestrele blocurilor încep să apară curioşi care întreabă:

— Cine-i Lionel?

— Nu știm, dar trebuie salvat cu orice preț! vine răspunsul din diferite părți ale coloanei.

— Venim și noi, v-ajungem din urmă, spun tot mai mulți familiști din Angers, amatori de o plimbare în aer liber pentru o cauză nobilă.

În mai puțin de o jumătate de oră, coloana numără peste patru sute de oameni după estimările poliției și două mii după estimările presei.

E ora 10.00. Lionel deschide televizorul. Pe ecran apare un generic îndoliat: „Oameni care l-au cunoscut pe Lionel", pe muzica stenică a marșului funebru. Folosirea perfectului compus îi dă frisoane mai mari decât muzica.

Emisiunea începe promițător, într-un azil de bătrâni, unde reporterul – experimentatul Lucien Racaille – a descoperit-o pe Florica Amântulesei, fostă femeie de serviciu la Casa de Copii numărul 4. Florica are 82 de ani, este complet senilă și molfăie o ciocolată cu alune dăruită de reporter. Lucien îi pune întrebările prin intermediul unei traducătoare recomandate de Centrul Cultural Francez de la București. Traducătoarea trebuie să repete fiecare întrebare de mai multe ori, prescurtând-o de fiecare dată, până o aude Florica. Din contră, fiecare răspuns este repetat de mai multe ori, adăugit de fiecare dată, până când înțelege și Lucien despre ce e vorba. Reportajul a fost trimis în ultima clipă și nu a mai

putut fi editat. Telespectatorii sunt puși în situația de-a asculta un dialog de surzi, cu o surdă autentică: Florica.

Singurul care reușește să înțeleagă ceva e Lionel. Iată, pe scurt, ce a spus fosta femeie de serviciu:

— Maică, eu am lucrat peste patruzeci de ani la orfelinat și am ieșit cu o pensie de căcat (traducerea franceză fiind *pensie modică*). Merita să lucrezi acolo, chiar dacă salariul era mic: furam mâncarea copiilor (traducerea: *mâncam ce mâncau și copiii*) și luam acasă tot ce puteam: hârtie igienică, săpun, detergent (traducerea: *aduceam de acasă tot ce puteam, ca să îmbunătățim traiul copiilor: ciocolată, carne, hârtie igienică*). Copiii erau foarte răi (*neastâmpărați*) și trebuiau bătuți (*îndrumați*) cu nuiaua (*cu vorba bună*). Mi-amintesc de Ionel. Pe toți îi chema Ionel, în afara ălora pe care-i chema Vasilică. Mi-amintesc de unul, Ionel, care nu voia niciodată să întindă mâinile și să zică: *Ia-mă pe mine*. Noaptea îl închideam afară (*îl izolam*), într-o baracă (*într-un izolator*) păzit de un câine (*cu lumina stinsă*).

Aici, traducătoarea și-a șters o lacrimă, spre mirarea lui Lucien Racaille, care, din traducere, a înțeles că orfanii români o duseseră ca în sânul lui Avram.

Lionel încearcă să-și aducă aminte cum arăta Florica tânără. Nu reușește. Se duce la baie.

Când se întoarce, are un atac de nostalgie: Lucien îi ia un interviu Janei, amanta lui minoră. A lui

Lionel, să nu se înțeleagă greșit. Lucien Racaille n-a avut niciodată o amantă. Minoră. Amante majore, a avut câteva. Și speră ca diseară să puncteze și la interpreta emotivă de limba română: se vede după felul în care îi soarbe din ochi traducerile.

Jana nu s-a schimbat prea mult: are doar douăzeci de kilograme și treizeci de ani în plus. E în parc, cu o nepoțică. Lucien intră direct în subiect:

— Ne aflăm în frumosul oraș Agigea, unde stăm de vorbă cu doamna Jana, care l-a cunoscut pe Lionel în niște împrejurări particulare. Doamnă Jana, ne puteți spune în ce împrejurări l-ați cunoscut pe Lionel?

Jana îi răspunde cu o întrebare precaută:

— Emisiunea se dă și în România? Pentru că eu... între timp... am devenit femeie serioasă. Adică sunt o femeie serioasă, cu bărbat, cu copii. Asta e nepoțica mea, Angelica. Uită-te, mamă, în aparat, să te vadă francejii! o îndeamnă ea pe fetiță, care aruncă o lopățică de nisip drept în cameră. Bine, eu eram serioasă și când l-am cunoscut pe Lionel. Era un băiat tare finuț. Și timid. Dacă n-aduceam eu vorba... eram și astăzi fată mare... Glumesc, bineînțeles. Că n-am fost nici atunci când l-am cunoscut pe Lionel. A fost o epocă de realizări mărețe.

Nitam-nisam, începe să cânte *Partidul, Ceaușescu, România*. Lionel crede că trăiește un coșmar. Lucien se uită la traducătoare, așteptându-se să

cânte și ea versiunea în franceză a acestui frumos cântec popular românesc. Traducătoarea e mută: nu interpretează nimic. Momentul penibil e salvat tot de Jana, care se oprește brusc din cântat:

— Nu mi-ați răspuns, emisiunea se dă și în România?

— Nu cred, răspunde Lucien.

— Atunci, pot să vă fac o confidență: Ionel era un dulce. Și dansa un twist cu figuri de ne dădea pe toate pe spate. Dacă nu l-aș fi văzut dansând, nu știu dacă m-aș fi uitat la el, era cam pricăjit. Mai avea și ochelari, ce mai, moartea pasiunii! Dar când dansa, era Fred Astaire, nu alta. Îl știți, nu? Dansatorul de step din filmele americane. În Franța aveați *Télecinemateca*? Noi aveam.

Lionel e emoționat până la Dumnezeu: ce emisiuni știu să facă francezii ăștia! Zău dacă nu merită să devii cetățean francez numai pentru atât! S-o descopere ei pe Jana tocmai la Agigea și să-i smulgă mărturisirea că, pentru ea, el a fost Fred Astaire, ăsta da, profesionalism! În cadru intră însă brusc un bărbat care-i trage o pereche de palme Janei, o apucă de-o aripă și o scoate din cadru. Emisiunea e întreruptă de un calup de publicitate.

Lionel stinge televizorul.

E ora 11.00. Conform desfășurătorului, mărșăluitorii ajung în locul unde urmează să fie dezvelită

statuia imigrantului necunoscut. Sunt mai multe televiziuni la fața locului, dar cea mai bună poziție o are televiziunea din România. Explicația e simplă: ca să economisească banii de hotel, Triplu Ve, operatorul și șoferul au dormit în mașină, lângă monument. Când s-au trezit de dimineață, au avut o mare surpriză: deși la culcare lăsaseră un piedestal gol, acum un frumos cearșaf acoperă ceva care pare a fi un om.

Demonstranții se opresc în fața monumentului. Francis și Didier – chelnerii de la bistroul imigranților fericiți – servesc toată adunătura cu *pepperoni* din două borcane mari, rămase de la ultima livrare a lui Kiril. Însărcinatul cu afaceri culturale al primăriei ține un scurt discurs plin de bun-simț:

— Dezvelim, în această zi festivă, un monument dedicat imigranților care au căutat în Franța pământul făgăduinței și nu l-au găsit. Prin eforturile primăriei, am reușit să facem un monument modest, dar semnificativ pentru solidaritatea dintre noi și ei.

Trage de un șnur și cearșaful cade. Rămâne o statuie de bronz, care ține, ridicată spre cer, o umbrelă închisă și sub braț un borcan.

Triplu Ve se simte atins de aripa inspirației și începe să peroreze pentru fidelii lui telespectatori:

— După cum observați, francezii au un obicei foarte original la dezvelirea statuilor: servesc *pepperoni*

din borcane mari. Poate o să învățăm și noi câte ceva de la această mare cultură. O să mă apropii și eu ca să gust.

Îi face semn operatorului să se țină după el prin mulțime. Ajunge cu greu la Didier, își bagă mâna până la cot în borcan și pescuiește un *pepperone* roșu. Mușcă din el. Îi ies ochii din cap ca la melc. Vrea să facă un comentariu, dar, pentru prima oară în glorioasa lui carieră, nu reușește să articuleze nici un sunet. Cel care coordonează știrile din studioul din România se orientează și bagă publicitate.

Când îi revine vocea lui Triplu Ve, manifestanții sunt deja departe. În urma lor au rămas două borcane goale la picioarele statuii, în care s-au strâns deja câteva monede aruncate de trecători miloși. Freneticul reporter se uită mai atent la statuie. Mutra imigrantului necunoscut i se pare cunoscută. Seamănă leit cu Sandu Mutălăul, mimul care făcea bani pe litoralul românesc reușind să stea nemișcat minute-n șir, ca o statuie. Cei mai mulți bani îi scotea pozând ca Jupiter pe digul de la Neptun. De câțiva ani, dispăruse din peisaj. Pe vremuri, Triplu Ve făcuse un reportaj de senzație cu mimul, reușind să vorbească singur un sfert de oră, timp în care Sandu nu scosese un cuvânt, nu clipise, nu respirase. Sau, cel puțin, nu se văzuse că respira.

Se apropie de statuie și-i șoptește:

— Sandule, tu ești? Hai, mă, că nu spun la nimeni.

Statuia rămâne de bronz. Reporterului îi vine o idee. Se apleacă spre borcane. Are impresia că și statuia își apleacă ușor privirea. Triplu Ve se decide: ia cele două borcane cu bani și o rupe la fugă. Operatorul – după el. Sandu Mutălăul aruncă umbrela și borcanul și se ia după ei. Trecătorii din Angers rămân statuie.

E ora 12.10. Lionel reaprinde televizorul. Are un șoc: o vede pe Esmé în prim-plan.

Despre Esmé, totuși

Esmé a fugit din țară prin anii '70, după publicarea „Tezelor din iulie", în semn de protest față de noua orientare politică din România, ca urmare a vizitei făcută de Ceaușești în China și Coreea de Nord. Avea pe-atunci doar patru ani, putând revendica oricând statutul de cea mai tânără disidentă. Părinții ei erau țigani căldărari. Au ascuns-o într-o căruță cu coviltir când au trecut granița în Austria.

Foarte de tânără, a dovedit însușiri paranormale, făcând să dispară numeroase portofele pe toate liniile de metrou din Paris, dar și la cozile de la Turnul Eiffel, Luvru și, performanță foarte rară, la Muzeul Rodin, unde nu prea e aglomerație. La fragеda vârstă de șaisprezece ani, a devenit clarvăzătoare practicantă într-o zonă cu vad din Marché aux Puces.

Din cauza concurenței foarte mari din capitala Franței și a unei anchete nefondate a poliției, a mai emigrat o dată. De data asta pe Valea Loarei, unde abundă turiștii cu viitor. Pe care aceștia vor să și-l cunoască anticipat.

Deși *freelancer* prin vocație, ca toată nația ei, a militat pentru înființarea asociației nonprofit *Sorcières de France*. Ca membră fondatoare, s-a bătut ca o drăcoaică pentru recunoașterea vrăjitoriei ca profesiune liberală, fiind prima care a primit licența de liberă practică în acest domeniu de viitor. A militat pentru interzicerea rugurilor în Franța și a arderii de vii a vrăjitoarelor dovedite. Pentru meritele ei organizatorice incontestabile, a fost aleasă trezorier pentru regiunea Maine-et-Loire. În această calitate, se zbate să obțină reducerea TVA-ului la 5% pentru serviciile de magie și ghicit, ca în cazul restaurantelor. A comandat un studiu la Ernest & Young care să certifice că această scădere nu va avea un impact semnificativ asupra încasărilor la buget. Ba, din contră, scăderea TVA-ului ar putea avea efecte benefice asupra economiei Franței, pentru că tot mai multe vrăjitoare vor înceta să lucreze la negru, preferând să plătească un impozit mai mic. Astfel, într-un viitor nu prea îndepărtat, magia neagră va dispărea cu totul, lăsând locul magiei albe.

În ultimul timp, Esmé s-a simțit tot mai obosită. A început să i se pară că nu mai vede atât de clar

în globul de cristal. Îi e frică să-și ghicească propria moarte. Ar însemna să încalce statutul asociației *Sorcières de France*.

Interviul are loc în rulota ei. Esmé arată strălucitor, cu coama de păr blond proaspăt scoasă de la curățătoria ecologică. Cu o mână mângâie globul de cristal, cu cealaltă, țeasta lui Edy, piticul. Gérard în persoană e cel care-i ia interviul. Se află în jumătatea de rulotă destinată clienților, înghesuit cu toată echipa tehnică. Esmé a insistat să fie respectate toate condițiile unui ghicit ca lumea, iar ușa de la rulotă să fie închisă, să nu i se răspândească puterile magice în câmp deschis. Gérard începe cu o scurtă introducere:

— De aici a început totul. Cum a spus cândva Sartre, citez: *Totul trebuie să aibă un început*, am încheiat citatul.

— Și un sfârșit, îl completează Esmé pe Sartre.

Gérard rămâne blocat pentru câteva secunde: nu se aștepta ca ghicitoarea să fie atât de familiară cu Jean-Paul. Își revine și pune o întrebare de retardat:

— Pot să vă întreb cu ce vă ocupați?

— Nu se vede?

— Preziceți viitorul?

— Nu sunt atât de expertă. De-abia sunt în stare să ghicesc moartea. M-am specializat în acest domeniu plin de viitor. Sunt *freelancer*, dar sunt și consultantă – *part-time* – la două societăți de asigu-

rări pe viață. Vă rog să mă înțelegeți, n-o fac pentru bani. Am nevoie de o pensie ca să pot să-l întrețin pe-ăsta mic, arată ea spre Edy. O să trăiască o sută douăzeci de ani. O să facă americanii un film despre el. Am vândut deja drepturile de autor. Din ce credeți că mi-am cumpărat rulota asta?

— Interesant. Dar cred că telespectatorii noștri ar fi mult mai interesați să afle dacă vă mențineți prezicerea pentru Lionel Frunza.

Lionel dă sonorul la maximum. Cade în genunchi și își face trei cruci mari. Esmé mângâie, absentă, globul de cristal și scarpină teasta piticului. Spune:

— Noi nu menținem, noi nu retractăm. Noi spunem exact ce-o să se întâmple. Și așa, trebuie să vă spun că lui Lionel i-am dat o zi în plus, de la mine, din motive care mă privesc. Îmi pare rău, dar noi, vrăjitoarele, spre deosebire de popi, medici și avocați, chiar păstrăm secretul profesional. Altceva? dă semne Esmé că s-a terminat consultația.

— Ați putea să le transmiteți ceva telespectatorilor noștri?

— Stați liniștiți la locurile voastre: c-o moarte toți suntem datori, le spune ea, privind în cameră.

— Frumos spus. Citatul e tot din Sartre, că nu-l știam?

— E din mai mulți.

Esmé stinge lumina globului de cristal. Gérard se uită la ceas și își dă seama că mai are câteva minute

de emisie. Are o inspirație de zile mari, ca să tragă de timp:

— Ați putea să-mi ghiciți și mie moartea?

— Eu nu ghicesc, eu comunic, răspunde Esmé înțepată. Vă costă o sută de euro și un fir de păr.

Gérard ezită: se gândește la ce a pățit Lionel. Dar profesionistul din el învinge. Trage o sută de euro din portofel și un fir de păr din frezăă. Le pune pe farfurioara pe care i-a trimis-o Edy prin intermediul sertărașului. Piticul trage spre el farfurioara și retrimite sertărașul cu un bon fiscal.

— Păstrați bonul până la ieșirea din rulotă, își ia Esmé măsuri de prevedere, pentru cazul în care cineva de la Fisc s-ar uita la emisiune. O să puteți să-l decontați.

Esmé arde firul de păr. Face să leviteze globul de cristal. Extenuată, îi spune cu dispreț lui Gérard:

— Dumneavoastră sunteți mort de mult. Altfel, o să trăiți până la optzeci și doi de ani. O să muriți de plictiseală într-un azil de bătrâni, pe Coasta de Azur. N-o să vă plângă nimeni. Gata.

Esmé stinge luminile în partea ei. Gérard e mut. Uită să bage o frază de încheiere. Se gândește dacă să se bucure sau să plângă. Se bucură: în fond, optzeci și doi de ani e o vârstă frumoasă, iar Coasta de Azur e un loc unde să tot mori. Chiar și de plictiseală.

Lionel vede începutul calupului de publicitate și stinge televizorul. Deschide o sticlă de șampanie.

E ora 21.45. Lionel e băut bine. A dormit puțin după masă, dar când s-a trezit, a început să bea și mai tare. Vrea să plece vesel de pe lumea asta. Sună soneria. Se duce la ușă în pași de cha-cha-cha. Deschide. E Liliane, în pardesiu și cu o valijoară. Intră, călcându-l pe picior cu cârja. Lionel nu protestează, e anesteziat cu Moet.

— Am venit să-mi iau la revedere. Plec s-o văd pe mama. La Vesoul. N-am mai văzut-o de mult. Mă întorc luni. Am să-ți sun la ușă.

— Dacă nu-ți răspund, sper c-o să înțelegi situația.

— Prostule, n-o să mori. Ce-ai făcut azi, toată ziua, închis în casă?

— Bilanțul.

— Ai ieșit pe plus sau pe minus?

— Pe zero. N-am avut trecut, n-am viitor și, în curând, n-o să mai am nici prezent. Și zi așa, mă lași singur în fața morții? glumește Lionel.

— Iar te repeți. Te-ai uitat la tine cum arăți? Cum îndrăznești să te prezinți în halul ăsta în fața unei femei?

Lionel se duce în fața oglinzii din hol. Într-adevăr, arată deplorabil. E neras, are cearcăne sub ochi. Maioul e mai mult murdar decât gri-murdar, iar boxerii – să nu mai vorbim. Mai e și desculț pe deasupra. E jalnic. Băut fiind, are chef de glumă:

— Tu ești femeie? Am crezut că ești o prietenă.

— N-ai avut niciodată ochi pentru mine.

— Sunt miop. Când am venit în Franța, aveam dioptrii minus 3. Mi-am neglijat vederea. Auzisem că Franța are nevoie de cetățeni miopi.

— Franța și oculiștii.

E ora 10.00. Pe toate televizoarele puse pe frecvența postului *L'Anjou Libre* începe transmisia în direct a morții lui Lionel. După o imagine scurtă – un tablou cu chenar de doliu în care se află o fotografie mărită a românului, luată din arhivele poliției, totul pe muzică de Gustav Mahler –, o vedem pe Liliane apropiindu-se de el. Îi scoate ochelarii: lui Lionel, nu lui Mahler. Îi spune:

— Știi că ai ochi frumoși?

Jumătate dintre telespectatoare lăcrimează ușor, amintindu-și de Michelle Morgan și de Jean Gabin, într-o situație similară.

— Știu, mi-a spus-o și mama.

— Tu n-ai mamă, ești orfan.

— Atunci, nu mi-a mai spus nimeni.

Lionel îi scoate și el ochelarii. Se văd amândoi ca prin ceață, ca pe *Quai des brumes*. Lionel o sărută:

— Se pare că nu mă pot împotrivi sorții.

— Nu vreau să profit de tine, ești beat.

N-o spune prea convinsă. Spectatorii se așază mai bine în scaune. Unii deschid cutii de bere, alții își trimit copiii la culcare. În regia tehnică, Gérard e pus în fața unei decizii cruciale: să continue transmisia, riscând o amendă grasă, sau să bage publicitate? Încă speră ca lucrurile să nu degenereze.

Lionel îi vine în ajutor: arată spre ghips.

— O să fie cam complicat.

Liliane deschide valijoara și scoate foarfeca Solingen. Câțiva telespectatori cu musca pe căciulă se gândesc la Lorena Bobbitt. Liliane, calmă, începe să-și taie ghipsul. Grijuliu, Lionel o întreabă:

— N-o să te doară?

Liliane înțelege greșit și-i răspunde:

— Nu mai sunt fecioară.

Telespectatorii încep să se sune între ei, transmițându-și o parolă scurtă – *Treci imediat pe Anjou Libre!* –, după care închid repede, să nu piardă nimic din ce urmează. Gérard e ud.

Liliane termină de tăiat ghipsul. Spre surprinderea lui Lionel, fata n-are nimic la genunchi. O privește interogativ. Ea îi explică:

— Trebuia să fac ceva ca să mă bagi în seamă. Acum mai crezi că ghicitoarea a prevăzut c-o oloagă o să-ți taie calea la drum de seară?

— Și cum rămâne cu ce urmează să facem acum?

Lionel începe s-o dezbrace. Liliane stinge lumina: nu vrea să fie văzută goală de Lionel. Noroc că nu știe nimic de sutele de mii de spectatori care o privesc avizi. Gérard bagă publicitate. Spectatorii rămân *sur leur soif.*

Nu și Liliane. În plin orgasm, ea strigă:

— *O, mon Dieu!*

— Mi s-a mai spus, nu se abține Lionel.

Gérard și toți tehnicienii sunt cu ochii pe monitoare, ignorând apelurile revoltate ale abonaților care amenință că vor cere operatorului de cablu scoaterea postului L'Anjou Libre din ofertă. Calupul de publicitate ține doar douăsprezece minute și asta nu pentru că așa cer normele, ci pentru că nici Lionel nu mai e ce-a fost. Mai e și beat pe deasupra: se știe că șampania moleșește.

Când se revine în direct, telespectatorii mai apucă să vadă o jumătate de sân, în timp ce Liliane își pune sutienul. Stau amândoi pe marginea saltelei. Văd viața în roz – încă nu și-au pus ochelarii.

— Acum pot să mor ferice, îi spune Lionel, exacerbând frustarea telespectatorilor de sex bărbătesc.

— Plăcerea a fost de partea mea, domnule Lionel, se alintă Liliane.

— Ba a mea, nu se lasă Lionel.

— Ba a mea, nu se lasă Liliane.

S-ar mai fi contrazis și azi, dacă ea n-ar fi avut bilet de tren. Se uită la ceas. El înțelege aluzia.

— Păcat că te-am descoperit abia azi. Chiar trebuie să pleci la Vesoul?

Liliane lasă impresia că ezită. Telespectatorii încep să spere că vor fi satisfăcuți. Gérard face semn către regia tehnică să pregătească un nou calup publicitar. Tehnicienii din carul de transmisie comentează încă, apreciativ, prestația lui Lionel. Liliane pune capăt oricăror speranțe:

— Chiar trebuie. Ne vedem luni. La atâția ani pierduți, în care am trecut unul pe lângă altul, ce mai contează o zi?

Câteva telespectatoare din Nantes își șterg pe furiș o lacrimă, să nu fie văzute de soți. Printre ele, și soția generalului răspunzător de pacea socială din Angers.

Liliane s-a îmbrăcat la loc, mai puțin ghipsul și pardesiul.

— Dar e vorba de acea zi... spune trist Lionel.

— Ziua ta de naștere, ai uitat? Mâine împlinești cincizeci și șase de ani.

— Dacă o să-i împlinesc...

— Iar începi? Trebuie să plec, pierd trenul.

Se sărută. Lung. Lung de tot. Telespectatorii bărbați profită ca să-și mai deschidă o bere. Se desprind din sărut. Lionel își șterge o lacrimă și spune:

— Eu rămân s-o *aștept*.

Își dă seama de ce-a spus. O ia în brațe pe Liliane și începe s-o învârtă în jurul lui, ca la patinaj artistic, în proba de perechi. Începe să strige ca un apucat:

— Sunt salvat! Sunt salvat! Sunt salvat!

Liliane nu înțelege nimic. Întreabă:

— Adică?

— Ghicitoarea mi-a prezis că moartea o să vină *pe neașteptate*. Or, eu o s-o *aștept*! O să vadă că tot timpul am așteptat-o. Trebuie să se țină de cuvânt: a zis c-o să mor pe neașteptate, or, eu o s-o aștept. Trebuie să se țină de cuvânt!

O mai sărută o dată pe Liliane. De data asta, scurt. Fata îl privește ca pe un nebun. Dar n-are timp să-l analizeze pentru că pierde trenul. Lionel n-o lasă să iasă. A apucat să se uite de jur-împrejur și să vadă pustiul din casă. E clar: nu așa se primește un musafir. Mai ales pe *Doamna Moarte.*

Surescitat, o roagă pe Liliane:

— Nu pot s-o primesc așa, e de neam prost. Îndeplinește-mi o ultimă dorință, orice condamnat are dreptul la o ultimă dorință.

— Tu ești condamnat să te duci la culcare.

— Adu-mi o vază de la tine. O să cumpăr mâine un buchet de flori. Stai puțin, ai un patefon?

— Am, de la falimentul casei de discuri O, la, la. Mai vrei ceva?

— Un disc cu valsuri. Crezi că *Moartea* dansează vals?

— Ține-mi valiza, mă-ntorc imediat.

Liliane revine cu o vază, un patefon și un disc de vinil cu *Valurile Dunării.* I le dă. Își recuperează valiza. Cheamă liftul. Lionel o întreabă:

— Ce faci cu Robespierre?

— Se ocupă *madame* Agnès. I-am lăsat cheia de la casă.

— L-aș ține eu, dar mi-e frică să n-o latre. Să n-o sperie.

Liftul vine. Liliane îl ia și coboară. Lionel vede ce oră e și strigă în casa scării:

— *Madame* Agnès! *Madame* Agnès!

Portăreasa, care se uita la televizorul primit de pomană și chiar se mira că inginerul ieșise din cadru, îl aude. Iese în casa scării:

— Da, Lionel.

— Vrei să urci până sus?

— O clipă, să pun ceva pe mine.

Agnès, știind că va debuta pe micul ecran, se costumează ca de bairam. Urcă. Îi face cu ochiul lui Lionel și-l întreabă șoptit:

— Unde e?

— Ce?

— Camera.

Abia acum Lionel își amintește că ora de transmisie a fost devansată. Se mai uită o dată la ceas. I se face rău. Întreabă:

— Vrei să zici că tot ce-am....

— Stai liniștit, s-a băgat publicitate la momentul potrivit. Sau nepotrivit. Depinde cum o iei. Dar s-a înțeles că...

Îi face din nou cu ochiul, complice. Agnès se așază într-o poziție avantajoasă, ca s-o facă să moară de invidie pe Fatima.

— Care-i problema, Lionel?

Moare de plăcere să-l tutuiască: toată lumea va înțelege cât sunt de apropiați.

— Problema e că mâine am o invitată de care depinde viața mea și nu mai am condiții s-o primesc cum se cuvine. Ai putea vorbi cu oamenii să-mi aducă lucrurile înapoi?

Agnès îl privește cu un profund dispreț:

— Nu știu care sunt obiceiurile în România, dar la noi, mortul de la groapă nu se mai întoarce. Ce e dat e bun dat. Gândește-te, oamenii s-au rugat pentru tine, au spus bogdaproste, s-au atașat de lucruri... E urât. O să-ncerc, dar nu promit nimic. Orele sunt înaintate.

Lui Lionel îi vine o idee disperată. Iese pe balcon și strigă, în tăcerea nopții:

— Angerezi, mă iubiți?

Cum toată lumea e branșată pe transmisia din garsoniera lui Lionel, balcoanele din blocurile înconjurătoare se populează instantaneu. După o scurtă repetiție de sincronizare, încep să strige sacadat:

— Li-o-nel, te iu-bim, Li-o-nel, te iu-bim!

— Atunci, dați-mi mobila înapoi!

Se lasă o tăcere bruscă. Lionel reintră în cameră. Agnès iese din cameră. Lionel desface o sticlă de șampanie. Când ajunge la jumătate, sună soneria. Lionel deschide. Un individ pe care nu l-a văzut în viața lui îi aduce un cuier de care voia să scape mai demult. În mai puțin de două ore, garsoniera lui Lionel seamănă cu Le Marché aux Puces: o harababură de nedescris, în care nu ai loc să arunci un ac. Lionel stinge lumina. Își face loc cu greu spre un pat despre care nu știe cum a ajuns acolo, lovindu-se de diverse obiecte din fier forjat și ghips, printre care o cămilă antică, adusă de Gamal, egipteanul. Se culcă. Adoarme. Se culcă și telespectatorii.

Capitolul 7

În care e vorba despre o întâlnire cu Doamna Moarte, *despre intervenția personală a Papei de la Roma, despre o gafă de zile mari a cofetarului Gaston și despre cum face Ana Briceag ceea ce știe ea mai bine. Lionel spune* Tatăl Nostru. *În românește.*

E duminică, 13 mai. Ziua fatidică pentru Lionel. Soarele e deja pe cer, la datorie, iar prognoza meteorologică este de 18 grade Celsius, cu un ușor vânt spre seară.

E ora 9.15. Lionel cască, semn că încă trăiește. Căscatul lui umple de speranțe inimile miilor de telespectatori care au deschis televizoarele de la ora șase. Oră la care se trezea, de obicei, Lionel, pe vremea când avea toată viața înainte. Toți acești matinali au tremurat pentru românul condamnat, în timp ce și-au băut cafeaua și și-au uns bagheta cu unt și miere. Trebuie spus că Lionel a dormit neîntors, ca un mort. L-a ajutat la această scurtă nirvana și conținutul celor două sticle de șampanie băute cu o seară înainte.

Primul lucru pe care-l face după ce se dă jos din patul primit ieri cadou de la hotelul de lângă gara din Nantes – pat căruia îi cunoaște toate arcurile pe dinafară – este să deschidă ușa de la balcon. Trebuie

să aerisească pentru că majoritatea obiectelor de decor primite provin din magazii, debarale, garaje, pivnițe și poduri.

Vede de pe balcon că în jurul casei s-au adunat deja câteva sute de simpatizanți ai mișcării *Salvați-l pe Lionel*! Se ferește deocamdată să fie văzut, pentru a nu da ocazia unor strigăte care i-ar putea trezi din somn pe cei care vor să folosească această duminică pentru a se odihni mai mult. Se întoarce în cameră. Încearcă sa facă un culoar de trecere dinspre ușă spre masa unde o va aștepta, cum se cuvine, pe *Doamna Moarte*.

În tot acest timp, mai precis încă de la ora șase, pe coridorul de la etajul patru, unde se află garsoniera lui Lionel, patrulează un om. Acest om este stagiarul Patrick. Clovis a vrut să se țină de cuvânt și să-i dea ziua liberă promisă, dar Patrick a insistat să-l păzească pe Lionel până în ultima clipă. A motivat că se simte atașat de român, motivație care a stârnit un zâmbet de compasiune pe fața lui Clovis: cu astfel de sentimentalisme, nu va ajunge departe în poliție. La Nantes – în cel mai bun caz. Patrick este plin de plasturi și pansamente pe față și pe mâini, urme ale confruntării cu Robespierre când bichonul se aflase sub influența alcoolului.

Patrulează sârguincios, dinți-un capăt într-altul al coridorului, așa cum a învățat la școala de poliție absolvită de curând. Invariabil, de câte ori ajunge

în dreptul apartamentului lui Liliane, aude un mârâit amenințător dinăuntru. Și tot invariabil, de fiecare dată se lasă în genunchi, scoate fulgerător pistolul din toc, îl îndreaptă spre ușă și spune, pe un ton de agent secret justițiar din filmele de acțiune:

— Mori, Robespierre, bestie!

Se preface că trage, murmurând *pac, pac, pac!* Bichonul îl aude și se repede în ușă, ca și cum ar vrea să iasă și să muște. După ce e mulțumit de numărul de bufnituri pe care le aude – sperând ca Robespierre să-și rupă gâtul până la urmă –, Patrick se scoală, suflă fumul imaginar de la gura țevii, bagă pistolul în toc și reia patrularea. Robespierre se relaxează puțin.

E ora 10.00. Liftul se oprește la etajul patru. Din lift iese Didier, cu o impozantă cutie de carton în brațe. Spre surprinderea lui, vede un individ plin de plasturi și pansamente stând în genunchi, cu pistolul îndreptat spre o ușă și vorbind singur. Vrea să reintre în lift, dar liftul a fost chemat deja la alt etaj. Pistolarul îl observă. Involuntar, întoarce arma spre el. Didier e gata să scape cutia în încercarea de-a ridica mâinile deasupra capului. Individul pare ușor încurcat de poziția în care a fost surprins. Didier începe să creadă că a fost confundat cu Lionel și că o să moară în locul lui. Individul se scoală, își verifică pistolul, îl vâră în toc și se apropie de Didier. Didier a băgat-o pe mânecă. Vede înaintea ochilor scurta lui viață derulându-se în pas alergător. După

care vede o legitimație de polițist. Didier nu știe ce să creadă: o fi adevărată sau nu? Se gândește de două ori. Își dă seama că numai un polițist poate să stea în genunchi și să amenințe o ușă cu un pistol, vorbind singur.

De data asta, Patrick i se adresează lui:

— Cu ce treabă pe-aici?

— Am un pachet pentru domnul Lionel.

— Pune-l încet pe podea și îndepărtează-te.

Acum Didier e sigur că are de-a face cu un polițist. Pune ușor pachetul pe podea. Patrick se așază pe burtă și se apropie de pachet, târându-se pe coate. Desface, cu infinită precauție, un colț al pachetului. Didier îndrăznește:

— Cu grijă, vă rog, e un pachet cadou.

— Gura! se răstește Patrick și scoate pistolul din toc.

De data asta, Didier ridică mâinile deasupra capului. Patrick scoate un detector de metale din trusa polițistului universal și verifică pachetul. Nici un piuit.

— Ce e înăuntru?

— Un tort, e ziua de naștere a domnului Lionel.

— Ești sigur? Noi știam altceva, folosește el pluralul maiestății, semn că are totuși șanse să avanseze în poliție.

— Știu, e o coincidență macabră. Pot să-l iau?

— Te rog.

Didier ia pachetul. Sună la ușă. Lionel tocmai a terminat de făcut o ordine inginerească în apartament. Se poate circula. Și chiar dansa, în caz că...

Aude soneria. Se apropie de ușă, dar nu are curaj să se uite pe vizor. Cu un firicel de glas, întreabă:

— *Doamna Moarte?*

— Sunt Didier, domnule Lionel.

Lionel răsuflă ușurat. Îi deschide. Picoloul intră. Îi spune sincer:

— Nici nu știți cât mă bucur că vă găsesc în viață, domnule.

— Și eu, răspunde la fel de sincer Lionel.

— Nu mi-aș fi iertat niciodată dacă ajungeam prea târziu. A fost o mică încurcătură la cofetărie.

Pune cartonul pe masă, fără să-l deschidă. Continuă de unde a rămas:

— Azi e ziua dumneavoastră de naștere.

— Așa e. Uitasem.

— Permiteți-mi să vă urez la mulți ani din partea domnului Claude și a tuturor clienților bistroului nostru. Și a mea, desigur.

— Sunteți foarte drăguți.

— Am cotizat cu toții ca să vă luăm un tort. Până și inspectorul Clovis.

— Sunt onorat.

— S-a decis, în unanimitate, ca scaunul dumneavoastră de la masa din colț, cu spatele la intrare, să rămână neocupat, oricât de aglomerat ar fi localul.

— În unanimitate? nu-i vine să creadă lui Lionel, care știe ce înseamnă un scaun gol într-o crâșmă aglomerată. Hai că m-ați tușat.

— În plus, domnul Claude a comandat o nouă firmă pentru bistroul nostru. De luni, o să se numească Le Lionel Français.

Lionel își șterge o lacrimă. La fel și telespectatorii. Mai ales cei francezi, care nu vor mai avea nici o reținere să fie văzuți într-un local pentru imigranți.

— E prea mult. Zău, e prea mult. Nu trebuie exagerat.

Desface cartonul. Vede un tort splendid. În mijlocul tortului tronează o lumânare care are atașată o inimă de ciocolată pe care scrie 56 (vârsta împlinită azi de Lionel, pentru cei care au uitat). Pe tort e ornată, cu glazură și frișcă, o urare cât se poate de neobișnuită: *Înmormântări fericite!* Vădit încurcat, Didier încearcă să-i explice:

— Gaston, cofetarul... îl știți?

— Cum să nu-l știu? confirmă Lionel, încă perplex.

— ... a încurcat urările. Era obosit, s-a uitat toată noaptea la dumneavoastră...

— Îl înțeleg.

— Cu toată tevatura asta mediatică... Ați auzit? Cică o să muriți azi.

— Am auzit ceva.

— Când și-a dat seama de greșeală, bietul de el a vrut să facă alt tort. Ne-a fost frică tuturor că nu

vă mai găsim viu. Și de gestul nostru... se alegea praful...

— Nu-ți face probleme, Didier. În fond, se potrivește și urarea asta.

— Așa ne-am gândit și noi. Vă mulțumim pentru înțelegere. Întotdeauna mi-ați părut un om deosebit... Nu știu ce căutați în bistroul nostru...

— Pot să te rog ceva? vrea Lionel să profite de imaginea bună pe care-o are în ochii lui Didier.

— Orice, numai să nu fie ultima dorință.

Didier îi zâmbește lui Lionel, vrând să verifice dacă i-a fost apreciat jocul de cuvinte. Lionel îi zâmbește la rândul lui, lăsându-l să creadă că-i prevede un viitor strălucit în alimentația publică.

— Ești drăguț. Du-te până la florărie – îi dă o bancnotă de o sută de euro – și comandă un buchet de opt cale. Mai bine zece.

— Nu trebuie să fie fără soț?

— La morți se dau cu soț.

— Nu știam, spune Didier, dornic să acumuleze cât mai multe informații despre obiceiurile omenești.

— Ești prea tânăr. Spune-i florăresei să pună în buchet un carton elegant pe care să scrie: *Fii binevenită, Doamnă Moarte!*

— Sunteți sigur?

— Sigur. Grăbește-te. Să nu mă ia pe neașteptate.

— Alerg, zice Didier, dar de fapt stă pe loc. Dacă până mă-ntorc... – nu știe cum să pună problema. Dacă nu-mi deschideți?

— Păstrează florile, rupe cartonul, aruncă o cală și dă-le iubitei.

— Așa am să fac, domnule.

Lionel îl conduce până la ușă. Observă că nu a bifat în scadențar căsuța *sâmbătă*. O bifează. A mai rămas o singură căsuță nebifată: *duminică*.

Didier iese. Îl observă pe agentul Patrick în aceeași poziție nefirească, amenințând ușa de la apartamentul lui Liliane. Când trece prin spatele lui, aude un mârâit amenințător și niște bufnituri furioase din spatele ușii. Didier se felicită în gând că n-a ales să facă o carieră în poliție: e o meserie prea periculoasă.

E ora 10.50. Didier iese din lift. Ține în mână un buchet splendid de zece cale. Se salută amical cu Patrick, care încalcă de data asta consemnul și nu verifică florile cu detectorul de metale. Sună la ușă. Lionel întreabă, fără să aibă curaj să se uite pe vizor:

— Didier, tu ești?

— Eu, domnule.

Lionel deschide ușa. Didier îi dă grăbit buchetul de flori și o ia la fugă spre lift, gata să-l răstoarne pe Patrick, care tocmai îl împușcă pentru a treizeci și șasea oară pe Robespierre. Lionel, care pregătise un frumos bacșiș de zece euro pentru Didier, strigă după el:

— Așteaptă! De ce te grăbești?

— Să nu ne confunde, apucă să-i răspundă picoloul înainte ca liftul să se prăvălească spre parter.

Lionel îl salută pe Patrick – pe care nu știe de unde să-l ia – și închide ușa. Începe să aranjeze decorul pentru marea vizită. Trage masa în mijlocul camerei. De-o parte și de alta a mesei, pune două scaune desperecheate: al lui mai scund, al *Musafirei*, mai înalt. Pune tortul într-o farfurie cu un frumos desen de inspirație biblică pe margine. Așază farfuria fix în mijlocul mesei. Aruncă ambalajul tortului la gunoi. Umple cu apă vaza împrumutată de la Liliane și o așază lângă tort. Pune calele în vază, cu frumosul carton de întâmpinare spre *Musafiră*. În dreptul fiecărui scaun pune câte-o farfurioară de prăjituri, cu câte-o linguriță alături. Lângă farfuria cu tort, plasează un cuțit adecvat. Pune ultima sticlă de șampanie la frigider. Scoate discul cu *Valurile Dunării* și-l așază pe platanul patefonului. Mulțumit de aranjament, începe să se îmbrace în costumul negru cumpărat special pentru această ocazie.

E ora 12.20. Lionel e îmbrăcat impecabil, așa cum trebuie când ai o *Musafiră* de o asemenea importanță. Plictisit să tot asculte același vals, deschide televizorul. Începe să baleieze posturile. Ajunge pe RAI UNO. Se transmite slujba de la Vatican. În Piața San Pietro, credincioșii se pregătesc să asculte finalul discursului papal, pe care pontiful îl rostește în mai multe limbe străine. El spune, întâi, în italiană:

— Doamne, apără-l pe robul tău, Lionel Frunza, și fă-l să treacă peste această zi de cumpănă.

Inițial, lui Lionel nu-i vine să creadă. Pe urmă, sare ca un apucat de pe scaun. Caută o anumită carte de vizită. Formează un număr. Îi răspunde Anghel, de la consulat. E agasat că cineva îl deranjează tocmai când a chemat-o la el în birou pe Ana Briceag pentru o chestiune care nu suferă amânare. Ana Briceag intră și închide ușa cu cheia. Lionel, fără să se recomande, îi spune lui Anghel direct, în românește:

— Pulică, dă repede pe RAI UNO!

Obișnuit să îndeplinească ordinele venite din țară fără să crâcnească, Anghel ia telecomanda și comută pe canalul italian. Vede adunarea din Piața San Pietro. Îl aude pe papă spunând în rusește:

— Doamne, apără-l pe robul tău, Lionel Frunza, și fă-l să treacă peste această zi de cumpănă.

Nu-i vine să creadă că până și suveranul pontif a ajuns să creadă în preziceri. Lionel nu-l slăbește:

— Ai văzut, bă, cine a intervenit pentru mine? Papa, bă, Papa! 'Vă-n cur pe mama voastră de securiști, cu voucherele voastre de căcat la cabane neîncălzite și cu WC în curte! Acolo să te duci tu cu mă-ta care te-a făcut!

Anghel închide și începe să dea cu receptorul de birou. Lionel continuă, fără să-și dea seama că i-a venit tonul:

— Mai ești pe fir? Hoțule, voi tot timpul sunteți pe fir. *Pardon, excusez-moi,* revine el la limba care l-a consacrat în Franța.

Din păcate pentru telespectatorii postului L'Anjou Libre, necunoscători de limba română, aceștia au pierdut mult din pitorescul tiradei lui Lionel. Tot ce-au înțeles a fost că Lionel s-a descărcat pe cineva și că acum se simte mult mai bine.

Anghel a spart receptorul. Ana Briceag vrea să se bage sub birou, să-l detensioneze. Pe Anghel.

Despre Ana Briceag

Ana e o fată bună. Bună de tot. Nimeni nu s-a plâns de prestațiile ei. A început prin a fi o fată model și a continuat ca fotomodel. Trebuie spus că Ana, în ciuda calităților ei incontestabile, n-a luat din prima examenul la concursul de intrare în diplomație. Un an de zile, a fost manechin la o casă de mode. Ca să învețe să meargă pe *cat-walk*, fetele erau antrenate să ducă pe cap o tăviță cu un pahar de apă. Până reușeau să nu verse nici o picătură.

Anghel preferă, pentru moment, să se descarce altfel. Urlă cât îl țin plămânii:

— Afară! Ieși afară!

— Am înțeles, ciucuraș, nu trebuie să țipi. Vin mai târziu.

Ana deschide ușa și iese. Între timp, Papa a ajuns cu apelul în favoarea lui Lionel la limba zulu. Sună

telefonul oficial: e linia directă de la minister. O voce inconfundabilă spune doar atât:

— Dacă moare, ești un om mort.

Și închide telefonul.

E ora 18.20. Pe măsură ce ziua se apropie de noapte, moralul lui Lionel basculează tot mai des dintr-o extremă în alta. Pe de o parte, se bucură că vine miezul nopții – pragul izbăvirii lui. Pe de altă parte, cu cât se apropie de miezul nopții, sosirea *Doamnei* e tot mai iminentă. Începe să-l doară spatele de când stă nemișcat în scaunul cu spătar, privind când spre ușă, când spre balcon. Dinspre ușă se aud pașii tot mai obosiți ai lui Patrick. Dinspre balcon, se aude rumoarea tot mai domolită a străzii. În plus, lămâiul pare gata să moară odată cu el. Gérard începe să fie neliniștit pentru ratingul emisiunii.

E ora 19.15. Mai încordat decât Lionel nu e decât Anghel de la consulat: se vede deja mutat în Burundi. Are pe birou un mic glob pământesc pe care Burundi nici nu figurează. Sau figurează sub alt nume, ca mai toate țările din Africa, rebotezate ca să-i încurce pe cei care au învățat geografie înainte de 1970. E îmbrăcat cu sacoul de la costum și are cravata la gât. Lângă el stă un mic bagaj de mână. E pregătit să fie chemat oricând la centrală. În cazul în care nenorocitul ăla de Frunză are proasta inspirație să moară.

E așezat comod într-un fotoliu și se uită la televizor. Îl vede pe Lionel privind în gol. Își slăbește nodul de la cravată. Ia un pahar de whisky de pe tăvița din fața lui. Bea o înghițitură consistentă. Pune paharul înapoi pe tăviță. Începe să gâfâie. Gheața din paharul cu whisky începe să se lovească de pereții paharului. Anghel spune:

— Te rog, ușor și trist.

Ana Briceag se conformează. Tăvița atinge starea de echilibru stabil. Situația e de-a dreptul promiscuă, dar cine crede că se rezistă ușor în diplomație se înșală. Anghel răsuflă ușurat. Tăvița se ridică și iese din cameră, fără să verse vreo picătură de whisky.

E ora 20.30. Afară s-a întunecat de-a binelea. Mitingul *sit-in* s-a cam spart. Au rămas numai masochiștii și cei plătiți pentru a sta acolo: polițiștii, jandarmii, armata, agenții secreți și echipele de televiziune.

Lionel ia lumânarea de pe tort, o aprinde și o pune în fereastră. Din stradă se aude un oftat. Se duce în fața oglinzii. Din oglindă îl privește un om terminat. E neras de două zile, are cearcăne sub ochi, iar șampania i-a lăsat urme adânci pe obraji. Își aranjează cravata. Își dezleagă și releagă mai strâns șireturile de la pantofi. Stinge lumina. Toți telespectatorii umblă la contrast.

Se duce, pe bâjbâite, spre pat. Se întinde. Își încrucișează mâinile pe piept. Începe să spună cu voce tare, în românește, *Tatăl nostru*. Încearcă de mai

multe ori, pentru că a uitat românește. I acrimi calde i se scurg pe obraji. Nu se văd la televizor, dar el le simte. Până la urmă, își amintește rugăciunea:

Tatăl nostru
Care ești în ceruri
Sfințească-se numele Tău
Vie împărăția Ta
Facă-se voia Ta
Precum în cer așa și pre Pământ
Pâinea noastră cea de toate zilele
Dă-ne-o nouă astăzi
Și ne iartă nouă greșalele noastre
Precum și noi iertăm greșiților noștri
Și nu ne duce pre noi în ispită
Ci ne izbăvește de cel rău
Că a Ta este împărăția
Puterea și Slava
În numele Tatălui, Al fiului,
Al Sfântului Duh,
Amin.

Închide ochii.

E ora 11.59. Toți cei din jurul blocului privesc spre fereastra unde pâlpâie lumânarea. Camerele de televiziune sunt îndreptate și ele în aceeași direcție. La 12.00, lumânarea se stinge brusc, ca și cum cineva ar fi suflat în ea.

Părerile sunt împărțite. Unii cred că Lionel e cel care a suflat în lumânare și că trăiește. Alții sunt de părere că s-a întâmplat ce i-a fost scris și lumânarea s-a stins odată cu el. Transmisia TV din garsonieră s-a întrerupt, conform contractului, la miezul nopții. Nimeni n-are curaj să-i sune la ușă. Până și stagiarul Patrick a plecat spre comisariat, să-și facă raportul de rutină.

Îl încheie cu clasicul: *În timpul serviciului meu nu s-a întâmplat nimic deosebit.*

Dubele jandarmeriei sunt deja la garaj. Ca și mașinile pompierilor. Cele patru tancuri se retrag spre unitatea de blindate. Până și televiziunile și-au strâns catrafusele. Pe locul mitingului n-au rămas decât gunoaiele și televiziunea din România.

Triplu Ve are o discuție cu redactorul-șef de la știri, pe care încearcă să-l convingă să mai rămână o zi.

— Eu aș rămâne până mâine. Dacă n-a murit?

— Ca să mai iei o zi de diurnă, pune șeful problema tranșant.

— Cum zici tu. Dar îți asumi răspunderea. Îți dai seama ce interviu aș face cu el?

— Și dacă eu programez interviul și ăla a mierlit-o definitiv?

— Adică nu mă crezi în stare să vorbesc singur o jumate de oră despre un mort? Mă jignești.

— OK, rămâi și-n noaptea asta. Dar dacă până mâine-dimineață nu dă nici un semn de viață, o

tunzi spre țară. Eventual, faci un accident pe Valea Oltului și transmiți din ambulanță.

— S-a făcut, contează pe mine.

De el se apropie Clovis, care-i zice:

— Mai încet, doarme Lionel.

Cuvânt înainte de final

în care se repară o nedreptate istorică.

De când lumea și pământul, autorii de toate genurile fac ce vor cu personajele lor, fără să le pese dacă acestora le convin portretele care li se fac sau vorbele care li se pun în gură.

Pentru a repara această nedreptate istorică, autorul romanului de față – Adrian Lustig, pentru cine a uitat – s-a hotărât să dea cuvântul personajelor sale, ca să-și spună părerea despre felul în care au fost prezentate.

Părerea lui Lionel

Ăsta am fost eu: un om singur pe lume. Sortit să rămână anonim. Și dacă nu ne duceam toți trei, ca proștii, să ne ghicească Esmé viitorul, eram și azi un *no name*. Un *no name* francez, în cel mai bun caz. Ceea ce n-ar fi schimbat prea mult datele problemei. Măcar așa, pentru câteva zile, am fost în

centrul atenției. Am fost cineva. Am fost băgat în seamă. Am simțit că exist.

Oare dacă s-ar lua povestea de la început, aș mai intra în rulotă? Sigur n-aș mai intra. Dar atunci, n-ar mai exista cartea. Și nici eu.

Măcar așa, s-ar putea face un film după romanul ăsta. Eventual, o coproducție româno-franceză, filmată la București și cu câteva exterioare din Angers – să coste mai puțin. I-aș da titlul *Funeralii fericite!*

Părerea lui Kiril

Singurul lucru obiectiv care s-a spus despre mine a fost că sunt bulgar. În rest, numai insinuări care, dacă n-aș fi mort, ar constitui baza unui frumos proces de calomnie. Să fie clar, n-am făcut în viața mea contrabandă cu Marlboro. Iar când m-au prins, a fost vorba de niște coincidențe oribile. Dovadă că n-am făcut nici o zi de închisoare. Dar la ce te poți aștepta de la un autor care lasă cititorilor, în prolog, impresia că aș fi unul dintre personajele principale, ca să mă omoare imediat, în Capitolul 1, deși aveam largi posibilități de dezvoltare? Ca să nu mai vorbesc de modul în care am murit: să-ți cadă un chinez în cap, e trasă rău de păr. *Jolt karton.*

Una peste alta, nu-mi pare rău că am apărut în această carte: măcar am putut face reclamă murăturilor bulgărești. Dacă mai trăiam măcar un capitol,

aș fi putut aduce vorba și de cealaltă mândrie națională, parfumul de trandafiri. Când treceți prin Angers, nu uitați să puneți o floare la piedestalul statuii mele și să aruncați un bănuț în borcanul lui Sandu Mutălăul: mă interpretează la perfecție. *Leka noșt.*

Părerea lui Roman

În linii mari, ăsta am fost: un mălai mare. Bețiv, dar foarte îndemânatic. Autorul a insistat mai mult pe latura alcoolică a personalității mele, amintind doar în treacăt de calitățile mele de minitehnicus, confirmate de nenumăratele mele intervenții la inundații de apartamente. La inundația de la bistroul lui Claude, a fost mânărie pe față: am căzut în cursă ca un șobolan. Dar cursa mi-a întins-o în primul rând autorul, ca să-i iasă lui combinația. Oricum, nu mai aveam mult de trăit: la autopsie mi-au găsit o ciroză beton. Mai bine să mori spectaculos decât de ciroză. De ciroză mor toți bețivii. De mâna unui scriitor, doar cei aleși.

Acum, că tot am murit, pot să spun că-mi pare rău de un singur lucru: n-o să mă mai pot duce la cinema. Dar poate că și pe lumea ailaltă or fi multiplexuri, cine știe? La cât timp liber o să am, chiar că nu m-am înecat degeaba.

Părerea lui Liliane

Nu sunt frigidă. O spun cu toată răspunderea și, dacă nu se băga publicitate vineri, după ce mi-am dat jos ghipsul, sute de mii de telespectatori ar fi putut s-o constate în direct. O frigidă s-ar curenta auzind de Revoluția Franceză? Sau ar striga *O, mon Dieu!* la momentul potrivit? Asta ca să lămurim lucrurile de la bun început, pentru că autorul a fost destul de ambiguu în privința libidoului meu.

Și apropo de *O, mon Dieu!*, de care autorul a făcut atâta caz. E o strigătură ca la teatru, când ești mulțumită de prestație. Doar că acolo se strigă *Bis!* Dar eu una n-am auzit de vreo femeie care să strige *Bis!* la orgasm. Prea ar fi ca la teatru.

Pe Lionel chiar l-am iubit. Mi s-a părut teribil de neajutorat, cu aerul lui de miop, privind mereu în jos, și cu costumele lui gri, care-l făceau invizibil. Mai era și român pe deasupra. Știu că asta nu înseamnă nimic, dar orișicât, era altceva decât un Gérard de duzină. Ce n-am înțeles e de ce m-a trimis autorul la Vesoul, la mama, cu care nu mai vorbisem de șapte ani. Numai ca să-l las singur pe Robespierre să-l poată lătra în voie pe polițistul ăla peticit cu plasturi? Fără mine, Capitolul 7 a ieșit cel mai scurt. Și nici nu mi-a făcut o ieșire din scenă care să se țină minte.

Îl iert. Pentru seara de vineri. A fost grozav de discret. Cât să înflăcăreze imaginația tuturor cititorilor dincolo de ce-am făcut noi. Adriane, te pupic!

Părerea lui madame Agnès

Nu e ușor să fii văduvă. Mai ales văduva unui bețiv. Cu pensia mea și cu salariul de portăreasă, de-abia mă descurc de la o lună la alta. Credeți că mă dau în vânt după cușcuș? Dar la cât a ajuns kilogramul de carne de vițel, n-am altă soluție. De atâta cușcuș, e normal că m-am îngrășat. Dar nu într-atât încât să zică autorul despre mine, în Capitolul 4, că mi se văd alte alea. Asta chiar că a fost o expresie de bădăran. Dar ce te poți aștepta de la un autor străin? Noi, francezii, avem altă finețe, altă subtilitate.

Personal, nu pot spune că am ieșit rău din acest roman: măcar m-am ales cu un robot de bucătărie și cu un televizor, pe care altfel, din pensia mea amărâtă, nu mi le-aș fi putut lua niciodată. Când a văzut Fatima robotul, s-a înverzit. Iar verdele o prinde groaznic. Mai ales acum, de când s-a smochinit.

Părerea lui Gérard

Nu știu de unde și până unde are autorul o părere atât de proastă despre oamenii de televiziune. Atât

eu, cât și caraghiosul ăla de reporter român cu trei prenume am apărut ca niște corbi, avizi de cadavre. Nimic mai neadevărat. Publicul e avid de cadavre, noi doar i le servim pe tavă. El le consumă, noi doar adăugăm sosul, ca să le facem digerabile. Credeți că noi n-avem inimă? Avem, dar nu lăsăm să se vadă ca să nu ne scadă audiența.

În privința poveștii cu Liliane, treaba stă cam așa: mie-mi plac femeile cu sânii mari. Or, ea... Cum a zis odată Sartre, citez din memorie: *Femeia fără sâni e sortită să sufere.* Am încheiat citatul.

Părerea lui Claude Fernandez

Eu chiar țin la imigranți. Altfel, mi-aș mai fi botezat bistroul Aux Immigrants Heureux? De pe urma lor mi-am făcut bruma de avere, pentru ei m-am dat peste cap ca să le fie bine și niciodată sete. În ceea ce-i privește pe cei doi morți – trei cu Lionel, dacă a mierlit-o –, lucrurile stau cu totul altfel decât au fost prezentate.

Pe Kiril n-am știut niciodată că-l cheamă Kiril. Am crezut că e o poreclă, în limba bulgară. Toată lumea îl striga *Bulgarule!* Eu n-am cumpărat de la el decât *pepperoni.* Dar, ca orice bețiv, câteodată încurca borcanele și îmi livra baxuri de Marlboro. Dumneavoastră ce-ați fi făcut în locul meu? I le-ați fi dat înapoi, să-l umiliți? Eu n-am avut puterea să

fac una ca asta pentru că i-am tratat pe imigranți ca pe copiii mei, deși n-am avut copii. Am preferat să împart țigările la clienți. Iar ei, din motive care-i privesc, au preferat să mi le plătească. Și cu asta, subiectul Kiril e închis.

Cât despre șobolanul de Roman, chiar că n-am nici o vină. Toată lumea din Angers știe că provoca inundații intenționat, ca să încarce devizul. A încercat și cu mine, dar nu i-a mers. Păcat de el, era un client serios.

Conștiința mea e curată ca vodca.

Părerea lui Didier

Domnul Lionel a fost un băiat salon. Nu dădea bacșișuri mari, dar nici nu scuipa pe jos. Nu l-am văzut niciodată beat mangă sau căzând sub masă. Era normal să mă ofer voluntar să-i duc ultima cuminecătură, chiar și sub formă de tort. Eu m-am și rugat la biserică pentru el. Deși n-am avut un rol prea mare în povestire, toți vor ține minte că am fost ultimul om care l-a văzut în viață pe domnul Lionel. E puțin lucru?

Părerea lui Clovis

Eu ce să zic acum? Am apărut mai cumsecade decât sunt în realitate. Cred că prenumele meu

regal l-a timorat pe autor și l-a făcut să mă trateze cu un respect pe care nu-l merit. Adevărul e că, la nervi, mai dau câte-un pumn în gură, câte-un pulan pe spinare sau câte-o amendă exagerată. Dar de băgat la pârnaie fără motiv, n-am băgat niciodată pe nimeni. Recunosc că mai închid ochii la micile găinării de cartier, dar o fac numai ca să nu aglomerez și mai mult închisorile.

Cât despre Lionel, mi-ar părea rău să nu ajungă cetățean francez, săracul, la cât s-a zbătut. După părerea mea, mai mult decât era cazul. Mă opresc aici, pentru că nu le prea am cu scrisul.

Părerea lui Patrick

E ultima oară când mai accept să joc un rol de polițist într-o carte. Sunt nedormit, nemâncat și mușcat peste tot. Pe deasupra, am fost ironizat din greu în ultimul capitol, lăsând impresia că mi-aș pune mintea cu un bichon frisé. Aștept să văd cum se termină cartea și, dacă domnul Frunza moare, după toate sacrificiile pe care le-am făcut pentru el, îmi dau demisia din poliție și mă angajez în Legiunea Străină.

Părerea lui Sami Hirsch

Dacă pe autor nu l-ar chema Lustig, aș putea spune că mi s-a făcut un portret cu tentă antisemită. (Și așa, rămân cu un mare semn de întrebare pentru că, între timp, am aflat că mama lui e româncă.) Toți cei din domeniul asigurărilor, puși în situațiile tentante în care am fost pus eu, ar fi procedat la fel. Dacă nu cumva ar fi fost chiar mai veroși decât mine, care mi-am făcut de mult plinul. Oricum, pot fi trecut printre pagubele colaterale făcute de această carte: am fost nevoit să mă pensionez anticipat. Dar măcar am rămas în viață. Nu ca alții.

Părerea lui Albert Albanezu'

Pe lumea asta, există o mulțime de femei – între 13 și 45 de ani – fără apărare. Mai ales în partea occidentală a acestei lumi. Cele mai multe dintre ele nu vorbesc o boabă franceză. Încap pe mâna unor nenorociți care, după ce-și fac mendrele cu ele, le aruncă la gunoi. Adică acolo de unde au venit: Ucraina, Moldova, România, Africa etc. Ele au nevoie de protecția unui bărbat puternic, care să le ia sub aripa lui și să le vrea binele. Dacă a asigura protecția unor fete fără apărare înseamnă proxenetism, atunci sunt mândru că sunt proxenet. Numai că asta mai trebuie și dovedit. S-o văd eu pe-aia care

are curajul să mă dea în gât. Așa că, domnu' autor, mai ușor cu insinuările. Dacă nu vrei să ai de-a face cu mafia albaneză.

Părerea lui Robert

Vorbesc și în numele lui Jean, și al lui Gustave, și al întregului personal de la celebrul restaurant Duc d'Anjou. Am fost prezentați într-o lumină jalnică, poate și din cauză că am vrut să asigurăm o lumină intimă celor doi porumbei: domnul Lionel și domnișoara Liliane. E clar că tot ce s-a întâmplat în acea seară de pomină s-a datorat exclusiv faptului că noi știam de transmisia în direct, la televizor. Altfel, nu am fi acceptat nici sub tortură ca un client să toarne Coca-Cola în vinul roșu sau să-și bage picioarele în frapieră. Am făcut-o de dragul show-ului, pentru telespectatorii care, după ce au fost umiliți o viață întreagă de chelneri ca noi, știam că adoră să fie răzbunați măcar de un client. Îl invităm pe autor să vină într-o seară sau la prânz la noi în restaurant și să încerce să-și bage picioarele în frapieră sau să comande ananasul din căruciorul cu prăjituri. Îl asigurăm că, în următoarele treizeci de secunde, va fi scos afară din local. În șuturi. Deși... Deși am auzit că, în urma emisiunii din Capitolul 4, în marile restaurante pariziene a apărut o

nouă modă: la sfârșitul meselor, clienții cu dare de mână – adică rușii – își pun frapierele în cap ca să se răcorească. Se poate spune că am deschis o nouă cărare pentru bețivii pursânge. Sau două cărări – să nu uităm de ananasul în oțet, devenit cel mai bun remediu împotriva mahmurelii. Îi așteptăm oricând în restaurantul nostru pe cititorii acestui roman, la o creastă de cocoș asezonată cu coițe de Bresse. *Bon appétit!*

Părerea lui Anghel

Nici în Burundi nu e rău. Dacă știi să te descurci. Din păcate, personalul e destul de redus și nu prea am despre cine să fac rapoarte. Dar măcar pot fi sigur că nu există nici un român care să ceară cetățenie burundeză. Am cerut să-mi fie transferată și o expertă diplomatică. Am propus și un nume în acest sens.

Mi-e foarte greu să umblu în costum la patruzeci de grade Celsius, dar numai așa mă pot impune în fața băștinașilor. De-abia aștept să beau un whisky cu gheață, bine servit.

Nu vreau să spun nimic despre autor înainte de epilog. Nu vreau să mă trezesc la Polul Nord. Deși nici la Polul Nord nu poate fi rău. Dacă știi să te descurci.

Părerea Anei Briceag

Părerea mea va fi expusă în justiție de către soțul meu, care este avocat. Acum îmi fac bagajele pentru Burundi: mi-am cerut transferul până când scandalul va fi uitat.

Părerea lui Matilde

Înainte de orice, două precizări. Prima: n-am văzut *Basic Instinct* de patru ori, ci numai de trei ori. A doua: n-am vrut niciodată să-mi omor soțul, am vrut doar să-l fac să se omoare singur. Altfel, tot ce s-a spus despre noi – femeile neconsolate din Nantes – e în mare parte adevărat: l-am dorit pe Lionel și unele dintre noi chiar am avut parte de el. A fost un amant înnăscut. Și un dansator fără pereche. Cu excepția primei duminici din fiecare lună, când se împerechea. Pardon: când își găsea perechea. Ce-o să fie lumea asta fără Lionel? Nici nu vreau să mă gândesc.

Părerea generalului din Nantes (numele e secret militar)

Nu mă pot pronunța despre alte neveste din Nantes, dar nevasta mea e mai presus de orice

bănuială. Mai ales că nici nu știe să danseze. Abia de curând – ca să învețe – s-a înscris la un salon de dans. De lângă gară.

Părerea lui Robespierre

Nu numele îl face pe un câine, ci atitudinea. Oricum m-ar fi chemat, *unei inimi curajoase nimic nu-i e imposibil.* Mai știți vreun câine în stare să dea un citat din Corneille sau Racine, că întotdeauna i-am încurcat pe-ăștia doi? Am circumstanțe atenuante: nu am avut timp să acumulez o cultură decentă, fiindcă toată viața am dus o viață de câine.

M-am atașat mult de Lionel – nu trebuie uitat totuși că omul e cel mai bun prieten al câinelui. Puțini oameni sunt dispuși să-mpartă bucata lor de șampanie cu un câine. De-aia joi seară, la restaurant, m-am simțit și eu om.

Dacă îmi dați voie să am și eu o părere critică, de animal, pot afirma cu laba pe inimă că secvența de la Duc d'Anjou a fost cea mai bună parte a acestui roman. Îmi pare sincer rău că se termină și că trebuie să mă-ntorc la viața mea de câine. Urăsc plimbările matinale cu *madame* Agnès și, dacă n-ar mirosi dezgustător a cușcuș, aș mușca-o de nu s-ar vedea.

adrian lustig

Părerea lui Esmé

Esmé a refuzat categoric să-și dea cu părerea. S-a oferit, în schimb, să-i prezică autorului, pe gratis, ziua morții. Autorul a refuzat categoric.

Au mai vrut să-și dea cu părerea și alte personaje, dar autorul consideră că s-a jucat destul cu răbdarea cititorilor: ei vor să afle ce s-a întâmplat, în cele din urmă, cu Lionel.

Țineți-vă bine, urmează epilogul!

De fapt, două epiloguri: primul – pentru cititorii pesimiști –, al doilea – pentru cititorii optimiști. Citiți-l pe care vreți. Iar dacă sunteți nehotărâți – ca mine –, citiți-le pe amândouă și alegeți.

Epilog 1

pentru pesimiști

E luni, 14 mai, ora 5.59. Lionel sare în capul oaselor, ca un arc. Se uită spre masă. Vede că vaza e goală: buchetul de flori a dispărut. Se ridică puțin mai sus: vede că lipsește și o felie de tort. Se întoarce spre balcon: își vede lămâiul – de un verde strălucitor – purtând o unică lămâie, mare și galbenă.

Coboară din pat și execută seria de cincizeci de flotări. Se duce la debara. Degeaba: a făcut cadou atât extensorul, cât și punga de la Carrefour cu cărămizile. Își pregătește un mic dejun frugal. Nu lasă nimic, dar absolut nimic în farfurie. Spală vasele și le pune la scurs. După care deschide dulapul. Dulapul e gol. Se privește atent și vede că e deja îmbrăcat într-un frumos costum negru. Își dă seama că a dormit îmbrăcat. Și încălțat. Își face patul impecabil și întinde pe deasupra o cuvertură.

Iese în vestibul. Se îndreaptă spre ușă. În ultima clipă, se întoarce: ceva i-a atras atenția. Se uită la scadențarul de deasupra oglinzii și vede că cineva a bifat căsuța *duminică*.

Se privește în oglindă. În oglindă nu e nimeni.

Epilog 2

pentru optimiști

E luni, 14 mai, ora 5.59. Lionel sare în capul oaselor, ca un arc. Se uită spre masă: vede că buchetul de flori e tot în vază. Se ridică puțin mai sus: vede că tortul e neatins. Se întoarce spre balcon: își vede lămâiul – de un verde strălucitor – purtând o unică lămâie, mare și galbenă. Se gândește: cu o singură lămâie nu se face *limoncello.*

Coboară din pat și execută seria de cincizeci de flotări. Se duce la debara. Degeaba: a făcut cadou atât extensorul, cât și punga de la Carrefour cu cărămizile. Își pregătește un mic dejun frugal. Nu lasă nimic, dar absolut nimic în farfurie. Spală vasele și le pune la scurs. După care deschide dulapul. Dulapul e gol. Se privește atent și vede că e deja îmbrăcat într-un frumos costum negru. Își dă seama că a dormit îmbrăcat. Și încălțat. Își face patul impecabil și întinde pe deasupra o cuvertură.

Iese în vestibul. Se îndreaptă spre ușă. Aude soneria. Îl trece un fior. N-are curaj să se uite pe vizor. Spune, pierdut:

— Prea târziu, a expirat timpul.

— Sunt eu, Esmé, aude el un glas inconfundabil, care, surpriză, vorbește românește.

Lionel îi deschide. Esmé e spectaculoasă: are o nouă perucă blondă și poartă o rochie înfloratã. N-are nici o coasă la ea. Lionel îi face loc să intre. N-o strânge de gât.

— E cam dezordine la tine. Auzisem că ești ordonat. Nu mă inviți să iau loc?

Lionel nu știe ce să creadă. Îi face semn să se așeze.

— Pot să iau o felie de tort?

Lionel dă din cap. Esmé își taie o felie consistentă. O mănâncă pofticioasă.

— Foarte bun. Să-mi dai și mie adresa cofetăriei.

Lionel continuă să tacă.

— Florile astea sunt pentru mine? Îți mulțumesc, ești foarte drăguț, nu trebuia. Oricum, o să le iau, să nu se vestejească. Auzi, n-ai și tu o muzică, să ne simțim bine? Ceva de pe la noi? *Valurile Dunării*, de exemplu?

Lionel se ține de masă, să nu cadă: își dă seama că a trăit în prelungiri și că au expirat și ele.

— Totdeauna ești așa tăcut? Chiar nu vrei să știi de ce-am venit?

Lionel își mai derulează o dată toată viața pe dinaintea ochilor: e un film pe care l-a revăzut de multe ori în ultimele zile.

— Uite cum stă treaba: am obținut o dispensă. Fiecare vrăjitoare are dreptul să schimbe un destin, o singură dată în viață. Eu mă gândisem să-l omor prematur pe Edy, a început să se obrăznicească de când știe că o să trăiască o sută douăzeci de ani și c-o să facă americanii un film despre el. Pe care o să-l dea pe Discovery Channel, într-o joi seară. Dar acum, c-a intervenit și Papa, o să te salvez pe tine. Pe Edy îl las să se spele americanii pe cap cu el.

Lui Lionel nu-i vine să creadă. Vrea să-i sară de gât: de data asta, ca s-o pupe. Esmé îl oprește cu un gest ferm:

— Nu te grăbi să-mi mulțumești. Trebuie să rezolvăm mai întâi o mică problemă.

— Ce problemă? se panichează Lionel.

— Problema banilor. Ai câștigat o căldare de bani de pe urma prezicerii mele. Corect ar fi să-i împărțim.

— Jumi-juma e bine?

— Exact la asta m-am gândit și eu. Întotdeauna mi-a plăcut să fac afaceri cu morții vii.

Lionel scoate banii de sub saltea. Pune deoparte suma retrasă de la bancă. Împarte restul bancnotelor pe principiul: una ție, una mie. Una peste alta, fiecare se alege cu câte 287 633 de euro. Esmé se

scoală să plece. Împachetează florile în scadențarul pe care-l desprinde de deasupra oglinzii.

— Pot să iau și tortul? Pentru Edy, să nu-mi scoată ochii că nu i-am adus nimic din Angers. Așa mic cum îl vezi, se înfige la dulciuri, ceva de speriat.

Caută o cutie prin garsonieră: în talciocul ăla, nu e de mirare că găsește una imediat. Împachetează tortul. Lionel e stană de piatră: încă nu-i vine să creadă c-a scăpat. Esmé se îndreaptă spre ușă. O deschide. Înainte să iasă, îl întreabă:

— Am uitat, câți ani ai împlinit ieri?

— Cincizeci și șase.

— Mulți înainte! Nu ți se pare că ești cam bătrân să mai crezi în povești cu vrăjitoare?

Scris la bordul lui Queen Mary 2, *fără să fi trecut vreodată prin Angers.*

Cuprins

Prolog foarte lung 7
Capitolul 1 51
Capitolul 2 71
Capitolul 3 99
Capitolul 4 121
Capitolul 5 175
Capitolul 6 209
Capitolul 7 233
Cuvânt înainte de final 249
Epilog 1 263
Epilog 2 265

Ciudate personaje populează acest roman-șampanie! Unul își pierde capul când aude de Revoluția Franceză, altul a văzut *Basic Instinct* de atâtea ori, încât îi cunoaște toate dedesubturile lui Sharon Stone. Printre instalatori polonezi, ruși bețivani (scuze pentru pleonasm), chinezi suicidari și ghicitoare exotice se insinuează, cuminte și așezat, un produs al Carpatiei predecembriste. Cine este el? Nimeni altul decât Lionel Frunza, un român hăituit de ambiția naturalizării galice, chiar dacă asta nu-i va aduce transformarea numelui în Feuille, ci doar dispariția căciuliței de pe „ă"-ul final din „Frunză". Deprins să se trezească înainte de soneria deșteptătorului, dansator de vocație, grijuliu și cu vecinii, și cu lămâiul din apartament, Lionel (fost Ionel, firește) e un cetățean model. Nu încalcă nici o regulă de bună conviețuire și nu indispune pe nimeni. Toate merg ca unse până când o ghicitoare îl anunță când anume va muri. Atunci mecanismul impecabil al lui Lionel se dereglează, iar culoarea vieții netrucate îi revine în obraji. Cum i se termină aventurile? Cum doriți, căci romanul lui Adrian Lustig are două epiloguri – unul pentru pesimiști, celălalt pentru optimiști. Însă, indiferent pentru ce optați, râsul însoțitor e garantat.

În aceeași colecție:

Woody Allen
Apărarea invocă nebunia. Proză completă

Stephen Arnott
Antologia proverbelor ciudate

ISBN 978-973-50-2766-7